

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Ali Kemal AL

ULUSLARARASI TERÖRİZM ve TÜRKİYE

Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2012

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Ali Kemal AL

ULUSLARARASI TERÖRİZM ve TÜRKİYE

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Sanem ÖZER

Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2012

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Ali Kemal AL'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Fırat Akay
Üye (Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Sema ÖZEL
Üye : Yrd. Doç. Dr. Ramazan İzci

Tez Konusu: ULUSLARARASI TERÖRİZM VE TÜRKİYE

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi 29.06/2012

Mezuniyet Tarihi 05.07/2012

Prof.Dr.Mehmet ŞEN
Müdür

.....

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL OLARAK TERÖRİZM

1.1 Terörizmin Tarihçesi	3
1.2 Terör ve Terörizm Tanımları	6
1.3 Terörizmin Özellikleri	9
1.4 Terörizmin Unsurları	10
1.4.1 İdeoloji Unsuru	10
1.4.1.1 Marksist-Leninist ve Maoçu İdeoloji	11
1.4.1.2 Etnik Ayrılıkçı (Bölücü) İdeoloji	12
1.4.1.3 Dini Motifli İdeoloji	13
1.4.2 Örgüt Unsuru	14
1.4.2.1 Merkezi Yapı (Çekirdek Lider Kadro)	15
1.4.2.2 Yeraltı Örgütü.....	15
1.4.2.3 Propaganda Birimi	15
1.4.2.4 Silahlı Birim (Askeri Kanat).....	16
1.4.3 Eylem (Şiddet) Unsuru	16
1.4.4 Destek Unsuru	17
1.4.4.1 İç Destek	17
1.4.4.2 Dış Destek	17
1.5 Terörizmin Nedenleri.....	19
1.5.1 Ekonomik Nedenler	19
1.5.2 Sosyokültürel Nedenler	20
1.5.3 Siyasal Nedenler	22
1.5.4 Hukuki ve İdari Nedenler	23
1.5.5 Eğitim Sisteminden Kaynaklanan Nedenler	24
1.6 Terörizmle Mücadele.....	24
1.6.1 Terörizmle Mücadele Yaklaşımları	25
1.6.2 Terörizmle Mücadele Politikalar	25

İKİNCİ BÖLÜM

TERÖRÜN ÇEŞİTLERİ

2.1 Terör Çeşitleri	28
2.1.1 Amaçlarına Göre Terör Çeşitleri	28
2.1.1.1 Etnik Terör.....	28
2.1.1.2 Devlet Terörü.....	30
2.1.1.3 İdeolojik Terör	30
2.1.2 Uygulanma Alanına Göre Terör Çeşitleri.....	30
2.1.2.1 İç Terör	31
2.1.2.2 Uluslararası Terör	31
2.1.2.2.1 Uluslararası Terörizmin Ortaya Çıkışı.....	33
2.1.2.2.2 Terörün Uluslararasılaşmasının Nedenleri	33
2.2 Etnik Terör ve Diğer Bölücü Terör Çeşitleri Arasındaki Farklar.....	34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE ULUSLARARASI TERÖR

3.1 Ermeni Terör Örgütü : ASALA	37
3.1.1 Terör Örgütü ASALA’ nın Kuruluşu	37
3.1.2 ASALA' nın Örgüt Yapısı	40
3.1.3 ASALA’ nın Temel Özellikleri	41
3.1.4 ASALA’ ya Sağlanan Destekler	43
3.1.5 ASALA’ nın Amaç ve Hedefleri	45
3.1.6 ASALA Terör Örgütünün Bağlantıları	45
3.1.7 ASALA Terör Örgütünün Eylem ve Faaliyetleri	47
3.1.8 Dönemin Diğer Ermeni Terör Örgütleri	48
3.1.9 ASALA - PKK İşbirliğinin Doğuşu	49
3.1.10 ASALA' nın Suriye'de PKK ile işbirliği içerisinde Türkiye'ye İlk Saldırıları (1984)51	
3.1.11 ASALA’ nın Bitişi.....	52
3.2 PKK Terör Örgütü	53
3.2.1 PKK Terör Örgütünün Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	54
3.2.1.1 Abdullah Öcalan’ın Sosyo-Politik Özgeçmişi.....	55
3.2.1.2 PKK’nın Kuruluşu.....	57
3.2.1.3 PKK Örgütünün Gelişme Aşaması.....	58
3.2.1.4 PKK’nın Eylem Aşaması	59
3.2.1.4.1 PKK’NIN 1984 Yılı Eruh ve Şemdinli Baskınları	60
3.2.1.4.2 PKK’NIN 1985 Yılı Eylemleri.....	61
3.2.1.4.3 PKK’nın 1986 Yılı Bahar Atılımı Eylemleri	61

3.2.1.4.4	PKK'nın Gerilla Tümeni Oluşturma Çabaları (1988)	62
3.2.1.4.5	PKK'nın 1990 Yılı Eylemleri.....	62
3.2.1.5	PKK'nın Gerileme Aşaması	63
3.2.1.5.1	PKK'nın 1993 Yılı Ateşkes Önerisi ve Siyasi Çalışmaları	63
3.2.1.5.2	PKK'nın 1994 Yılındaki Durumu.....	64
3.2.1.5.3	TSK'nin Zap Kampını Ele Geçirmesi ve PKK'nın İki Helikopteri Düşürmesi (1997)	65
3.2.1.5.4	PKK'nın 1998'de Yeniden Küçük Gruplarla Eyleme Geçmesi ve Toparlanma Çabası.....	66
3.2.1.5.5	Öcalan'ın Yakalanması.....	66
3.2.1.5.6	Örgütün Yeniden Doğuşu	67
3.2.1.5.6.1	Aralık 2007 Sınır Ötesi Harekatı ve Sonraki Dönem	67
3.2.1.6	Örgütün Siyasallaşma Çabaları	68
3.2.1.7	Örgüte Destek	70
3.2.1.7.1	Örgütün Finans Kaynakları.....	70
3.2.1.7.2	Örgütün Avrupa Kaynaklı Geliri	71
SONUÇ		72
KAYNAKÇA.....		75
ÖZGEÇMİŞ		79

KISALTMALAR LİSTESİ

Bkz	:Bakınız
Çev	:Çeviren
Md	:Madde
Diz	:Dizisi
s	:Sayfa
yay	:Yayın
AB	:Avrupa Birliği
ABD	:Amerika Birleşik Devletleri
ASALA	: Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin Gizli Ermeni Ordusu(Armanian Secret Army for Liberation of Armeni).
BM	:Birleşmiş Milletler
CIA	: Amerika Birleşik Devletleri İstihbarat Örgütü
DHKP/C	:Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi
ERNK	:Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi
ETA	:Bask Kurtuluş Örgütü (Euskadi Ta Azkatasuna)
FLN	:Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi
FKÖ	:Filistin Kurtuluş Örgütü
GRU	:Sovyet Askeri İstihbarat Örgütü
HEP	:Halkın Emek Partisini
IRA	:İrlanda Cumhuriyet Ordusu
JCAG	: Adalet Komandoları(Justice Commandos for Armenian Genocide)
KKK	: Kürdistan Konfederasyon Topluluğu(Koma Komalen Kürdistan)
KGB	: Sovyet İstihbarat Örgütü
LTTE	:Tamil Eelam'ın Kurtuluş Kaplanları
PKK	:Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkari Kürdistan)
SSCB	:Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
TSK	:Türk Silahlı Kuvvetleri

ÖZET

Bu tezin amacı, günümüzde hala uzmanlar tarafından tam olarak tanımlanamayan terörizm kavramını tanımlamak, çağımızın belki de en önemli problemi olan terörizmin özellikleri ve unsurları hakkında bilgi vermek ve sorunun çözümü için terörizmin nedenlerini sıralayarak Terörizm hakkında genel bir bakış açısı kazandırmaktır. Tezin ikinci bölümünde Terör çeşitleri amaçlarına ve uygulama alanlarına göre sınıflandırılmış ve günümüzde küresel toplumun güvenliğinde yükselen bir tehlike olan Uluslararası Terör kavramı üzerinde durularak bu kavram üzerinde de genel bir bakış açısı kazandırmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmada özellikle üçüncü bölümde Türkiye’de faaliyette bulunmuş ve tasfiye olan ASALA Terör örgütü ve halen faaliyette olan ve eylemlerine devam eden PKK Terör örgütünün; kuruluşları, amaçları, yaptıkları eylemleri ve bu örgütlere yapılan ekonomik, siyasi ve askeri destekler hakkında bilgi verilmiştir. Bu bağlamda Türkiye’de faaliyet göstermiş bu iki terör örgütü örneğinin incelenmesi sonucunda her iki terör örgütünün de Uluslararası Terör örgütü oldukları tezi savunulmuştur.

ABSTRACT

INTERNATIONAL TERRORISM AND TURKEY

The aim of this thesis is to define the concept of terrorism which is not defined by experts in nowadays, to study the properties of terrorism and elements of terrorism which is the most important problem in this period, to give a general perspective about terrorism while sorting causes of terrorism in order to solve the problem. In the second part of this thesis, types of terrorism are classified according to purposes and implementation area and it is aimed to give an overview of international terrorism which is currently rising threat over the global community.

In this study, especially in the third part, the terrorist organisations of ASALA and PKK will be studied. The establishments, goals, actions of these two terrorist organisations and the economic, political and military support to them will be examined. ASALA has operated and solved in Turkey. However, PKK is still active and operating in Turkey. In this context, my argument is that both of these terrorist organisations are international terrorist organisations as the review of examples display.

GİRİŞ

Günümüzde toplum hayatında oldukça önemli bir yer tutmaya başlayan terör kavramı gittikçe daha fazla önem kazanmaya başlayan yapısıyla küresel toplumun gündeminde önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilindiği üzere, yıllar boyunca insanlık tarihinin ilk zamanlarından beri güvenlik olgusu insan hayatında hep önemli bir yere sahip olmuştur. İnsanlar bu ihtiyaçlarını karşılayabilmek için zamanla organize topluluklar oluşturmuşlardır. Devlet adını verdiğimiz bu organize topluluklar hem insanların birbirleri ile olan ilişkilerini belli bir düzene koymuş, hem de diğer topluluklardan gelecek saldırılara karşı da kendi mensuplarını koruma yoluna gitmişlerdir.

Ancak hiçbir zaman, şiddet eylemlerini etkin biçimde kullanan zamanla amaçları değişse de kullandıkları yöntem olarak genelde aynı şekilde çalışan örgütlü gruplar hiçbir zaman eksik olmamıştır. Bu gruplar bazen eşkıya olarak adlandırdığımız kervanları, gezginleri soyarak maddi kazanç elde etmeye çalışan gruplar şeklinde ortaya çıkmıştır. Profesyonel anlamda ilk terörist gruplar arasında Hasan Sabbah ve fedailerinden oluşan örgütlenmeden bahsedebiliriz. Bu örgütlenme devlet büyüklerine suikastlarda bulunarak toplumda sansasyonel eylemlerle etki yaratmışlardır.

Günümüzde teknolojik gelişmeler, haberleşme araçlarının yaygınlaşması ve silahların modernleşmesi çerçevesinde terörist eylemler gittikçe revaç bulmaya başlamış, bu bağlamda ortaya çıkan yeni dünya düzeninde terör eylemleri gittikçe daha da artan oranda ideolojik, etnik ve dini motifli bazı aşırı gruplar tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Dolayısıyla günümüz Türkiye'sinde de terör kavramı oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle 1980 öncesi sağ-sol terör olayları, ASALA terörü ve daha sonrasında kanlı eylemleri ile ortaya çıkan PKK terör örgütü, ülkemizi oldukça derin bir terör buhranı içerisine sokmuştur.

Artık ülkemizde hayati bir önem arz eden terörizme kısa bir açıklama getirebilmek için gerçekleştirdiğimiz bu çalışmada öncelikle terör kavramına terim anlamı ve kavramsal açıklamalarla bir tanımlama getirilmeye çalışılacak, terörün unsurları özellikleri ve nedenleri

hakkında bilgi verilerek problemin temeline inilmeye çalışılacak ve devam eden bölümde terörle mücadele politikaları incelenecektir.

Çalışmamın devamında terör kavramı içinde bir sınıflandırmaya gidilerek, uygulama alanlarına göre sınıflandırdığımız terör çeşitlerinden olan ve yeni dünya düzeninde en büyük tehlike olarak nitelendirebileceğimiz Uluslararası Terör kavramı üzerinde durularak, amaçlarına ve uygulama alanlarına göre terörizm çeşitleri açıklanarak ve ülkemizden örnekler verilerek konunun daha anlaşılır bir hal alması amaçlanmıştır.

Çalışmamın son bölümünde Türkiye’de uluslararası terörizm olgusu, Türkiye’de faaliyette bulunmuş Asala ve halen faaliyette bulunan PKK Terör örgütlerinin eylemleri, amaçları ve destekleri incelenecek ve aslında gerek PKK terör örgütü gerekse Asala terör örgütlerinin aslında birer uluslararası terör örgütü olduğu tezi savunulacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK TERÖRİZM

1.1 Terörizmin Tarihçesi

Tarihsel süreçte terör ve terörizmin başlangıcını, amaçlara ulaşmada şiddetin kullanılması açısından dini kaynaklı metinlerde yer aldığı gibi Kabil ve Habil arasındaki olaya kadar götürmek mümkün ise de, konumuz açısından bir siyasi şiddet türü olan terörizmin ilk uygulayıcıları ile ilgili, fikir birliğinin sağlandığı ilk bilinen terör eylemi olarak, Ortadoğu’da(Eski Filistin’de) Jewish Zealots’un dini amaçlı “Zealots” adlı bir örgütün MS 6-135 tarihleri arasında Roma, Yunan ve Yahudi yönetimlerinin kurallarına karşı giriştikleri eylemleri kabul edilmiştir. (Çakmak, 2008,s.17)

Bilinen ikinci önemli terör hareketi Hindistan’da 7-17. Yüzyıllar arasında yaşamış ve çok sayıda büyük çaplı eylemler gerçekleştirmiş olan dini kaynaklı “Thug” adlı gruptur. Thug bir mezhebin adıdır. Bu mezhebin üyeleri tarafından gerçekleştirilen terör olaylarını ve mensuplarına Thug adı verilmiştir. Thug militanları kurbanlarını genelde yerlilerden yani Hintlilerden seçerlerdi ve batılılara dokunmazlardı. Thugculuk hareketinin kaynağının Hint Tanrıçası Kali olduğu ve öldürülen insanların Kali’ye kurban edildiği inancı vardı. (Altuğ, 1995, s.29)

Siyasi teröre örnek bir diğer örgütlenme de Ortadoğu’da ortaya çıkan ASSASİN(Haşşaşi)’ler idi. Hasan SABBAH’ın kurucusu ve en önemli lideri olduğu bu örgüt, 11.yy ve 13.yy’da bölgedeki Selçuklu hâkimiyetine karşı savaşmıştır. İsmailiye mezhebine bağlı kimseleri içinde toplayarak büyük bir gizlilik içinde hareket eden bu örgütle çağdaş terör örgütleri arasında önemli benzerlikler vardır. Örgüt üyelerini uyuşturucu maddeler kullanarak kendisine bağlayan SABBAH, düzenli askeri birlikleri savaş meydanına sürmek yerine, müritlerini önde gelen düşmanlarını öldürecek fedailer olarak görevlendirmiş, “kurtarılmış bölgeler” ve “vur-kaç” taktiğini terörizm literatürüne kazandırmıştır.(Çeşme, 2005, s.44)

Daha yakın zamana geldiğimizde tarih içerisinde zaman zaman atıfta bulunulan 1789 Fransız İhtilali’nden sonra ortaya çıkan Robespierre’nin 1793-1794’deki yönetim dönemine “terör dönemi” denmesi, terörle ilgili kitaplarda yer almasını sağlamıştır. Terörün egemenliği olarak 5 Eylül 1793 yılında formüle edilmiş ve terör günün emri, düzeni olarak ilan edilmiştir.

İhtilalin düşmanları bu gruba dahil edilmiş ve üç yüz bin kişi tutuklanmış ve on yedi bin kişi idam edilmiştir(Aydın, 2006, s.27)

Terör ve terörizmin tarihi Habil ve Kabil olayına kadar götürülse de Bal’a göre terör, “korku ve dehşet yaymak suretiyle baskı kurmak olarak algılandığında belki günümüzden epeyce eskilere götürülebilir, ancak stratejileri bakımından modern çağın bir ürünüdür. Terörizm, daha çok sanayileşme insanının keşfettiği mücadele tarzının yazlı ifadeleri bütünüdür.”(Bal, 2006a, s.33)

19. yüzyıl ortalarındaki Rusya’da sol kanat hareketler günümüz sistematize terörizminin izlerini bulduğumuz örneklerdir. Hükümetleri ve sosyal müesseseleri yıkmak için kişisel ve kolektif şiddeti kullanmanın en hararetli savunucusu çelişkili bir şekilde 19. Yüzyılın ikinci yarısındaki “Rus Anarşistleri” olmuşlardır.(Çeşme, 2005, s.45)

Tarihte ilk modern terörizm, Rusya’da 1870’lerden Birinci Dünya Savaşına kadar ki dönemde halk hareketleriyle ortaya çıkmıştır. Birçok çağdaş terörizm bu hareketin izlediği yolu takip ederek devam etmiştir. 19. Yüzyıldaki egemenlik mücadelesinden zaferle çıkan akım liberalizm ve beraberinde getirdiği kapitalizm; insanlara aradığı huzur mutluluk ve adaleti verememiştir. Daha çok özgürlük ve daha çok mutluluk arayışı yeni sistem karşısında komünizm ve anarşizmi ortaya çıkarmıştır. Her iki ideolojinin yandaşları da fikirlerini terör karşıtı yöntemlerle taşıma meylinde daha çok, gerek dönemin yönetim fonksiyonu, gerekse ideolojilerin çok uç yada ütöpik olması; devrimcileri terörizme doğru sürüklemiştir.(Atar, 2004, s.322)

1950’li yıllarda terör örgütlerinin şehir merkezlerinde gerçekleştirdikleri eylemlerde ağır kayıplar vermesi üzerine, 1960 ‘lı yıllarda Mao, Castro, Guevera gibi kuramcılar, eylemlerin kırsal alanlarda gerçekleştirilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Ancak, bu dönemde özellikle Latin Amerika’da kırsal alanlarda faaliyet yürüten örgütler de yenilgiye uğramışlardır. Diğer yandan, 1957’de Cezayir’de Fransızlara karşı yürüttüğü mücadelede uyguladığı “Şehir Gerillası” taktiklerini, bu günkü anlamıyla uygulayan Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi(FLN) örgütü, şehir merkezlerinde gerçekleştirdiği eylemlerde başarılı olarak günümüzdeki örgütlere de örnek teşkil etmiş, “şehir tedhişçiliği” kavramını terör literatürüne sokmuştur.(Dilmaç, 1997, s.62-63)

Terörizmin tarihi açısından, 1960'lı yıllar önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilir. Özellikle, Avrupa'da terör ve terör eylemleri kendini yoğun olarak 1960'lardan sonra hissettirmiştir. Çünkü, ilk kez uçak kaçırma eylemi bu tarihte yapılmıştır. 5 Eylül 1972'de Münih Olimpiyatlarında Filistinli Kara Eylül Grubu İsraili sporcuları kaçırmış ve dünya terör tarihinde bir ilk yaşanmıştır. (Çınar, 1997, s.195-197)

1990'lı yıllarda Soğuk Savaş Döneminin sona ermesiyle iki kutuplu sistemin yıkılmasından sonra ideolojik sol terör olaylarının azaldığı görülmektedir. Bu tarihten sonra 1990'lı yılların terör hareketlerinde hakim olan unsur ideolojik değil dini ve etnik kökenlidir. Dini kökene terör derken din için yapılan terör değil ya da bir dinin mensupları başka dinin mensuplarına başka dinden oldukları için saldırı yapmamaktadırlar. Örneğin El-Kaide, Hamas veya Hizbullah örgütleri Hristiyanlığın yaygın olduğu ülkelere Hristiyan oldukları için değil emperyalist oldukları, ülkelerini işgal ettikleri ve sömürdükleri için saldırmaktadırlar. Burada örgüt yöneticilerinin ve üyelerinin mensubu olduğu dinin örgütün ideolojisini etkilediği anlaşılmalıdır.(Çakmak, 2008, s.23-24)

2000'li yıllar ise uluslararası terörün zirveye çıktığı yıllardır. 11 Eylül 2001'de El-Kaide örgütünün New York'daki dünya ticaret merkezi ve Washington DC'deki Pentagon'a uçakla düzenlediği iki saldırı sonucu yaklaşık beş bin kişi ölmüş ve yüzlerce kişi yaralanmıştır. ABD için iki sembol olan, kapitalizmin merkezi Dünya Ticaret Örgütü binası ve Savunma Bakanlığı, dünyanın en güçlü ülkesi ABD'nin böyle bir saldırıya maruz kalmasının, terörün nereye kadar gidebileceği açısından düşündürücüdür. Buna benzer şekilde Rusya'da 12 Ekim 2002 tarihinde başkent Moskova'da Çeçen militanların tiyatro binasına girerek izleyicileri rehin alması eylemine polis müdahalesi ile 115 kişi hayatını kaybetmiştir. 29 ekim 2003'de İstanbul'da İngiliz Bankası HSBC ve İngiliz Konsolosluğu önündeki patlamalarda 27 kişi hayatını kaybetmiş ve yaklaşık 500 kişi de yaralanmıştır.(Çakmak, 2008, s.26)

Görüldüğü üzere terör eylemleri tarihin her aşamasında karşımıza çıkmaktadır ve sürekli bir değişim ve evrime gitmektedirler. Özellikle teknolojik değişimlerle ve düşünce akımlarından etkilenen terör örgütleri farklı ve etkili yöntemler kullanarak dehşet ve korku yayarak toplumda baskı ve kaosa neden olmaya çalışmakta ve siyasal amaçlarına ulaşmak maksadıyla eylemlerini arttırarak ve medyada ses getirmeyi hedefleyerek örgütlerini diri tutmayı amaçlamaktadırlar. Terörün tarihine ve gelişimine baktığımızda sürekli yeni eylemler denenmekte ve terörün ilk ortaya çıktığı andan günümüze kadar terör eylemleri sürekli artarak

devam etmektedirler. Eylemlerde etki alanı geniş tutulmaya çalışılmakta ve böylelikle daha etkili olmaktadır.

1.2 Terör ve Terörizm Tanımları

Günümüzde terörün halen ortak bir tanımı bulunmamaktadır. Genelde üzerinde uzlaşılan bazı kısımlar bulunmakla beraber hala ortak bir terör tanımı yapılamamıştır.

Terörizmin tanımının yapılamamasının teknik nedenlerden çok siyasi nedenlerden kaynaklandığı görüşü günümüzde kabul görmektedir. Devletlerin bir kısmı terörizmin kapsamlı olarak tanımlanmasına yönelik çabaları self- determinasyon hakkı karşısı bir çaba olarak görmüş, bir başka kısmı, terörizmin tanımlanmasından ziyade nedenlerinin ele alınması gerektiğini savunmuştur. Üstelik İsrail ve ABD gibi kimi devletler de terörizme karşı tek taraflı eylem yapma siyasi gücünü kısıtlayacak mutlak bir tanımla kendilerini bağlamak istememiştir.(Taşdemir, 2006, s.63)

Genel olarak şiddet eylemlerinde bulunma, siyasal, ideolojik amaçlar gibi unsurlarda ortaklık sağlanmışken amaçların tanımlanmasında yaşanan sorunlar sebebiyle tanımlama da sorun olmaktadır. Nitekim bazı ülkelerin terörist olarak gördüğü gruplar, diğer bazı devletlerce özgürlük savaşçısı olarak kabul edilmektedir. Bu ayrımı kendi çıkarları doğrultusunda yorumlayan ülkeler bu grupları terörist olarak kabul etmemekte, dolayısıyla yapılacak olan terör tanımlarında bu durumu göz önünde bulundurmaktadırlar.

Terör ilk olarak Fransız devrimi sonrası 1793 mart ayından 1794 yılı temmuzuna kadar geçen süreyi adlandırmak için kullanılmış, “terör rejimi” olarak adlandırılan bir dönem olarak tarihteki yerini almıştır.

Siyasi Terimler ve Örgütler sözlüğüne göre terör “ kamu otoritesini veya toplum yapısını yıkmak için girişilen korku ve yılgınlık saçan şiddet hareketleri” olarak tanımlanmaktadır.¹ Ergil ise terörizmi şöyle tanımlar: “Terörizm, kaçırmadan cinayete kadar uzanan ve amacı sindirme olan terör eylemlerine verilen addır”(Ergil,1980, s.13)

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu madde1’e göre: “Terör; baskı, cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni

¹ Ansiklopedik siyasi terimler ve örgütler sözlüğü(Güvenlik ve yargı muhabirleri derneği yayınları,1993) syf:124 aktaran:Necati ALKAN, Gençlik ve Terörizm, 2002,Ankara, syf:12

değiştirmek, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup olan kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.” şeklinde tanımlanmıştır.

Terörizmin tanımının tam olarak yapılamaması beraberinde “Teröristlerin siyasal suçlu oldukları iddiaları” sorunu, devletlerin karşısına terörizmle mücadelede sıkça ortaya çıkan bir problemidir.

Suçluların iadesi konusunda en ciddi anlaşmazlık “siyasi suçların iadeye istisna teşkil etmesi”dir. Terörizmle suçlanan kişiler genellikle faaliyetlerinin siyasal nitelikli politik aktiviteler olduğunu ve bu nedenle iade edilmemeleri gerektiğini iddia etmektedirler. Bu husus “siyasi suçların istisnası ya da siyasi istisna doktrini” olarak bilinmektedir. “Siyasi” suç kavramının Uluslar arası Hukukta tanımı yoktur. Fiilin siyasal suç olup olmadığına karar verme hususunda devletler siyasal tercihleri doğrultusunda bir takdir hakkına sahiptir.(Taşdemir, 2006, s.66)

Dünyada terör örgütlerine örnek verecek olduğumuzda 1960’lı yıllarda Orta Doğı’ya ilaveten İngiltere’de İrlanda Cumhuriyet Ordusu(IRA), İspanya’da ayrılıkçı Bask örgütü ETA , Latin Amerika ülkelerinden Bolivya’da Che Guevara, şehir gerillası diye tanımlanan Brezilya’daki Carlos Marighella liderliğindeki örgütlerin isimleri ortaya çıktı. Daha sonra bunları Almanya’da Baader-Meinhof, ABD’de Kara Panterler, Japonya’da Birleşik Kızıl Ordu ve İtalya’da da Kızıl Tugaylar adlı örgütler izledi. Görüldüğü üzere terör ve terörizm değişik amaç ve ideolojiler çerçevesindeki terör örgütleri aracılığıyla dünyanın gelişmiş, gelişmekte olan ve az gelişmiş bir çok ülkesinde huzur ve güvenliğini tehlikeye sokmuştur ve hala ciddi bir tehlike teşkil etmeye devam etmektedir. (Korkmaz, 1999, s.24-25)

Dolayısıyla terörizm dünyanın sadece bir bölgesine has olmaktan çıkmış, dünyanın hemen her yerinde terörizmin her çeşidi görülmeye başlanmıştır. Bu da terörizmi bölgesel bir sorun olmaktan çıkarıp küresel bir sorun haline getirmiş ve pek çok ülkenin güvenlik noktasında ajandasına girmiştir.

Avrupa Birliğı de terörle mücadelede üye devletlerarasında tekdüzeliğı sağlamak ve terörle etkin bir mücadele gerçekleştirmek için bir “Çerçeve Karar” almıştır. Buna göre:

“Her Üye Devlet, kendi ulusal hukukuna göre tanımlanmış olan doğaları ve bağlamları gereği

- halkı ciddi şekilde sindirme veya
- bir devleti veya uluslararası örgütü bir eylemi işlemeye veya işlemekten kaçınmaya gayri meşru olarak zorlama veya
- bir ülkenin veya uluslararası örgütün temel siyasi, anayasal, ekonomik veya sosyal yapılarını ciddi şekilde istikrarsızlaştırma veya yıkma amacıyla işlenen bir ülkeye veya uluslararası örgüte ciddi şekilde zarar verebilecek olan aşağıda (a) dan (i) ye kadarki fıkralarda belirtilen kasdi eylemlerin terörist suçlar olarak sayılmasının sağlanması için gereken önlemleri alacaktır:

- (a) Ölüme sebebiyet verebilecek şekilde bir kişinin yaşamına saldırılar;
- (b) Bir kişinin fiziksel bütünlüğüne saldırılar;
- (c) Adam kaçırma ya da rehin alma;
- (d) Devlet ya da kamu imkanlarını, taşıma sistemlerini, bilgi sistemi de dahil olmak üzere altyapı imkanlarını, kıta sahanlığı üzerindeki sabit platformları, insan yaşamını tehlikeye atma veya büyük ekonomik kayba yol açma ihtimalinde kamusal mekanı veya özel mülkiyeti geniş çaplı yok etmeye neden olma;
- (e) Uçaklar, gemiler ya da başka insan ve mal nakil araçlarını kaçırma;
- (f) Nükleer, biyolojik ya da kimyasal silahları yada silah ve patlayıcıları üretme, bulundurma, edinme, nakil, sağlama yada kullanma ile biyolojik ve kimyasal silahlara yönelik araştırma ve geliştirme;
- (g) İnsan hayatını tehlikeye atacak şekilde tehlikeli maddeleri ortama salma ya da yangın, sel baskını veya patlamalara neden olma;
- (h) İnsan hayatını tehlikeye atacak şekilde su, enerji veya diğer temel doğal kaynakların sunulmasına müdahale etme ya da bunu engelleme;
- (i) (a)’dan (h);ye kadarki fıkralarda sıralanan eylemlerden birini işleme tehdidinde bulunmak.” (Bal, 2006a, s.215-216)

Sonuçta birçok yazar, birçok düşünür ve uluslararası kurum ve kuruluşlar bu konuda çok farklı ve değişik görüş ve tanım ortaya koymuş olup bunlar arasında kesin bir tanım ortaya konulamamaktadır. Bunun sebebi olarak genelde ülkeler arası çıkar çatışmaları ve çekişmeler önemli yer tutmaktadır. Bu açıdan baktığımızda bir ülkenin özgürlük savaşçısı olarak kabul ettiği ve kendilerine destek dahi verdiği grupları diğer ülke vatan haini, terörist ve devlet düşmanı olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede teröre doğrudan yada dolaylı olarak verilen destek bu şekilde meydana gelmektedir.

1.3 Terörizmin Özellikleri

Terörün özellikleri, dünyada faaliyet yürüten terör örgütleri ve onların eylem şekilleri çerçevesinde aşağıdaki gibi özetlenebilir: (Dilmaç,1997, s.19)

1. Terörizm bir ideoloji, bir doktrin, hatta sistematik bir fikir değil, bir stratejidir.
2. Terörizm, dünyayı “iyi” ve “kötü” biçiminde iki kampa ayırdıktan sonra kendisini “iyi” kategorisine yerleştirir.
3. Terörizm terör eylemlerini meşrulaştıracak bir senaryo hazırlar.
4. Terörizm, gelecekte zafer ve yeni bir düzen vaat eder.
5. Terörün genellikle siyasi bir amacı vardır.
6. Devlet otoritesine alternatif getiren örgütlü bir harekettir.
7. Terörizm, uluslar arası siyasetin bir parçasıdır, dolayısıyla dış destek olmadan yaşatılamaz.
8. Mali destek vazgeçilmez gereksinimidir. Bu nedenle, soygun ve silah kaçakçılığı yapar.
9. Terör, bir hak arayışı, düzen önerisi ve bağımsız devlet kurma isteklerinden biri veya derece farklılığıyla her üçünün bir arada bulunduğu gerekçelerle ortaya çıkabilir.
10. Terör, bilinçli ve amaçlı eylemler olarak belirir.
11. Terör, şiddet uygulamayı giderek amaç konumuna taşır. Dehşet ve korku salarak yılgınlık yaratır. Zorba, acımasız, istismarcı ve kurlsızdır.
12. Genellikle başka güç veya güçlerin taşeronudur.
13. Terör kendi dilini yaratır ve kullanır.
14. Propaganda ile doğar, gelişir ve propaganda ile yaşar. Bizatihi kendisi bir propaganda aracıdır.
15. Teröristler, seyircileri, dünyayı kendileri gibi görüp algılamaları için ikna etmeye çalışırlar.
16. Teröristler, kendilerini üst bilinç ve duyarlılık sahibi olarak görürler.
17. Terör eylemleri, nesnel bir gerçekten çok, dünyanın öznel bir yorumuna dayanır.
18. Terör eylemleri, örgütlü bir çabayı gerektirir. Bütün bu eylemler, bireysel olmaktan çok, bir grubun katılımıyla gerçekleşmektedir.

Günümüzde Terör örgütleri ve Teröristlerin özellikleri Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığının resmi internet sitesinde şöyle sıralanmıştır;

- Terör örgütleri, teknolojinin ve açık toplumların sunduğu imkanlardan yararlanarak daha seri, icabında birbirinden bağımsız ve küçük hücreler şeklinde hareket edebilir hale gelmiştir.

- Dikey otoriter yapı yerine, belli bir hedef doğrultusunda daha gevşek yatay örgütlenme modeline geçilmiştir.
- Terörizm, artan ölçüde sivil hedeflere yönelmekle daha öldürücü ve acımasız hale gelmiştir.
- İntihar eylemleri ve sivil toplumun günlük hayatını aksatan, psikolojik etkisi yüksek saldırılar artmıştır.
- Dinsel motifler artan ölçüde kullanılmaya başlanmıştır.
- Sınır aşan örgütlü suç grupları ile terör örgütlerinin ilişkileri daha da sıkılaşmıştır.
- Terörün finansmanı için daha önce görülmeyen yasal, yarı-yasal yöntemler ve araçlar kullanılmaya başlanmıştır.
- Mümkün olan en fazla zayiata yol açmak için kitle imha silahlarını ele geçirmek bir amaç haline gelmiştir.²

Bu eğilimler, terörle mücadelenin gittikçe zorlaşacağını, uluslararası işbirliğine daha çok ihtiyaç duyulacağını göstermektedir. Nitekim günümüzde uluslararası toplum bu bağlamda uluslararası kuruluşlar aracılığı ile projeler üretmekte, anlaşmalar imzalanmakta ve bilgi paylaşımına gitmektedirler.

1.4 Terörizmin Unsurları

Terörizmin ortak bir tanımı yapılamasa da yapılan tanımlarda ortak bazı unsurların bulunduğu görülmektedir. Bunları ise; ideoloji, eylemlerin sistemli olması, toplumun büyük bir çoğunluğunu etkilemesi, acımasız ve insanlık dışı yöntemler uygulaması, reklam ve propagandaya önem vermesi, düzenli ve hiyerarşik yapıya sahip bir örgütün bulunması, sivil insanların hedef alınması şeklinde belirtebiliriz.

Bu açıklamalar ışığında terörün genel olarak; *ideoloji, örgüt, eylem ve destek* unsurlarından oluştuğunu belirtmek gerekir.(Urhal, 2008, s.356)

1.4.1 İdeoloji Unsuru

İdeoloji kavramını, sahip olunan fikir ve düşünce akımları olarak ifade edebiliriz. Tarihin başlarında şiddet eylemleri, genelde maddi çıkar amaçlı uygulanıyordu. Ancak tarihte karşılaştığımız fikir akımlarının insanların hayatında gittikçe daha fazla yer edinmeye başladıkça bahsi geçen şiddet eylemleri de giderek ideolojik bir boyut kazanmaya başlamıştır. Bu açıdan zamanla günümüze kadar gelen terörist ve anarşist eylemlerin genelde 3 şekilde

² <http://www.mfa.gov.tr/gunumuzde-terorizm-olgusu.tr.mfa> Erişim Tar.:03.05.2012

geliştiği gör÷lmektedir. Bunlar; *Marksist- Leninist ve Maocu ideoloji, Etnik ayrılıkçı(bölücü) ideoloji, Dini motifli ideoloji* olarak belirtebiliriz.

1.4.1.1 Marksist-Leninist ve Maocu İdeoloji

Marksizm ilk olarak Karl Marx ve arkadaşı Engels in ortaya koydukları düşüncelerle ortaya çıkmıştır. Diğer bir adla diyalektik materyalizm olarak adlandırdığımız Marksizm ortaya çıktığı andan itibaren özellikle o devirde ezilmekte olan işçiler ve halk arasında oldukça revaç bulmuştur.

Bir gün burjuvanın iktidarının yıkılacağı ve proletarya iktidarının kurulacağı, gelir dağılımının eşit olacağı ve teoriye göre sonunda tarihin akışına göre aşama aşama sosyalist evreye geçileceği öngör÷lür. Marks ve Engels ile daha sonra da Lenin bu evreye geçilmesini kolaylaştırmak için tarihin doğal akışının silahlı hareketlerle hızlandırılabilceğini belirtmişlerdir. Bu hareketin genel adı olarak ve sosyalist dönüşümün son aşaması olarak komünizm ve komünist toplumdan bahsedilmektedir.

Komünizm, 19. yy da kitlelere hareket kazandıran terör ve siyasal şiddete sebep olarak gösterilebilen bir ideoloji akımıdır. Kendilerini komünist topluma en kısa zamanda geçiş amacı ile harekete geçen devrimci topluluklar olarak tanımlamakta olan terörist gruplar ideolojik terörist gruplar içinde önemli bir yere sahiptirler.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde komünistlerin arzulanan devrimi gerçekleştirmek için sık sık terörist faaliyette bulunmaları, kendilerinin ifadesi ile “terörün en büyük stratejik araç olarak gör÷lmesinin” bir sonucudur. Bu nedenle birçok üçüncü dünya ülkesinde kurtuluş cephesi faaliyeti başlatarak siyasal şiddete ivme kazandırmışlardır. Öyle ki uluslar arası komünizmin tarihi cephe teşekkülleri ile doludur.(Sayılğan, 1967, s.31)

Türkiye’de olduğu kadar dünyada da terör örgütlenmesinin ideolojik temelini genellikle Marksizm- Leninizm- Maoizm’ den yani komünizm ideolojisinden aldıkları gör÷lmektedir. Komünizm adı terörizm ile birlikte anılmış, ideolojik felsefesi yönünden çok bu yönü ile tanınmıştır. Ruhunda devrimcilik unsurunu taşıması, insanları yaşadıkları sisteme isyana teşvik ve silahlı mücadeleye itmesi, terör ile özdeşleştirilme sonucunu doğurmuştur.(Kuyaksil, 2004, s.95)

1.4.1.2 Etnik Ayrılıkçı (Bölücü) İdeoloji

Genel olarak Faşizm olarak bilinen bu tip ideolojik anlayış temelde bir ırkın diğerlerine üstünlüğünü savunma şeklinde ortaya çıkmaktadır. Kişilerin sahip oldukları etnik kimlik her şeyin üzerinde görülür. Kişi bir takım amaçlarını gerçekleştirebilmek için kendi ırkını ön plana çıkararak eylemler yapar.

2. Dünya Savaşını başlatan kişi olan Adolf Hitler de böyle bir ırkçılık fikri ile Alman ırkını peşinden sürüklemiş ve tüm dünyayı büyük ve yıkıcı, etkileri yıllarca silinmeyecek bir savaşa sürüklemiştir.

Bir bölgede etnik sorunun varlığını iddia edebilmek için ilave sorunların varlığının da, toplum bilim uzmanları tarafından belirlenmiş ölçütler doğrultusunda ortaya konulması gerekmektedir. Charles Marden'e göre, sosyolojik açıdan etnik ayrımcılığın varlığından söz edebilmek için dikkate alınacak ölçütler şöyledir:

Mesleki ayrımcılığın yapılması: Kişinin sırf etnik kimliği nedeniyle yetileri elverdiği halde bir işe alınmaması yönünde uğradığı ayrımcılıktır.

Sivil ayrımcılığın yapılması: Azınlıkların resmi makamlara gelmesine ve yönetime eşit katılma hakkına karşı çıkma yönünde uygulanan ayrımcılıktır.

Aleni ayrımcılığın yapılması: Azınlıkların lokanta, hastane gibi kamuya açık yerlere girmelerine yönelik yapılan engelleme ile yapılan ayrımcılıktır.

Yerel yerleşim ayrımcılığının yapılması: Azınlıkların istediği semtte, rahat bir şekilde oturamaması ya da azınlıklara ev kiraya verilmemesi yönünde yapılan ayrımcılıktır.

Sosyal ayrımcılığın yapılması: Azınlık üyesi kişilerin evliliğini sınırlandırıcı yasa veya sosyal gruplara katılmalarını engelleyen uygulamalar bu ayrımcılık altında değerlendirilir.³

Bir ülkede yukarıda sayılan ayrımcılık türlerinden hiçbiri yaşanmıyorsa bu ülkede etnik ayrımcılık uygulandığından bahsedilemez. Nitekim ülkemizde faaliyet gösteren Etnik ayrılıkçı(Bölücü) yapıya sahip PKK terör örgütü etnik ayrımcılığa uğradıklarını iddia ederek eylemler gerçekleştirmektedirler. Ancak bilindiği üzere ülkemizde her etnik kökenden gelen vatandaşlarımız rahatlıkla iş bulabilmekte, devlet memuru olabilmekte, resmi makamlarda eşit davranılmakta, ülkemizin her bölgesinde mülk edinebilmekte ve sosyal imkânlardan herkesin yararlandığı kadar yararlanabilmektedirler. Bu da bize gösteriyor ki Terör örgütünün iddia ettiği etnik ayrımcılığın varlığından ülkemiz için söz edemeyiz.

³ Charles F. Marden.(1952) "Minorities in American Society", (Çev:Erhan Atiker, Der:Orhan Türkdoğan), Etnik Sosyoloji, 5. Baskı , İstanbul, Timaş Yayınları, 2006, s.36.

Günümüzde terör örgütlerinin etnik ayrılıkçı ideolojileri kullanmaları ise genel olarak mensubu bulunduğu etnik gruba bir takım haklar sağlamaya yönelik, hatta devlet kurma kapasitesi bulunmayan bazı etnik toplulukların yaptığı gibi bazen bağımsızlık talebine kadar gidebilmektedir.

Bu amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla genel olarak insanlar arasındaki bu farklılıkları gittikçe artan oranda körükleyerek toplumsal ayrışmayı arttırmayı, buna ek olarak insanlar arasında diğer etnik gruba olan kin ve düşmanlığı artırmayı hedeflemektedirler.

Bölücü terörün amacı yaşadığı ülkede kendisini farklı hisseden grupların, belli bir bölgeyi bağlı olduğu ülkeden ayırarak bağımsız hale getirmektir. Bu nedenle bölücü örgütler, insanların birbirini düşman olarak algılamasını sağlamak için, kendi taraftarlarını yaşadıkları ülkedeki vatandaşlardan farklı bir kimlikle tanımlamaktadırlar. Bu sabit kimlik, kültürel farklılık, düşmanlık ve sonuçta terörizmi ortaya çıkarmaktadır. Bölücü terör de ırk ayrımcılığına dayandığı için ırkçı terör başlığı altında değerlendirilebilir. Hangi ideolojiyi esas alırsa alsın bölücü terör örgütleri ulusların kendi kaderini tayin hakkını savunur. Bu taleplerdeki haklılıklarını ispatlamak için de kültürel ve dil farklılıkları ile ekonomik problemleri gündeme getirerek, kasıtlı olarak geri bırakıldıklarını iddia ederek sözde haklılıklarını savunmaya çalışırlar.(Urhal, 2008, s.365)

Uzun süreli ekonomik bağımlılık, kültürel aşağılanma ve demokratik kazanımları ihtimal dışı bırakan siyasi bir aritmetik söz konusuysa sürekli taciz edilen bir azınlık özgürlük savaşçılarına, terörist hareket veya kurtuluş ordusuna dönüşebilir. Bunun pek çok örneği yeryüzünde mevcuttur. Gerek Türkiye'nin başındaki PKK gerek geçmişte İngiltere'nin başındaki IRA ve yine ıspanya'nın başındaki ETA bu tip örgütlere örnektir. Kendilerince haklı buldukları sebepler doğrultusunda ideolojilerini yerine getirirken kan dökmekten kaçınmazlar.⁴

1.4.1.3 Dini Motifli İdeoloji

Din kavramı tarih boyunca dünyada çatışma ve çekişmelerin yaşandığı pek çok yerde önümüze çıkmaktadır. Yıllarca dinler arasındaki farklılıklar bir çok ülkeler arasında anlaşmazlık unsuru olmuş, zaman zaman din değiştirilmesine insanları zorlamak amacıyla

⁴ <http://www.sucveceza.com/yazi-758.html> erişim tarihi:4.04.2011

dahi şiddete başvurulduğu görülmüştür. Sırf farklı dinden oldukları için insanlık dışı muamelelere maruz kalan insan sayısı hiç de azımsanacak ölçüde değildir.

Halbuki bütün dinlerin, dinin özünden kaynaklanan ve kardeşlik, ahlak, barış gibi evrensel değerleri ve güzel özellikleri öğütlemesine rağmen mücadelelerde dinin bu yönünden ziyade rekabet, menfaat, hoşgörüsüzlük gibi olgular öne geçerek din adına katliamların yapılması büyük çelişki olarak görülmektedir. Günümüzde de birçok ülkede radikal dini akımlar olarak isimlendirilen terör örgütleri bulunmaktadır.(Urhal, 2008, s.367)

Dünyada İslam kimliğini taşıyan ve teröre başvuran kişiler ve örgütlerin daha çok kendilerine karşı yapılan ve işgal ya da haksızlık olarak nitelendirilen davranışlara bir tepki olarak ortaya çıktıkları, doğrudan mücadele edecek güçlerinin olmadığı yerlerde dolaylı mücadele unsuru olarak şiddet eylemlerini tercih ettikleri görülmektedir. Özellikle Ortadoğu'da bulunan ülkelerin yönetimlerinin halkın inanç, kültür ve değer yargılarına ters düşen uygulamaları, diktatörce bir yönetim içerisinde halkın ezilmişliği gibi birçok neden bu ülkelerde yaşayan kişileri kendi yönetimlerine ve bu yönetimleri destekleyen dış güçlere karşı mücadele içerisine itmektir. Bu mücadele zaman zaman şiddet eylemleri ile birlikte kendini göstermekte, teröre varan uygulamaları beraberinde getirmektedir.(Kuyaksil, 2004, s.96)

Dini motifli terör örgütlerini sadece İslam ile irtibatlandırmak bu terör örgütlerine yapılacak yaklaşımın sınırlı kalmasına sebep olacaktır. Bu bağlamda dünyanın halen birçok bölgesinde dini kaynaklı terörist örgütlerin halen aktif olarak faaliyetlerini sürdürdüklerini söyleyebiliriz. Bu örgütlerin sadece İslam değil, Hristiyanlık ve Musevilik ile de ilişkili örgütler oldukları ve insanların dini duygularını istismar eden faaliyetlerine devam ettiklerini belirtebiliriz.

1.4.2 Örgüt Unsuru

Bir terör örgütünün başarılı olabilmesi için vazgeçilmez unsurlardan biriside örgütlenme gereksinimidir. Başarılı ve sistemli bir örgütlenme olmadan başarı elde edilmesi olanaklı görünmemektedir. Terörist faaliyetlerin dayanması gereken temel unsur gizlilikdir. Bu gizlilik temelini sağlayabilmenin de ilk şartı örgütlenmenin etkili biçimde uygulanabilmesidir. Belli bir örgütlü sistem olmadan gizliliği sağlayabilmek ve örgüt içindeki hiyerarşiyi temin etmek çok zordur. Örgüt unsurunu belli bölümler altında inceleyecek olursak bunları şöyle belirtebiliriz: Merkezi yapı(çekirdek lider kadro), Yeraltı örgütü, Propaganda birimi, Silahlı birim(askeri kanat)

1.4.2.1 Merkezi Yapı (Çekirdek Lider Kadro)

Örgütün lider kadrosunun bulunduğu ve genelde örgüt içi kararların alındığı yapılanmadır. Genel olarak aydın olarak yetişmiş ve eğitilmiş kişilerden oluşmaktadır. Lider kadro büyük şehirleri mesken tutar ve şiddet eylemlerine bizzat katılımda bulunmazlar.

Terör örgütü liderleri, mutlakçı bir görüşe sahip, otoriter, taviz vermeyen, katı inançla çalışan ve herkesin sadakatinden şüphe eden bir yapıdadırlar. Bu şüpheye bağlı olarak liderler, liderlik konumunu sorgulayan veya liderliğine aday özellikler taşıyan kişilere karşı oldukça sert ve acımasız bir tutum sergilemektedirler. Liderler, kendi psikolojik durumlarını örgüte ve eylemlere yansıtmaktadırlar. Genelde terör örgütleri, liderlerinin şahsı ile bütünleştiklerinden dolayı, liderin tasfiyesi ile birlikte hizipleşmeler ve bölünmeler de kaçınılmaz hale gelmektedir. (Dilmaç:2004:360aktaran Urhal, 2008, s.369)

1.4.2.2 Yeraltı Örgütü

Bu yapılanma her örgütün bulunan illegal yapılanmasıdır. Hücre evleri, gizli dernekler vb, şeklinde ortaya çıkabilir. Hücreler şeklinde bir yapılanma arz etmektedir.

Örgütlenmede temel birim kabul edilen hücreler, fabrikalarda, okullarda, kamu kurumlarında, mahallelerde, kırsal yerleşim alanlarında, demokratik kitle örgütleri içerisinde oluşturulur. Örgüte yeni elemanlar kazandırmak gibi önemli görevleri vardır. Güvenilir olduğuna inandığı kişileri gizlilik konusunda eğittikten sonra, örgüt içerisindeki iş bölümünün neler olacağı konusunda bilgilendirip, o yönde faaliyet göstermesini sağlar. Örgütlenmenin her aşamasında temel ilke gizlilik ve illegalitedir. (Urhal, 2008, s.369)

Terör örgütlerinde elemanlar arasında genelde kod adları kullanılır. Haberleşmeler ve buluşmaların azami güvenliğini sağlamak için genel olarak kuryeler kullanılır. Buradan da anlaşılacağı üzere gizlilik özellikle yer altı örgütünde önemli bir kural ve uygulamadır. Nitekim örgütün uzun ömürlü olmasında gizlilik ayrı bir öneme sahiptir.

1.4.2.3 Propaganda Birimi

Terörist örgütlerin toplum içerisinde taban oluşturmak ve ideolojilerine destek sağlamak amacıyla oluşturdukları yapılanmalardır. Bu yapılar vasıtasıyla örgüt mensupları, belirlenen hedef kitlelere yönelik propaganda faaliyetleri yürütmektedirler. Legal ve illegal yapılanmalar ile toplumda yer alan her kesime yönelik sistemli propaganda faaliyeti yürütülür.

Terör örgütleri, hedef kitle olarak belirlediği ve desteklerini alacağı sosyal sınıfları belirler ve bu grup üzerinde yoğun bir propaganda çalışması yaparlar. Örgüt mensuplarının görevi, hedef kitlelere örgüt bilincini iletme ve örgütlemektir. Bu amaçla, taraftar toplamak ve fikirlerin kitlelere benimsetilmesi açısından, miting, gösteri yürüyüşü, toplantı, grev ve sendikal faaliyetler şeklinde propaganda faaliyetlerini sürdürürler.(Urhal, 2008, s.371)

1.4.2.4 Silahlı Birim (Askeri Kanat)

Silahlı kanat terör örgütlerindeki çekirdek yapının aldığı eylem kararlarını uygulayan, genelde çok iyi eğitilmiş ve gayri nizami harp teknikleri konusunda uzman denilebilecek olan örgüt elemanlarından oluşmaktadır.(Urhal, 2008, s.372)

Terör örgütü, yaptığı eylemlerle toplum içinde korku yaymayı, güvenlik güçlerinin zafiyet içinde olduklarını vurgulamaya çalışarak halkın ve devletin kendi amaçlarına boyun eğmesini sağlamaya çalışırlar. Bu amaçlarını gerçekleştirmek içinde kendi örgütlerinin yapısında mevcut bulunan bu silahlı kanadı kullanırlar. Böylece oldukça etkili eylemlerle halkın kalbine korku salma amacı güderek aynı zamanda halkın siyasi iktidar üzerinde baskı unsuru olmasını beklerler.(Urhal, 2008, s.372)

1.4.3 Eylem (Şiddet) UNSURLARI

Terör örgütleri, örgütlenme aşamasından sonra belirli bir altyapı oluşturdıkları kanısı olunca, kendilerini kamuoyuna duyurabilmek ve dikkatleri yürüttükleri mücadelenin üzerine çekebilmek için eylemsel faaliyetlere başlarlar. Bunun içinde ses getirebilecek bir hedef seçimi yaparlar.(Alkan, 2002, s.34)

Şiddet unsuru örgütlerin temel dayanak noktalarının başında gelmektedir. Eylemsiz bir terör örgütünün varlığını sürdürebilmesi çok zordur. Eylemsizlik, belli bir süre sonra örgütleri çürümeye sevk ettiğinden, her örgüt derecesi farklı da olsa eyleme, yani şiddete yönelmektedir.(Dilmaç,1997, s.107)

Yani bu noktada terör örgütleri sansasyonel eylemlere ve bu tip şiddet faaliyetlerine ilk olarak adını ve ideolojisini, kuruluş felsefesi ve sahip olduğu amaçları haklılaştırma amaçlı olarak, daha sonra ve örgütün ilerleyen zamanlarında varlığını ve etkinliğini devam ettirebilmek için başvurdukları söylenebilir. Bu yolla terör örgütleri bir yandan da örgüt üyeleri üzerinde etkinlik ve güç gösterisi yapmak yoluyla örgüt üyelerinin itaatini sadıqlığını sağlamayı amaçlamaktadırlar.

1.4.4 Destek Unsuru

Dünyanın hiçbir yerinde terör örgütü olarak faaliyet gösteren gruplar destek almadan, gizli veya açık şekilde bir yerden destek almadan ayakta kalamaz ve faaliyetlerini devam ettiremez. Terör örgütlerindeki mevcut yapıya baktığımızda, şiddet eylemleri için ihtiyaç duyulan silah ve cephane kaynağı sağlanmadan, örgütlerin sahip olduğu militanların ihtiyaçlarını gidermeden (barınma, eğitim, yiyecek, giyecek,vb.....) devamlılık arz edebileceği ihtimal dahilinde gözükmemektedir.

Bu açıdan günümüzde terör örgütleri, iki önemli odaktan destek sağlayabilirler. Birinci odak devletle savaş halindeki örgüte o devlet halkından destek sağlanması şeklinde olabilir ki buna *iç destek* diyerek açıklamalarda bulunulacaktır. İkinci odak ise tamamen o devletle olan menfaat çatışmaları sebebiyle, zararsız bir harp taktiği olarak terörün dış devletler tarafından gizli ya da açık biçimde desteklenmesidir. Buna da *dış destek* diyerek açıklamalarda bulunulacaktır.(Urhal, 2009, s.373)

1.4.4.1 İç Destek

Terör örgütlerinin mensubu bulundukları ülke kamuoyundan destek görmeleri durumunda mevcut bir iç destekten bahsedilebilir. Bu bağlamda terör örgütleri kamuoyu desteğini sağladıkları zaman bu unsur terör örgütlerine siyasi iktidar üzerinde bir baskı unsuru sağlamaktadır. Bu amaçları çerçevesinde terör örgütlerinin yapmakta oldukları propaganda faaliyetleri ile birlikte kamuoyu desteğini sağlayarak faaliyetlerine devam edebilmeyi amaçlamaktadırlar.

1.4.4.2 Dış Destek

Dış destek için ise bir ülkenin siyasal düzenini yıkmak veya değişime uğratmak amacıyla faaliyet gösteren terör örgütlerinin dış ve düşman devletlerce destek alması, silah yardımı, para yardımı, ya da siyasal destek şeklinde oluşan destek unsurudur.

Terör örgütlerini birer gayri nizami harp aracı olarak gören devletler, güvenli sayılabilecek bir yol olarak gördükleri bu anlayış çerçevesinde terörist gruplara yardım etmekte, böylece terörün gelişmesine ve devamına sebep olmaktadır.

Terörün sadece dış destekle ayakta durduğunu söyleyebilmek olanaksızdır. Terör özü itibarıyla bir iç sorundur. Dış savunmadan ziyade Kriminal bir haldir. Sorunu sadece dış destek ile açıklamak konunun komplo kuramlarına kayması anlamına gelir ki, bu tehlikeli, bir süreçtir. Böyle bir eğilim sorunun özünün tartışılmasını engeller. Uzun yıllar süren ve önemli

oranda kitleselleşen, örneğin binlerce militana ve yüz binlerce destekçiye kavuşan bir terör olayını dış bağlantılarından kopararak değerlendirmek de olanaksızdır. Çünkü iletişimde, ulaşımda ve genel olarak teknolojiadaki gelişmeler sadece teröristleri değil, devletleri de güçlendirir.

Günümüz dünyasında devletler geçmiş ile kıyaslanamayacak kadar güçlüdürler. Toprakları ve insanları üzerinde geçmişle kıyaslanamayacak bir kontrol gücüne sahiptirler. Böyle bir dünyada binlerce teröristin lojistiği, hareket etmesi, operasyonlar düzenlemesi, silahları temin etmesi, milyonlarca, hatta milyarlarca dolarlık bir bütçeye ulaşması diğer devletlerin açık desteği veya göz yumması olmaksızın mümkün değildir.

Bu anlamda IRA, ETA, PKK gibi örgütlerin ilk çıkış noktaları yerel olsa da hayatta kalabilmeleri ancak dış destekle mümkün olabilir. Dış desteğin dışında dışarı ile işbirliği eksikliği de terör örgütlerine yaşama sahaları oluşturur. Uzun yıllar İngiltere'nin İrlanda'yı Kuzey İrlanda teröründe muhatap kabul etmemesi IRA için sınırda hayati bir manevra sahası oluşturmuştur. Bu anlamda uluslararası işbirliği olmaksızın, özellikle komşu ülkeler ile bir mutabakata varmaksızın uzun süreli terör (kronik terör) ile mücadele olanaksız değilse bile maliyeti çok yüksektir. Nitekim hem IRA, hem de ETA ile mücadelede ilk adım olarak dış ilişkilerin kesilmesine gidilmiştir. Fransa-İspanya işbirliği, İrlanda-İngiltere Anlaşması bu konuda en çarpıcı örneklerdir. Ayrıca İngiltere'nin IRA konusunda ABD'nin taleplerini dikkate alması da IRA'nın sonunu getiren önemli adımlardan biri olmuştur.(Urhal,2008, s.374-375)

Geçmişte terör örgütlerine devletlerin verdiği destek için verilebilecek çok sayıda örnek vardır. Örneğin İrlanda'da yaşanan sorunda Fransız desteği yüzlerce yıllık bir strateji olagelmıştır. 20. yüzyılda ise Almanların İrlanda 1916 Paskalya Ayaklanması'na silah yardımları ve sonrasında Almanya'nın İrlanda ile olan özel ilişkileri çok bilinen örneklerdir. Bağımsız İrlanda'nın kurulmasından sonra Kuzey İrlanda'daki terörün İrlanda tarafından görmezden gelinmesi ve İngiltere'nin Protestan İrlanda Terörü'nü uzunca süre görmemesi de başka örneklerdir.⁵

⁵ <http://www.sucveceza.com/yazi-758.html> Erişim Tar.: 03.03.2011

1.5 Terörizmin Nedenleri

Bu bölümde Terörizmin daha iyi anlaşılması ve çözüm yollarına daha rahat ulaşmak için terörizmin ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal, hukuki ve idari, eğitim sisteminden kaynaklanan nedenleri açıklanacak ve bu nedenler üzerinde tartışılacak Türkiye’den örnekler verilerek konu daha anlaşılır bir konuma getirilmeye çalışılacaktır.

1.5.1 Ekonomik Nedenler

Ekonomik şartların zorluğu, insanları maddi yönden etkilediği gibi psikolojik ve moral yönünden de etkiler. Bu nedenle toplumdaki dengesiz gelir dağılımı, terör odakları için tasarlanması gereken önemli unsurlardan biridir. Konu propaganda malzemesi yapılarak, mümkün olduğunca istismar edilmeye çalışılmaktadır.(Alkan, 2002, s.38)

Ekonomik koşullar insanların hem yaşam biçimlerini hem de kimliklerini yakından etkilemektedir. Ekonomik kaynakları elinde tutan, insanların çalışmaya ve üretmeye yönlendirecek ekonomik sistemini kuramayan ülkelerde, kolay yoldan zengin olmak isteyen insanlar, devletin imkanlarını kullanarak güçlenmenin vazgeçilmez aracı olarak görmektedirler. Bu psikoloji içerisinde insanlar çözümü başka yerlerde ararlar.

Örgütler bu noktada, kişinin yaşadığı sıkıntının tek sorumlusunun devlet olduğunu, bu nedenle haksızlıkla mücadele edebilmesi için öncelikle haksızlığın temelini oluşturan mevcut sisteme karşı mücadele edilmesi gerektiğini söyler. Böylece hem kendisinin hem de aynı durumda olan milyonlarca insanın kurtulacağı şeklinde yaptıkları propagandalarla, yoksul ve işsiz gençleri daha kolay şiddet eylemlerine yönlendirirler.(Urhal, 2008, s.403)

Örneğin, KÖK ;Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı tarafından, 1003 tutuklu PKK terör örgütü üyesi üzerinde bir anket uygulanmıştır. Bu araştırma sonucunda, tutukluların gerek kendilerinin, gerekse ailelerinin eğitim ve gelir düzeyinin oldukça düşük olduğu görülmüştür. Eğitim seviyesi ve gelir düzeyi arttıkça örgüte katılım azalmaktadır. Bu durum eğitim seviyesi düşük, çevresini, Türkiye’yi ve dünyayı algılamada güçlükleri bulunanların PKK propagandasına daha açık olduğu, diğer yandan eğitim ve gelir düzeyi yüksek, toplumla entegre olmuş kesimlerde ise, fazla etkili olamadığı şeklinde değerlendirilmektedir.⁶

⁶ Cihat Özönder, “Terörün Sosyo-Kültürel Yönleri”, Doğu Anadolu Güvenlik ve Huzur Sempozyumu(Elazığ:Fırat Üniversitesi, 1998), s.292.

Özellikle basına yansıyan haberlerden herkesin takip ettiği üzere, üniversite öğrencilerinin ekonomik problemler yüzünden ilk olarak örgüte sempatican olmaya başlamakta ve daha sonra kendilerine bu ekonomik problemlerden kurtulmalarında yardımcı olan örgüte bazen gönül bağıyla bazen zorunlu olarak katılmaktadırlar. Zamanla örgütün daha fazlasını istemesiyle üniversite öğrencisi dağdan inerek güvenlik güçlerine teslim olabiliyor. Kendisine örgüte katılma sebebi sorulduğunda öğrencinin verdiği cevabın ekonomik sebeplerden dolayı olması terörün bir diğere acı yüzü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca teröre neden olan ekonomik faktörler arasında , toplumun veya bir topluluğun ortalama gelir seviyesinin çok düşük olması ve gelir dağılımının dengesiz olması, gelir dağılımı adaletsizliğinin sınıflaşmaya yol açması, gizli ve açık işsizlik oranının giderek yükselmesi, ekonomik yönden dışa bağımlılık, ekonomik kurumların yetersizliği, toplu grevlerin ve lokavtların baş göstermesi, toplu işten çıkarmaların artması, işçi sendikalarının ideolojik olarak kamplaşması, devletin ekonomi üzerindeki kontrolünü kaybetmesi, kronik enflasyonun ortaya çıkması ve kontrole alınamaması, dış borçların artması nedeniyle ülke üzerindeki dış baskıların yoğunlaşması sayılmaktadır.(Karagöz, 2008, s.48)

Türkiye’de duruma baktığımızda 1986-1990 döneminde de Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde, genel bütçeye katkılarının 3.5 ve 2.5 katı daha fazla devlet harcaması yapılmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere, Türkiye Cumhuriyeti’ne bu yöndeki eleştirilere katılmak mümkün değildir. Üstelik “Ara Rejim”(12 Eylül) döneminde bile böylesine bir “kısıtlamaya” gidilmemiştir.(Yavuz, 2011, s.310)

Türkiye’nin, terör örgütü PKK ile verdiği mücadelenin maliyeti, milyar dolarları aşmaktadır. Dolayısıyla, teröre karşı en etkin mücadele yöntemi silahlı mücadelelerin yanında, terörün arka planını oluşturan fakirliğin, cehaletin ve işsizliğin ortadan kaldırılarak toplumun refah düzeyinin yükseltilmesidir. Kaybedebileceği bir “iş” ve “aş” olan insanlar bunları riske atmak istemeyeceklerdir(Alkan, 2002, s.41)

1.5.2 Sosyokültürel Nedenler

Esas itibariyle sosyal bir olay olan terörizm, şüphesiz ki çok boyutlu, çok yönlü ve karmaşık bir sorunlar yumağıdır. Terörü sosyal bir olay olarak ele alırken, toplumun değer yargılarını, alışkanlıklarını, gelenek ve göreneklerini inceleyerek gözden geçirmek gerekmektedir.

Sanayileşmenin getirdiği sorunlar, düzensiz ve hızlı şehirleşmenin getirdiği sorunlar, sağlıksız yerleşim alanlarının oluşması, iç göçler ve göç ve sonucunda ortaya çıkan çevreye uyum sorunları, aile ve komşuluk bağlarının zayıflaması, sosyal ve kültürel değişme, kitle iletişim araçlarının etkisi, teknolojik gelişmeler ve sosyal gelişmelere etkileri, küreselleşme çerçevesinde giderek yaygınlaşan güvensizlik duygusunun oluşması ve toplumsal risk faktörlerinin artması şeklinde sıralanabilir.(Urhal, 2002, s.405)

Türkiye, 1923-1950 yılları arasında durgun bir sosyal yapıya sahipti. Ancak, 1950’lerden itibaren siyasi rejim değişikliği sonucunda, hızlı bir zirai makineleşmeye sahne olmuş, bu da geniş çapta köylerden büyük şehir merkezlerine nüfus akımına yol açmıştır. Aynı zamanda, Liberal kapitalist sisteme dayalı çarpık sanayileşme hareketlerinin bir sonucu olarak, gecekondulaşma denilen bir takım yan kültür alanları oluşmaya başlamıştır.⁷

Bu yıllarda köyden kente göç eden Anadolu insanı, kültürel açıdan yabancılaşma duygusu çekmenin yanında, yoksulluktan kaynaklanan nedenlerle kendini çaresiz, sahipsiz ve yalnız hissetmiş ve hissetmektedir. Bu nedenle gecekonduarda yaşayan insanların içine düştükleri boşluğu terör örgütleri en iyi şekilde doldurmuş ve doldurmaktadır.

Toplumda yalnız kalmış ve yabancılaşma çeken bireyler özellikle kitle hareketlerinin çekimine kapılırlar. Yalnızlığın biktırlılığından kaçan bu bireyler bir “birleşme açlığı” yaşarlar. Liderlere teslim olmak, kendi benliğini harekete bırakmak çok önemlidir. Kitle hareketine hakim olmak, hareketin özelliğinden daha önemlidir. Dava, dava değildir. Hareketin var sayılan davası, gruba katılmanın mantığıdır, ama bunun altında yatan neden, ait olma gereksinimidir.(Robins&Post, 2001, s.110)

Ayrıca toplum içindeki kültürel farklılıkların kullanılmasının da terörizmin yaygınlaşmasına neden olduğunu görmekteyiz. Özellikle, kültürel değişim ve açılımlar, yayılma, içerik-kapsam farklılıkları, eğitim seviyesinin ekonomik seviyeden yüksek oluşu ile eğitimin sosyo-ekonomik özlem ve beklentileri artırıcı rolü ve etkinliği gibi nedenler sayılabilir. Toplumla bütünleşemeyen, yabancılaşan alt kültürlerin oluşmasına neden olmaktadır. Alt kültür mensupları sosyalleşme süreci sırasında karşılaştıkları sorunların çözümünde, genellikle kutsal motifler altında şiddete başvurmayı benimseyebilirler. Şiddete

⁷ Orhan Türkdoğan, Sosyal Şiddet ve Türkiye Gerçeği (Ankara, Mayaş Yayınları, 1985), s.22

başvurmayı bir kültür özelliği olarak taşıyan toplumlar, terörizm için uygun bir ortam oluşturmaktadır.(Urhal, 2008, s.409)

Robin ve Post'un ifadesiyle, "Onlara karşı biz"; "biz" yani teröristler, "onlara", yani namussuz düzene karşı doğru olduğunu iddia ettiğimiz dava için çarpışırız. Bu bozuk düzen yıkıldığında teröristler daha iyi bir toplumun yükseleceğini öne sürerler. (Robins&Post, 2001, s.117)

2006 yılı sonbaharında " Biz Kimiz?" başlıklı bir araştırma sırasında Türkiye'deki deneklere "Hepimiz Türk vatandaşıyız, ama değişik kökenlerden, yörelerden olabiliriz. Siz kendinizi, kimliğinizi ne olarak biliyorsunuz veya hissediyorsunuz ?" şeklinde bir soru yöneltilmiş. Bu soruya ankete katılanların %8.6'sı "Kürt", %0.41'i "Zaza" şeklinde cevap vermiştir. Anadil ile ilgili soruya da çelişkili cevaplar verilmişse de, araştırmayı yapan KONDA, tüm bu cevapları "Kürtçe" olarak kabul etmiştir. Sonuç itibariyle 2006 yılında Türkiye'de kendisini "kürt" yada "Zaza" olarak tanımlayan veya anadilini "Kürtçe" ve "Zazaca" belirtenlerin yetişkin nüfusa oranlarının %13.40 olduğu ileri sürülmektedir. Kendisini "Kürt" olarak kabul eden vatandaşların en yoğun yaşadığı bölgeler ise; "Orta Anadolu'da %29.3, Güneydoğu Anadolu'da %26.7, İstanbul %17.5 ile ilk üç sırayı almaktadırlar. Bununla birlikte kendisini "Kürt" olarak kabul eden vatandaşların Türkiye'nin hemen her bölgesinde yaşadıkları görülmektedir.(Erdem, 2008, s.10-12)

1.5.3 Siyasal Nedenler

Siyasal açıdan, tarihin her döneminde örgütlü toplumlarda yönetenler ve yönetilenler ayrımı olmuştur. Bu ayrım içerisinde iktidar olma mücadelesi sırasında toplum düzeni bozulabileceği gibi, iktidarın kullanımı sırasında taraflı davranışlarda toplumsal düzenin bozulmasına neden olmaktadır. Uzlaşmacı olmayan ve sürekli birbirini suçlamayı amaçlayan iktidar-muhalefet ilişkisi toplumun her düzeyinde bir çekişme oluşturabilir. Bu durumdan dolayı toplumsal barışı bozan çekişmelerin ve gerginliklerin yaşanması da kaçınılmazdır.(Urhal, 2008, s.411)

Ayrıca, siyasal iktidarın başta parti programları olmak üzere, savundukları ilkelere uygun hareket etmemeleri, vaatlerini yerine getirmemeleri de halkta bir güven bunalımına sebep olmaktadır. Ülkemizdeki siyasal aşınma ve yıpranmayı bu çerçevede düşünebiliriz. Devlet imkanlarından yapılan vaatlerle iktidara gelen siyasal partiler, sınırlı kaynaklarla sınırsız vaatleri yerine getiremediklerinden süratle yıpranmaktadırlar. Bu durumda radikal

görüşlü siyasal oluşumların önü açılmakta, halk birbirine zıt görüşlerin taban ve taraftar bulabildiği ortamda kutuplaşmaya sürüklenmekte, toplumsal iç barışı zedelemektedir.(Alkan, 2002, s.42)

Terörizmin oluşmasına ortam hazırlayan diğer siyasal nedenleri ise siyasal istikrarsızlık, siyasal katılımın yaygınlaştırılamaması ve bireylerin bilinçlendirilememesi, sorunlara siyasal açıdan yaklaşımın farklılığının oluşturduğu uzaklaşma ve uzlaşmazlık ve benzeri diğer nedenleri belirtebiliriz(Şenel, 1995, s.53)

1.5.4 Hukuki ve İdari Nedenler

Ceza, hukuk ve adalet sistemlerindeki yetersizlik bozukluklarda terörün başlaması ve gelişmesine neden olabilir. Örneğin, bu sistemin çabuk ve etkin işlemeyişi, iyileştirici olmaktan uzak olması, adli birimlerin-mahkemelerin-ceza evlerinin koordineli çalışamayışı, bağımsızlıkla yükümlülüklerin karıştırılması, güvence ve özlük haklar arasındaki dengesizlik, ayrıcalıklı, kuvvetler ayrılığı ilkesinin hizmet yürütme düzeyinde bozulması gibi nedenler sıralanabilir.(Urhal, 2008, s.411)

İdari yapılanmadan kaynaklanan nedenler de bazen terörizmin artmasında etken olabilmektedir. Yerel olarak yapılabilecek birçok hizmetin merkezden planlanması, halkın ihtiyaç ve önerilerinin dikkate alınmaması, karar vermede ve uygulamada gecikme, duyarsızlık ve kırtasiyecilik gibi yönetimin etkinliği ve verimliliğini olumsuz etkileyen sorunlar, kamu görevlileri ile vatandaş arasında gerileme neden olmaktadır.

Eğer bir insan işsiz, dostsuz, ailesinden uzaklaşmış, eğitimini yarıda bırakmışsa, “Bunlar senin hatan değil, her şeyin senin için kötü olması senin sorumluluğun değil, tüm dertlerin sorumlusu düzen” denilmesi son derece rahatlatıcı bir duygudur ve insanları terör örgütlerinin içine itebilmektedir(Robins&Post, 2001, s.118).

Bu nedenle, terörizmi önlemede çok önemli sorumluluğu olan ve topluma hizmet etmede bir araç olan siyasilerin ve bürokratların olumlu davranışları, vatandaşların devlete olan güvenlerini artıracaktır.(Urhal, 2008, s.412)

1.5.5 Eğitim Sisteminden Kaynaklanan Nedenler

Terörü besleyen en önemli kaynaklardan biri cehalettir. Bundan dolayı, cehaleti ortadan kaldırmaya yönelik her türlü eğitim faaliyeti aynı zamanda teröre karşıda etkin bir önlem olacaktır.

Yapılan araştırmalarda, Türkiye’de dört yetişkinden biri okuma yazma bilmemektedir. Bu durum kadınlarda daha da düşmekte, her üç kadından birisinin okuma-yazma bilmediği ortaya çıkmaktadır. Gençlere gelince, 15-19 yaş arasında 1 milyon gencimiz okuma yazma bilmemektedir. Çocuklarımızın 6-11 yaş grubunda 2 milyonu hiç okula gitmemektedir. Öte yandan, okuma-yazma bilmeyenlerin 1,5 milyonu okul ve öğretmen yönünden en yoğun olan İstanbul, İzmir ve Ankara’da bulunmaktadır.(Alkan, 2002, s.47)

Yakalandıktan sonra cezaevine konan PKK elemanları ile yapılan araştırma sonucunda, bunların yüzde 9’unun cahil, yüzde 12’sinin okur-yazar, yüzde 39’unun ilkokul mezunu olduğu, yüksekokul mezunlarının sadece yüzde 11 olduğu tespit edilmiştir.(İşeri,2008, s.239)

Eğitim sisteminin yetersiz olması on beş yılını okullarda geçiren bir genci, yanlış eğitim sistemi ve uygulamalar yüzünden terör örgütlerinin insan kaynağını oluşturabilmektedir. Dolayısıyla eğitim sistemimizin bu açıdan incelenerek, eksik ve aksak yönlerinin en kısa sürede düzeltilmesi gerekmektedir.

Görüldüğü üzere Terörizmin bir çok nedeni var ve dünyada etkin güçlü bir devlet ve toplumsal barışın sağlanması için mutlaka bu nedenlerin hepsi ayrı ayrı incelenmeli terör örgütlerinin bu durumlardan faydalanmaları engellenmelidir.

1.6 Terörizmle Mücadele

Terörle mücadelede, birçok ülkede stratejilerin nasıl olması gerektiği konusunda çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Terörün çeşidine göre bazı farklılıklar olmakla birlikte, terörle mücadelede genel kabul gören strateji 1998’de ABD’nin “Terörizm Araştırma Merkezi ve Savunma Bölümü” (Terrorism Research Center and the Department of Defense) tarafından yayınlandı. Buna göre terörle mücadelede ana esaslar şöyledir:

- a. Potansiyel hedefleri ortaya çıkartarak, teröristlerin saldırılarını güçleştirecek önlemleri almak.
- b. Terörle mücadele için tüm ilgili mücadele birimleri arasında yakın işbirliği ve istihbarat temini.
- c. Teröristleri ve sempatizanlarını etkisizleştirebilecek yasal düzenlemeleri yapmak.
- d. Sınır bozucu ve verimsiz güvenlik operasyonları sonucunda sebat, azim ve ısrarcılık gösterebilme.
- e. Çok gizli çalışmak, buna rağmen operasyon “ölü doğacak” yada aşırıya kaçacak gibi ise, bu harekatı durdurmak ya da sınırlamak.
- f. Teröristlerin lider biyografisi, lojistik destek, cihaz ve silahları, amaçları, bağlantıları gibi ayrıntılı hususlarda da istihbarat temini.

Bu temel esaslar dikkate alındıktan sonra hükümetlerin önündeki en önemli husus, “Demokratik özgürlüklerin idamesi esnasında terörizmin etkinlikle nasıl kontrol edilebileceği?” sorusudur. Bunun için yapılacak işlerden biri, her ne kadar terör çeşitleri farklı ve sebepleri aynı olmasa da, daha önce terörle mücadele etmiş bilhassa demokratik ülkelerin(Almanya, İtalya, İngiltere vb) “Terörle Mücadele” yöntemlerinin incelenmesinde yarar görülmektedir.⁸

1.6.1 Terörizmle Mücadele Yaklaşımları

Terörizmle mücadelede, terörizmi diğer suç türleri gibi bir “suç” ve teröristleri de “suçlu” olarak gören “Ceza Adalet Modeli” yaklaşımı mı benimsenmeli yoksa bir ülkedeki silahlı çatışmaların terörizm olarak algılanması yerine uluslararası veya uluslararası olmayan nitelikte bir çatışma olarak görülme tehlikesini içeren Uluslararası Çatışmalar Hukuku/İnsani Hukuk/ Savaş Hukuku yaklaşımı mı tercih edilmelidir? Uluslar arası toplumun yaşadığı bu ikilem problemin temelini oluşturmaktadır.(Taşdemir, 2006, s.21)

1.6.2 Terörizmle Mücadele Politikalar

Alex Schmid’in terörizmle mücadele politikalarını “uzlaşmacı” ve “bastırıcı” politikalar olarak tasnif etmektedir. “Uzlaşmacı” politikaların en genel iki şekli; teröristlerle mücadele etmek yerine onlarla doğrudan görüşme yoluyla spesifik taleplerine yönelik bir takım ödünler vermek ve teröristler tarafından ileri sürülen şikayetlere yönelik iyileştirme ve reformlarda bulunmaktır. Bastırıcı politikaların en yaygın iki şekli ise “Ceza Adalet Modeli”

⁸ David J. Whittaker, *Terrorist and Terrorism in the Contemporary World*, Routledge, London and New York, 2004, s.130-131.

olarak da isimlendirilen “Yasal Bastırma” ve “Savaş Modeli” olarak da isimlendirilen “Askeri Bastırmadır”.(Taşdemir, 2006, s.59)

Ceza Adalet Modeli’nde terörizm diğer suç türleri gibi bir “suç” ve teröristler de “suçlu” olarak görülürler. Ceza Adalet Modeli’nde terörizmle mücadele, hukukun üstünlüğü anlayışı çerçevesinde “suçlama”, “yargılama” ve “cezalandırma” prosedürü çerçevesinde olmaktadır. Bu modelde, askeri kaynakların kullanılabilme imkanına rağmen, terörizmle mücadelenin ağırlıklı yük ve sorumluluğu “koruyucu” ve soruşturmacı” hizmetleri ile polise verilmektedir. Savaş modelinde ise, kontr-terörizm, savaş kurallarına uygun olarak yürütülmekte ve terörizm, düşük yoğunlukta çatışma olarak algılanmaktadır. Bu durumda terörizmle mücadelenin yetki ve sorumluluğu, ağırlıklı olarak ordunun üzerindedir.(Beşe, 2002, s.118-120)

Bu politikaları Türkiye açısından değerlendirdiğimizde özellikle PKK Terör örgütüyle mücadelede Ceza Adalet Modelinin örgütün ilk eylemlerinden itibaren yoğun bir şekilde uygulandığını görmekteyiz. Örgütle mücadelede ilk yıllarda “Askeri Bastırma” , “Yasal Bastırmaya” oranla daha çok uygulanan bir model olmuştur. Abdullah Öcalan yakalandıktan sonra tasfiye sürecine giren örgütte bu sefer “Yasal Bastırma” daha yoğun olarak kullanılmıştır. Günümüzde gelinen noktada hükümet “Demokratik Açılım” ile “Uzlaşmacı” politikayı denemekle beraber hala “Ceza Adalet Modeli”, Askeri Bastırma Türk Silahlı Kuvvetleri’nin operasyonları ile devam ederken, Yasal Bastırma Polis Teşkilatının KCK operasyonları ile devam eden politikalarıyla karma bir şekilde uygulanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı’nın resmi web sitesinde Türkiye’nin Terörle Mücadele Politikası şu şekilde özetlenmiştir;

Türkiye, acı ve zorluklarla dolu terörle mücadele çabalarında zaman içinde edindiği tecrübeleri uygulamalarına yansıtarak, bir yandan terör belasına karşı halkımızın en etkin şekilde korunmasını sağlamaya çalışmakta, bir yandan da terörün kaynağını kalıcı şekilde kurutmayı amaçlamaktadır. Türkiye’nin günümüzde yürüttüğü terörle mücadele stratejisi, kapsamlı ve bilimsel bir temele oturtulmuştur. Klasik uygulamada geçerli olan, konuya ağırlıklı olarak güvenlik optiğinden yaklaşılmasına dayanan anlayış bugün yerini, güvenlik alanındaki zorunlu tedbirler kadar, insan unsurunu ön plana çıkaran, güvenlik kısıtlamaları ve tedbirleri ile özgürlükler arasındaki hassas dengeyi yakalayan çok boyutlu bir anlayışa terk etmiştir.

Özellikle 11 Eylül 2001 yılındaki saldırıların ardından terör tehdidinin küresel düzeyde ön plana çıkmasına bağlı olarak demokratik standartları en gelişmiş ülkelerde dahi güvenlik saikiyle özgürlükler kısıtlanırken, Türkiye tam tersini yapmaya başlamıştır. Her terörle mücadele politikasının ayrılmaz parçası olan etkin güvenlik tedbirlerinin yanısıra, konunun sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarına da gereğince eğilmeye başlamıştır.

Kısacası, Türkiye kapsamlı ve çok boyutlu bir strateji temelinde terör tehdidini kökünden kazıma arayışındadır. Bu amaçla da, terör örgütlerinin bugüne kadar propagandalarına konu ettikleri, istismara müsait gördükleri alanlarda anayasa ve kanunlarımıza uygun şekilde, demokratik değerlerle uyumlu adımlar atılmaktadır.⁹

⁹ http://www.mfa.gov.tr/pkk_kongra-gel.tr.mfa Erişim Tar.:04.05.2012

İKİNCİ BÖLÜM

TERÖRÜN ÇEŞİTLERİ

Günümüz dünyasında görülen terörizm eylemleri çok farklı amaçlar, hedefler, ideolojiler taşımakta ayrıca çok değişik coğrafyalarda ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan terörizmin sınıflandırılması konusu yazarlara göre farklılık göstermekte ve genel kabul görmüş bir sistematığın kullanılması mümkün olmamaktadır. Bu gerçekliğe rağmen yine de terörizmi bazı adlar altında sınıflandırabiliriz.

2.1 Terör Çeşitleri

Günümüzde terör birçok şekilde eylemlerde bulunan terörist gruplar tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu gruplar arasında yukarıda sayılan unsurlar yönünden genel benzerlikler bulunmakla beraber bunları birbirinden ayıran kısmi özelliklerde bulunmaktadır. Bu özelliklere göre terör türleri de farklılaşmakta ve değişik özellikler arz etmektedir. Bu bağlamda terörün bazı değişkenlere göre farklı çeşitlere ayrıldığını söyleyebiliriz.

Terör tanımı konusunda farklı kaynakların, farklı tanımlamalara yöneldiği gibi, terör çeşitleri konusunda da pek çok farklı görüşler ortaya konmaktadır. Ortak bir terör tanımında birleşilemeyen günümüzde, farklı terör çeşitleri üzerinde görüşlerin ortaya çıkması da doğal karşılanmalıdır.(Çeşme,2005, s.28) Biz ise bu çalışmamızda terörü, amaçları ve yayılma alanlarına göre inceleyeceğiz.

2.1.1 Amaçlarına Göre Terör Çeşitleri

Bir toplumda terörün ortaya çıkması, uygulayıcılarının amaçlarına göre farklılıklar arz etmektedir. Bir kısım teröristler; içinde yaşadıkları ülkenin siyasî yapısı içinde mensup oldukları etnik gruba ait bazı istekleri doğrultusunda bir yola başvurdıkları gibi, bir kısım teröristler, mensup oldukları ideolojinin terör yolu ile iktidarı ele geçirme çabası içinde bulunmaktadırlar. Bir kısmı ise; mevcut iktidarlarını baskı yolu ile korumak amacı ile teröre başvurmaktalardır. (Çeşme,2005, s.28)

2.1.1.1 Etnik Terör

Genel de halk arasında bölücü terör olarak bilinen bu terör türünün amacı, belli bir etnik gruba mensup bulunan azınlıkların, etnik kimliklerini öne çıkararak ve hâkim olan devlete

başkaldırarak, şiddet eylemlerine başvurmak suretiyle kendi etnik grubundan oluşan yeni bir devlet kurmak ve ülke topraklarının bölünmesini sağlamaktır.

Etnik terörizmde, teröristlerin etnik grubunun kurban olduğunun doğrulanması için masum insanlar kurban edilir. Ancak terörist eylemlerin kendileri çok fazla dehşet verici olduğunda, dünya topluluğu etnik grubun mağduriyetine duyduğu sempatiyi kaybeder. Bunun farkına varan terör örgütleri, içinde bulundukları bu durumdan kurtulabilmek için işlenen cinayetleri, ilgili ülkenin emniyet kuvvetlerine yıkararak, hem kendilerini kamuoyu önünde temize çıkarma gayreti içine girmektedirler, hem ilgili ülkeyi ve emniyet kuvvetlerini dünya kamuoyu önünde zan altında bırakmaktadırlar, hem ilgili ülkenin vatandaşlarının yönetime güvenini zedelemektedirler ve hem de kendi etnik gruplarına mensup muhalifleri bu yolla ortadan kaldırmaktadırlar.(Çeşme,2005, s.29-30)

Etnik terörizm, terörist liderlerinin kendi büyük grup kimliklerine aşırı derecede bağlanarak ve onu yaygın bir şiddetle genişletmeye çalışmasıyla ortaya çıkar. Onlar, gelişmiş politik durumlar altında grup için özerklik ya da devlet olma gibi durumları amaçlarlar. Etnik teröristler, kendi hareketlerini baskın etnik grup ya da başka büyük bir grubu işgalci, engelleyici, kolonileştirici ya da dış güç olarak nitelendirerek yasallaşırlar. Baskı kurtuluş örgütü Euskadi Ta Azkatasuna (ETA), Kürdistan işçi Partisi (Partiya Karkari Kürdistan-PKK). Tamil Eelam'ın Kurtuluş Kaplanları (LTTE), İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA) gibi örgütlerin hepsi etnik terörist grupların örnekleridir.(Volkan,1999, s.183)

Türkiye’de de PKK terör örgütü amacına göre etnik bir terör örgütü olduğunu söyleyebiliriz ve ülkemizde yaşayan Kürt orijinli vatandaşlardan maddi ve manevi destek almayı amaç edinmiş olup günümüzde hala bu konuda destek arayışındadır. Örgüt Kürt orijinli vatandaşlarımıza ötekileştirdiklerini empoze etmeye çalışmakta ve ideolojisini bu bağlamda şekillendirmektedir. Aslında Türklerle Kürtlerin ilişkilerine bakıldığında, geleneklerinin yakınlığı, kültürlerinin neredeyse aynı olduğu, kız alıp vermeler vb düşünüldüğünde, en azından her ikisinin “kardeş” gibi olduklarını söylemek mümkündür. Zaten Türkiye’nin kurucularından İsmet İnönü de, “Misak-ı Milli’deki ‘Müslüman Çoğunlukları’ ibaresi Kürtleri de kapsar. Türkler ve Kürtler(Birlikte) milleti oluşturur. Her iki unsurun hakkını tek bir varlık olarak düşünüyoruz!” demiştir.(Heper, 2008, s.136-137)

2.1.1.2 Devlet Terörü

Devletin, ülke sınırları içinde geçerli olan mevcut siyasi rejimi karşıt düşüncelere karşı korumak, siyasal rejimin temellerini kuvvetlendirmek, bu rejime olan karşıt düşünceleri yok etmek ve öteki kavramını tamamen yok etmek amacıyla, güvenlik güçleri olarak bilinen polis ve askerleri kullanarak gerçekleştirdiği şiddet eylemlerine devlet terörü denir.

20. yüzyılın ilk yarısında Stalin Rusya'da, Hitler Almanya'da, Mussolini de İtalya'da devlet terörünü uygulamışlardır. İsrail'in Filistinlilere karşı uyguladığı devlet terörü de Yahudilerin ideolojilerini anarşi yolu ile gerçekleştirmeleridir. Bulgaristan'ın bir dönem Türklere karşı uyguladığı şovenist baskı, Sırların sivil Bosna halkına yönelik uygulamaları ile Kosova'daki katliamları veya Çin'in Doğu Türkistan üzerindeki asimile politikaları devlet terörünün bir başka yüzüdür. (Çeşme, 2005, s.32)

2.1.1.3 İdeolojik Terör

Belli bir ideoloji çevresinde örgütlenmiş olan insanların, sahip oldukları ideolojik fikir temelli siyasal rejim yapısını hâkim devletin yapısına adapte etmeye, demokratik yollardan gerçekleştiremedikleri devrim veya dönüşüm hareketini silahlı eylemler ve şiddet yöntemleri vasıtasıyla gerçekleştirmeye çalışmalarıdır.

Bu şekilde hareket eden gruplar çoğu zaman kendi ideolojileri ile popüler kültürde yer bulan hümanist yaklaşımlar arasında belli bir irtibat kurmaya çabalarlar. Bu minvalde olmak üzere komünistlerin, komünist yöneticilerin barıştan, barış içinde yaşamadan, dostluk ve işbirliğinden bahsetmeleri; saldırı niyet ve hazırlıklarını gizlemek, hasımlarını uyutmak, aldatmak, gevşetmek, maddeten ve manen silahsızlandırmak için ustalıkla kullandıkları bir taktik, bir savaş manevrasıdır.(Özdağ, 2003, s.14)

2.1.2 Uygulanma Alanına Göre Terör Çeşitleri

Terörist faaliyetler, amaç temeli, ne olursa olsun belli bir uygulanma alanı gerektirmektedir. Bu çerçevede terörist faaliyetler bir ülkenin iç sınırları dahilinde sınırlı olup, iç terör olarak adlandırılabilirken, diğer yandan bu faaliyetler, ülke sınırlarını aşarak sınır ötesi bir sorun haline gelir bunu da uluslar arası terör olarak adlandırabiliriz.

Yerli veya uluslararası olsun terörizm, "zayıfın silahıdır." Terörizm, meşru yollarla iktidara ulaşamayan veya hükümet siyasetini etkileyemeyen muhalif siyasî grupların

hükümetleri zorlayabilecekleri, yerleşmiş rejimleri devirebilecekleri ve tüm halkı korkutabilecekleri bir stratejidir.(Altuğ, 1995, s.23)

2.1.2.1 İç Terör

İç Terör tek bir devlet içinde sınırlı kalan ve yabancı bir unsur, ilişki veya katılımın söz konusu olmadığı sistematik şiddettir. Ancak, tarihsel olarak ülke içi terörizmi pür bir durumda bulmak çok zordur. Böyle bir durum ancak teorik olarak mümkündür.(Taşdemir, 2006, s.34)

Belli bir terör örgütünün sadece belli bir ülke sınırları dâhilinde faaliyette ve eylemlerde bulunması halinde buna iç terör diyebiliriz.

Oysa günümüzde neredeyse her terör örgütünün elde etmesi gereken destek unsuru açısından yaklaştığımızda bu kavramın artık çokta kullanılabilir olmadığını söyleyebiliriz. Çünkü yurt dışından destek görmeyen bir terör örgütünün neredeyse bulunmadığını söyleyebiliriz. Bu durumda terör sorununu uluslar arası hale getirmektedir.

2.1.2.2 Uluslararası Terör

Bir devletin sınırları içerisinde gelişmekle beraber sadece o devleti ilgilendirmekle kalmayıp, teknolojinin ve haberleşme araçlarının gelişmesi sonucu bazı dış ülkelerin ve yabancı güç odaklarının da müdahil olduğu terör faaliyetlerine uluslararası terör denir.

Uluslararası terörizm kavramı, 1960’lardan bu yana artan şiddet eylemlerinin devletlerarası bir boyut kazanması sonucu, uluslararası ilişkiler disiplinde yer bulmuştur.

Uluslararası terörizm, “içeriği ve tekrarı uluslararası sonuçlar doğuran terörist faaliyetler” olarak tanımlanmaktadır. Ancak terörün uluslararası niteliği bununla sınırlı kalmamaktadır. Bir yabancı devletin ya da bir uluslararası örgütün politikasını etkilemek üzere gerçekleştirilen şiddet eylemleri de uluslararası nitelik taşımaktadır. Bunun yanı sıra, bir ya da birden fazla devletin desteğini alarak terörist eylemlerde bulunulması durumu da aynı çerçevede değerlendirilmektedir. Yabancılar veya yabancılar ait hedeflere yönelen terörizm de uluslararası boyutludur. (Gün, 2000, s.80)

Uluslararası terörizm, belirli siyasal, sosyal ve ekonomik çıkarlar sağlamak için insan hayatlarını, iç sosyal dinamikleri, uluslararası barış ve güvenlik ortamını, devletlerin barışçıl ilişkilerini, iç işlerini, anlaşmazlıkların barışçıl yollarla çözümünü, iç hukuku ve uluslararası

hukuku hedef almaktadır. Devletlerin ikili ve karşılıklı ilişkilerinde olumsuz etki yaratarak ve çözümlenmesi yıllar süren anlaşmazlıklar doğurmaktadır. Devletlerin diplomatik ilişkilerini ve temsilcilerini hedef seçerek ilişkilerin gelişimini ve devletlerin birbiriyle iletişimini tehdit etmektedir.(Gün, 2000, s.81)

Profesör Yılmaz ALTUĞ tarafından yapılan tespite göre terörizm; Yabancılar veya yabancılara ait hedeflere yöneltilirse veya hükümetler veya birden fazla devlet tarafından beslenen unsurlarca yapılırsa veya bir yabancı hükümetin veya uluslararası örgütlerin siyasi mekanizmalarını etkilemek için yapılırsa uluslararası nitelik kazanmaktadır.(Altuğ, 1995, s.23)

Günümüzde terörün en önemli özelliği, uluslararası bir nitelik kazanması ve bu ilişkilerini oldukça geliştirmiş olmasıdır. Artık, teröristler eskiden olduğu gibi sadece içinde bulundukları ülke ile sınırlı kalmayıp, başka ülkelerdeki farklı gruplar ile bağlantılar kurarak karşılıklı destek sağlamaktadırlar. Dolayısıyla teröristler, uluslararası bağlantılarını ve modern teknolojiyi de kullanmak suretiyle milletlerarası etki yapan eylemler düzenleyebilmektedirler.¹⁰

Bu terör eylemlerinde teröristlerde ortaya çıkan uluslararası kamuoyundan destek elde etme amacı bu durumun en başta gelen hazırlayıcısıdır denilebilir. Günümüzde sadece bir devletin sınırları içerisinde sınırlı kalan bir terör faaliyeti neredeyse bulunmamaktadır.

Nitekim PKK'nın yayın organı olan ROJ TV'nin genel merkezinin Danimarka olması, bu örgütün geçmiş yıllarda Yunanistan, İran, Suriye gibi komşularımızda eğitim kampları bulundurmaları bu duruma bir örnek olarak verilebilir. Ayrıca şuanda tasfiye edilmiş olan ASALA Terör örgütü Türkiye'nin Yurtdışı Temsilciliklerini ve burada çalışan personeli hedef alan eylemleriyle ve zamanında PKK terör örgütü ile yapmış olduğu işbirliği çerçevesinde uluslararası teröre örnek gösterilebilir. Bu bağlamda gerek PKK Terör örgütü gerek ASALA Terör örgütünün birer Uluslararası Terör örgütü olduğunu savunabiliriz.

Aralık 1993'te toplanan BM Genel Kurulu'nda terörizm, bir insan hakları ihlali" olarak değerlendirildi. Bu kararın alınmasında Türkiye'nin o tarihte sunduğu tasarı önemli rol oynadı. BM uluslar arası Terörizm Komitesi'ne göre "Uluslar arası Terörizm"; "Uluslararası

¹⁰ EGM, TEMÜH, <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm1.html> Erişim Tar.: 10.06.2011

boyutları bulunan bir uzlaşmazlığın üzerine, bir üçüncü devletin sınırları dahilinde, bir yabancının kendi uyruğunda bulunmayan bir başkasına uyguladığı şiddet ve baskı"dır şeklinde tanımlanmıştır. (Yavuz,2011, s.130)

Uluslararası nitelikteki silahlı çatışmalar, savaş ve savaşa varmayan sınırlı silahlı çatışmaları içeren devletlerarası silahlı çatışmaları ile uluslararasılaşmış silahlı çatışmaları kapsamaktadır. Bu çerçevede devlet sponsorlu veya devlet destekli terörizmin uluslararası nitelikte bir silahlı çatışma veya bir savaş olarak değerlendirilmesi mümkündür. Böyle bir değerlendirme, ulusal güvenliğe yönelik algılanan tehdidin ne denli ciddi olduğunu vurgular.(Taşdemir, 2006, s.78)

2.1.2.2.1 Uluslararası Terörizmin Ortaya Çıkışı

XX. yüzyıldan itibaren terörizm, sadece milli düzeyde değil, uluslararası düzeyde de sarsıcı bir boyut kazanmış ve hatta siyasi gelişmeleri belirleyici rol oynamıştır. Bu yüzyılda dünya haritasını en fazla değiştiren olayın, yani I. Dünya Savaşı'nın bireysel bir uluslararası terörizm vakası ile tetiklendiğini hatırlamak gerekir. Şüphesiz, I. Dünya Savaşı'na yol açan tek olgu, 28 Haziran 1918'de Arşidük Ferdinand'ın Saraybosna'da bir Sırp milliyetçisi tarafından katledilmesi değildi. Ama bu örnek şunu gösteriyor: Terörizm kendi başına savaş çıkarmak için yeterli olmasa bile, en azından barışı engelleyecek güçtedir.(Öktem, 2007, s.15)

Uluslararası terörizm olgusu 11 Eylül 2001 saldırıları ile ortaya çıkmış görülse de aslında bu tarihten çok önceleri de literatürde yer almakta idi. 1996 yılında yazılan bir eserde küresel terör olarak anlaşılabilecek eylemler, "New York'ta Amerikan Ticaret Merkezi'nin bombalanması, Hindistan Bombay'da Borsa Merkezi'nin basılması, Queen adlı geminin Hight Sea'de yağmalanması, binlerce masum insanı yoksulluğa iten Somali'deki organize şiddet olayları " (Sehgal'den akt., Cirhinlioğlu, 2004, s. 99) şeklinde sıralanmaktadır.

Küresel terörizmin gelişimi esas olarak 1990'lı yıllardan sonra başlamıştır. Bu süreç içerisinde küresel terörizmi körükleyen en büyük sebeplerin başında da ABD'nin kendi merkezli ve baskıcı politikalarına yönelik oluşan tepkiler gelmekteydi. (Bal, 2006b, s.37)

2.1.2.2.2 Terörün Uluslararasılaşmasının Nedenleri

Uluslararası terörün ortaya çıkma nedenleri arasında birçok sebep gösterilebilse de, ABD'nin Ortadoğu ve Orta Asya'da uyguladığı politikalar, İsrail'e verdiği büyük destek, terörle mücadelede aşırı güç kullanımı ve insan haklarını hiçe sayan uygulamaları en önde

gelen sebepler arasındadır. Bu sebepler terör örgütlerine propaganda malzemesi vermektedir (Bal, 2006b, s.39).

Genel olarak Uluslararası Terör örgütlerine bakıldığında ABD'nin ve ABD'nin küreselleştirdiği yaşam tarzının hedef tahtasında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla Uluslararası Terör olgusu daha çok ABD politikalarına karşı bir tepki niteliğinde oluşmuştur.

Bal'a göre, "Uluslararası terörizmi ortaya çıkartan en temel neden, teröristlerin terör stratejisi ve terörizm propagandası ile karşılarında tanımladıkları ittifakı yeneceklerine olan inançları ve bu yöntem haricinde başka yöntemle başarı şanslarının hiç olmadığına veya çok az olduğuna inanmalarıdır. Burada terörizm ve terör stratejisi bir hıncın ve çılgınlığın büyük bir kaleyi delme girişimidir." (Bal, 2006b, s.39)

2.2 Etnik Terör ve Diğer Bölücü Terör Çeşitleri Arasındaki Farklar

Türkiye'de yıllarca önce Ermeni temelli ASALA terörü ve daha sonrasında ise, Kürt Etnik ayrımcılığına dayalı PKK Terörü kanlı eylemlere ve suikastlara girişmişlerdir. Bu açıdan Türkiye'de oldukça önemli ve hassas bir konu olan Etnik Terör ile yine Türkiye'de daha önce de karşı karşıya kaldığı ve 1980 Darbesine götüren olaylara neden olan sağ ve sol terör eylemleri arasındaki farkları belirtmek oldukça önemlidir. Ayrıca devlet ve dini motifli terör kavramları da bu ayrıştırmada ve farklılıklarda göz önüne alınmalıdır.

Terörün çeşitleri arasında daha önce belirtilen unsurları itibariyle benzerlikler bulunmaktadır. Özellikle ülkemizde sol terör ile etnik terör arasındaki benzerlikler oldukça ilginçtir. Aktan'ın bu konudaki ifadeleri şu şekildedir:

Türkiye sol ve sağ ideolojik terörü gördü. Ardından etno nasyonalist terörizm geldi. Her iki terörizm türünün arkasında siyasi görüşler var. Sol devrimci terör 'ezilen' sınıflar adına mevcut düzeni yıkmayı ve yeni bir düzen kurmayı amaçlıyor. Etnik milliyetçilik, 'ezilen' etnik grubun bağımsız devlet kurmasını öngörüyor. Her ikisinde de zulüm görenin 'kurban psikolojisi', terörizm gibi yasadışı bir şiddet türüne başvurmakta kendilerine 'haklılık' duygusu kazandırıyor.¹¹

¹¹ <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=97101>, Gündüz AKTAN, "Ölüme Gidişin Sebepleri ne?"

Bu benzerliklerin yanında yukarıda yapılan terör çeşitlendirmesi dahilinde bazı farklarında bulunduğu belirtilmelidir.

Etnik terör ile ideolojik ve dini motifli terör ve devlet terörü çeşitleri arasındaki en temel fark ise amaç noktasında ortaya çıkmaktadır. Genel olarak, Etnik terör eylemlerine girişen terörist gruplardaki amaç, ülke içindeki belli bir etnik gruba ve kendi ırkına yönelik olarak bir ayırıştırma ve tamamen bu etnik gruba mensup yeni bir devlet kurarak hâkim devlet topraklarını bölmek amacı gütmektedirler. Oysa ideolojik terör örgütleri, mevcut devlet toprakları üzerinde faaliyet gösterirken amaçları, hâkim devletin sahip olduğu siyasal rejimi değiştirmek ve örgüt ideolojisinin hâkim olduğu yeni bir rejim kurmak amacı gütmektedirler.

Dini kaynaklı terörist gruplar ise genel olarak işgal altında olduğunu iddia eden farklı dine mensup yabancı devlet güçlerine karşı bir özgürlük mücadelesi vermek amacı gütmektedirler. Devlet terörünün amacı ise kendi iktidarına muhalif olanları şiddet ve baskı yoluyla susturmaya çalışmak, bu yolla iktidarı sağlamlaştırmak amacı güder.

Bir diğer farkı ise terörist eylemlerin ve örgütlerin etki etmek istediği gruplar arasında gözlemleyebiliriz. Etnik terör eylemlerinde terörist gruplar, bir yandan kendi etnik gruplarına yönelik ve devlet içindeki diğer gruplardan ayırıştırma amaçlı bir yöntem uygularlar, diğer yandan da uluslararası kamuoyuna da mesaj göndererek destek sağlamaya çalışırlar.

İdeolojik terör eylemlerinde ise hedef grup belli bir etnik guruba mensup değildir. Örgüt, bir yandan eylemlerine devam ederek korku salarken, bir yandan da haklılığını ve taraftarlarını arttırmak için geniş propagandalarla halktan taraftar toplamaya çalışırlar.

Dini motifli terör örgütleri, genelde aynı dinden bulunduğu halklar nezdinde girişimlerde bulunur. Cihat çağrıları yaparak düşman olarak gördüklerine karşı eylemlere ve boykotlara çağırırlar. Ayrıca, bu düşman olarak görülen unsurlarla beraber çalışan veya herhangi bir şekilde ilişki kuranlara karşı da ayrı işbirlikçi yakıştırmasıyla eylemlerde bulunarak bir korku ortamı kurmaya çalışırlar. Devlet teröründe ise amaç bir grubu etkilemek ve desteklemek amacı yoktur. Tüm şiddet eylemleri sadece bir korku ve baskı ortamı kurmaya yöneliktir.

Yine Etnik terörün eylemlerinde görevli olan kişiler genelde aynı etnik gruba mensup kişilerden oluşurken ideolojik terör eylemlerinde aynı ideolojiye mensup olmak aynı örgüt

içerisinde yer alabilmek için yeterlidir. Dini motifli örgütlerde aynı dine mensup bireyler mevcut iken, devlet teröründe şiddet eylemlerini bizzat o ülkenin güvenlik güçleri gerçekleştirmektedirler.

Bu yönleri ile ayrılan terör örgütlerinin temel unsurları yönünden benzerlik gösterdiğini ve aynı özelliklere sahip olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle etnik teröre olan devlet yaklaşımlarındaki farklılıklar sebebiyle ortaya çıkan kargaşa, terörist örgütlerin işlerine gelmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI TERÖR

Çalışmamın bu bölümünde Türkiye'de uluslararası terörizm olgusu, Türkiye'de faaliyette bulunmuş ASALA ve halen faaliyette bulunan PKK Terör örgütlerinin eylemleri, amaçları ve destekleri incelenecek ve aslında gerek PKK terör örgütü gerekse ASALA terör örgütlerinin aslında birer uluslararası terör örgütü olduğu açıklanmaya çalışılmıştır.

3.1 Ermeni Terör Örgütü : ASALA

Türkiye'deki Uluslararası Terör örgütlerinden ilk olarak Ermeni Terör Örgütü ASALA'yı açıkladık. İlk olarak örgütün kuruluşu, yapılanması ve özellikleri sıralanmaya çalışıldı. Daha sonra yaptığı eylemler ve örgüte sağlanan destek açıklanmaya çalışıldı. Örgütün yaptığı eylemler ve örgüte yapılan destek ve Türkiye'de halen eylemlerde bulunan aynı şekilde uluslararası nitelikte olan PKK Terör örgütü ile yaptıkları işbirliği ve ortak bildirilerinden anlaşıldığı üzere ASALA Terör örgütünün Uluslararası nitelikte bir terör örgütü olduğunu bu bölümde açıklamaya çalıştık. Sonraki aşamada ASALA'nın bitişi ortaya konuldu. ASALA ile ilgili son olarak PKK terör örgütü ile yaptıkları ilişkiler, işbirlikleri ve anlaşmalar açıklanmaya çalışılmıştır.

3.1.1 Terör Örgütü ASALA' nın Kuruluşu

ASALA Dünyada 3.Terörizm dalgasında ortaya çıkan bir etnik bölücü terör örgütüdür. ASALA bu dönemde Sol terör dalgasının bölücü kimliği altında kendisine yer bulmuş ve bu dönemin genel terörist eylemlerinden olan elçiliklere saldırmak ve elçilik görevlilerini öldürmek temelli eylem planlarını oluşturmuştur. ASALA, kendi milliyetçi hedeflerinin yanı sıra Marksizm-Leninizm'i de desteklemiş, benzer eğilimleri olan İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA), PKK/Kongre-Gel/KADEK, ve Kızıl İtalyan Tugayları (Italian Red Brigades) gibi diğer uluslararası terörist örgütler ile işbirliği yapmıştır.¹²

"Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin Gizli Ermeni Ordusu" veya kısa adı ile "ASALA" (Armenian Secret Army for Liberation of Armenie). 20 Ocak 1975'te, Lübnan'da, muhtemelen Bekaa'da kurulmuştur. Ancak kesin bilgi olduğunu söyleyebilmek zordur. Lideri **Agop Agopyan**'dır Ancak lideri hakkında da çeşitli spekülasyonlar vardır. Bu onun gerçek ismi

¹² <http://az.wikipedia.org/wiki/ASALA> Erişim Tar.:02.03.2011

midir, bu bile belli değildir. Örgütün lideri "Agop Agopyan" diye bilinmesine rağmen, gerçek adını örgütün üst düzey yöneticilerinin bile tam bilmediğini, "Vahram Vahramian", "Mihran Mihrian", "Iran İrmian" gibi takma adlar kullanan; yandaşlarınca kısaca "Mücahit" diye çağrılan (fakat yardımcısı Mellonian'ın bile gerçek adını bilmediği) muhtemelen Lübnan Ermenilerinden, Marksist-Leninist bir teröristtir.¹³

Marksist-sosyalist ideolojiyi benimseyen “ilerici”¹⁴ler güçlerini Lübnan’da ASALA altında birleştirmişlerdir. ASALA diğer örgütlerden farklı olarak, Türkiye'nin güneydoğusunu Sovyet Ermenistan'a bağlamayı amaç edinen Marksist yapısı nedeniyle kendini Sovyetler Birliği'nin doğal müttefiki olarak görmüştür¹⁵. Tabi ki bu birlikteliğe kendi düşüncelerine yakın olan Fransa, Yunanistan devletlerindeki marjinal grupları da katıp güçlü bir destek almayı hedeflemiş ve stratejik bir tutum içine girmişlerdir.

ASALA sol görüşlü bir örgüttür. SSCB tarafından kurdurulduğu da iddia edilmektedir, Bu görüşe göre Örgütü kurmak ve eğitmek için Filistinli sol fraksiyonlar kullanılmıştır. Bask militanlarının SSCB'nin Kırım bölgesinde Askeri bir akademide eğitim aldığı da bilinmektedir Şu ana kadarki veriler SSCB’ de verilen teknik eğitimin ardından Filistinli militanlarca terör teknikleri ve arazi eğitimi verildiğini göstermektedir. ASALA’ya Rus İstihbaratı KGB ve Rus Askeri İstihbaratı ORU teorik ve ideolojik eğitim sağlamıştır. SSCB’YE yöre ASALA ulusal kurtuluş mücadelesi vermektedir ve bu anlamda FKÖ ile benzerlikler de göstermektedir.

1973'te Los Angeles'ta bireysel bir eylemde sıkılan kurşunlar, bazı odaklarda 1920'lerin NEMESIS' ini akla getirir. İki yıllık bir örgütlenmenin getirdiği suskunluktan sonra Türk diplomatlarının 10 yılı aşkın serüveni 22 Ekim 1975 günü Avusturya, Viyana'da başlar. Türkiye'nin Avusturya Büyükelçisi Daniş Tunalıgil Viyana'da Ermeni teröristlerce vurularak öldürülür. Türkiye ilk kez Büyükelçi düzeyindeki bir görevlisini kuşaklar boyu birlikte dostça yaşamayı sürdürdüğü bir Ermeni'nin kurşunları ile yitirmenin nedenlerine varamamanın şaşkınlığını yaşarken iki gün sonra, 24 Ekim 1975 Fransa'dan gelen bir başka darbe ile sarsılır. Bu kez Paris Büyükelçimiz İsmail Erez ve şoförü Talip Yener Ermeni teröristlerce

¹³ İdris Bal ve Mustafa Çufalı, Dünden Bugüne Türk Ermeni İlişkileri, Ankara, Lalezar Kitabevi, 2006, s:600-645

¹⁴ Marjinal Ermeniler kendilerince inandıkları davaları uğrunda mücadele eden, eylem yapan ve terör örgütlerine hizmet eden kesimi; amaçları ve hedefleri doğrultusunda yardım edip çalışanları “ilericiler” olarak; Türkiye’de bulunanları ve kendilerine yardım etmeyen Ermenileri ise “gericiler” olarak adlandırmışlardır.

¹⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. <http://www.polisiye.com/devam.asp?yazid=456> Erişim Tar.:02.03.2011

öldürülmüştür, Türk diplomat ve hedeflerine yönelik terör hareketinin aktörü ASALA (Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin Gizli Ermeni Ordusu) eylemleri üstlenip, Türkiye ve dünya gündemindeki yerini almış ve uzun sürede gündemde kalmayı başarmıştır. (Güler&Akgül, 2003, s.360)

ASALA' nın, 20 Ocak 1975'te Lübnan'da kurulduğu ve bu aşamada önderliğini George Habbaş'ın yaptığı Filistin'in Kurtuluşu İçin Halkçı Cephe'den geniş ölçüde destek aldığı bilinmektedir. (PKK'nın da kuruluşu 1975 ve kurulduğu yer yine Lübnan'dır). George Habbaş'a bağlı Filistinli gerillaların, El Fetih ve Suriye Askeri İstihbarat Örgütü'nün denetimindeki El Saika gerillaları ile birlikte 1970'li yıllarda Kırım'daki Simferepol (Sivastopol) Rus Askeri Akademisi'nde eğitildikleri, teorik eğitimlerinin ise KGB (Sovyet İstihbarat Örgütü) ve GRU (Sovyet Askeri İstihbarat Örgütü) tarafından verildiği anımsandığında, Habbaş'ın kuruluş aşamasında ASALA' ya verdiği daha doğrusu Moskova-Şam üzerinden verdirilen desteğin yaşamsal önemi daha iyi anlaşılabacaktır.¹⁶

Genel olarak bu dönemde ASALA' nın ortaya çıkmasında daha öncelerinde Ermeni Terörünü desteleyen ve ya bu Terör eylemleri karşısında sessiz kalan birçok devletin büyük bir etkisi kaçınılmaz bir gerçekliktir. Kıbrıs nedeni ile Türkiye'ye kızgın bir Batı, silah ambargosu uygulayan ABD, Makarios'a destek veren üçüncü dünya ülkeleri, kırık gururu ile Elen fanatizminin bataklığındaki Yunanistan, yükselen Arap milliyetçiliği ve Lübnan'daki kaotik ortamda yaşayan, etkilemelere açık bir Ermeni toplumu, Hatay üzerindeki emelleri Freud çizgisinde bir saplantıya dönüşen Suriye ile FKÖ'nün potansiyel katalizörlüğü. Bütün bunlara özellikle ABD ve Fransa'da yaşayan bu ülkelerin yurttaşları Ermeni toplumlarının baskı grubu nitelik ve politik güçleri de eklendiğinde taşlar dizilmiş ve satranç oyununun açılması için tüm koşullar oluşmuştur. Nitekim oyun açılır ve ilk taşı, ASALA' yı sahneye sürmüşlerdir. (Güler&Akgül, 2003, s.361)

1975'lerde FKÖ'nün mücadelesinin bağımsızlık yolunda örnek olarak kullanan ASALA, 1980'lerde gözlerini Kürtlere çevirerek PKK ile (Ermeni-Kürt Federe devleti) kurulması konusunda anlaşacak ve ortak deklarasyon dahi yayımlayacaktır. (Özçelik, 2005)

¹⁶ <http://www.tusiad.org/yayin/gorus/48/38.pdf> Erişim Tar.: 17.11.2010

3.1.2 ASALA' nın Örgüt Yapısı

Liderliğini bilindiği kadarıyla Agop Agopyan adlı Lübnan Ermenilerinden olan bir teröristin yaptığı ASALA Marksist-Leninist bir ideolojiyi benimsemekle birlikte bölücü terör örgütü kapsamında; 1975 'de üçüncü terör dalgasının meydana getirdiği bir terör örgütüdür.

Örgüt, merkez komiteye bağlı "komuta grupları" biçiminde örgütlenmektedir. Komuta merkezleri ise "siyasi ve askeri merkezler" olmak üzere iki ana bölüme ayrılmakta, siyasi merkezlerde çalışanlar "ülke ve bölge sorumluları" olarak görevlendirilmektedirler.

Bölgeler komuta bölümlerine ayrılmakta, her bölümün önderi bölge sorumlusuna, bölge sorumlusu da piramidin en üst noktasında bulunan ülke sorumlusuna, ülke sorumlusu ise doğrudan "merkez komite"ye bağlı çalışmaktadır. Siyasî merkezlerde çalışanların, ASALA' nın Örgütsel yapılanması içinde merkez ve askerî kanatla doğrudan ilişkisi bulunmamaktadır. Örgütün yapısı, geleneksel Ermeni terör örgütleri modeline uygundur. Lübnan Merkez Komitesi, örgütün üst yönetimini üstlenmiştir. Merkez komitesine bağlı olarak: Siyasi Komite, Mali Komite, Propaganda ve Yayın Komitesi. İstihbarat Komitesi ve Askeri Komite gibi alt kuruluş ve organları vardır. Askeri Komite, eylem timlerinin de bağlı olduğu bir organ niteliğindedir. Siyasi merkezde çalışanlar ülke ve bölge sorumluları olarak görevlendirilmektedir. Bölgeler de kendi içlerinde komuta bölümlerine ayrılmış bulunmaktadır. Her bölümün lideri bölge sorumlusuna bunlar da ülke sorumlusuna bağlıdır. Ülke sorumluları merkez komitesine bağlı olarak çalışmaktadır. Askeri ve siyasi komiteler arasında örgütün politikası doğrultusunda tam bir birlik yoktu. Siyasi merkezde çalışanların, ASALA'nın örgütsel yapılanması içinde askeri merkez ve askeri kanallarla doğrudan ilişkisi bulunmamaktadır. Merkez komite bazen aynı ülkeye birbirinden habersiz ve farklı eylemler yapmak üzere birkaç hücre sevk etmiştir.(Bal&Çufalı, 2006, s.654)

ASALA Terör Örgütü temelde üç tür yapı içermektedir.

- 1-) Merkezi Komite
- 2-)Merkeze Bağlı Askeri Kanat
- 3-)Siyasi Kanat

Merkezi Komite kısaca örgütün başında buluna ve Örgütün stratejisi ve hedeflerini planlandığı merkez yapısıdır.

Askeri merkezler de yine komuta gruplarına bölünmüşler ve doğrudan merkez komiteye bağlı hücreler biçiminde örgütlenmişlerdir. Hücreler genellikle iki ya da dört kişiden oluşmaktadır. Hücreler, merkez komitenin bilgi ve isteği doğrultusunda bir ülkeye sızmakta; siyasi merkezlerle, merkez komitenin bilgi ve isteği doğrultusunda ilişki kurabilmektedirler. Bazen, aynı ülkeye birbirinden habersiz ve ayrı eylem yapmak üzere birden fazla hücre de sevk edilebilmekte; ancak siyasi merkez eylemler konusunda önceden bilgilendirilmemektedir. Askeri cenah, merkez komitenin belirlediği eylemleri gerçekleştirmek için, ya eylemden hemen önce eylemin yapılacağı ülkeye gitmekte ya da yeterli ve güvenli saklanma ve barınma yerleri varsa, daha önceden o ülkede eyleme hazır beklemektedirler. Fransa ve Yunanistan bu tür güvenilir ülkelerin başında gelmektedir. Buralarda örgüte ait daimi hücre evleri vardır. Buralarda yapılacak eylemlerde, eylemin önderleri genellikle örgüt merkezinden gelmektedir. Barınma ve saklanma imkanı olmayan ülkelere ise, vurucu timler, eylemi yapıp, dönmektedirler.(Bal&Çufalı, 2006, s.655)

Siyasi merkezler, propaganda çalışmalarında açık ve kapalı olmak üzere İki ayrı yol izlemektedir: açık uygulamalarda siyasi merkez, kanuni sınırları içinde ve genellikle öğrencileri kullanarak, dergi, broşür, gazeteler yayınlamakta, toplantı, konferans, seminer ve yürüyüşler düzenlemektedirler. Ayrıca siyasi merkezler, kendi bulundukları ülkelere, ideolojik yakınlığı olan örgütlerle açık ya da kapalı ortak bir platform oluştururlar; bulundukları ülkede kamuoyu oluşturmada yararlı olabilecek kişilerle (gazeteciler, yazarlar, sanatçılar, tarihçiler, öğretim üyeleri, milletvekilleri}, meslek kuruluşu temsilcileri, sendikacılar vb. ile birlikte çalışma yaparlar. Siyasi merkezin bir başka görevi ise önemli eylem ve çalışmalar yapabilmek için mali finans kaynakları bulmaktır.(Bal&Çufalı, 2006, s.656)

3.1.3 ASALA' nın Temel Özellikleri

1. Teorik ve teknik açıdan üst seviye bir eğitim almışlardır, genelde daha önceki Hınçaklar'da görüldüğü gibi militanların eğitim seviyeleri gayet iyidir.

2. Nokta saldırıları yapmışlardır. Geniş kalabalıklardan çok siyasi ve daha önemli hedefleri seçmişlerdir bu tür provakatif eylemlerle halkı etkilemeye çalışmışlardır.

3. Yugoslavya dışında olay yerinde çok az sağ yakalanan ASALA militanı vardır. Genel olarak da 128'i bulan suikastlarda sadece altı şüphelinin yakalanması diğer terör ve suç olayları ile karşılaştırıldığında şaşırtıcıdır. Bu durum büyük bir organizasyon ve yeteneğe işaret ettiği gibi sadece bu unsurlar ile açıklanamaz (geniş bir 'koruma ve sempati ağı' olmaksızın bu kadar gizli kalmak ve yakalanmamak mümkün değildir.

4. İstihbarat desteği çok güçlüdür. İstihbarat desteği yalnızca olay sonrasında kaçmakta değil, hedef belirlemede de kullanılmıştır. Terör ve İstihbarat uzmanları böylesine profesyonel eylemlerin uzman desteği olmadan gerçekleştirilebilmesinin mümkün olmadığını söylemişlerdir.

5. Hemen hemen tüm dünyayı 'operasyon sahası' olarak görmüş ve bunda başarılı da olmuştur Böyle bir kapasite birçok devletin istihbarat biriminde dahi yoktur.

6. Gerçekleştirmiş olduğu eylem sayısı açısından IRA' dan sonra ikinci örgüt olmuştur. IRA' nın sokak çatışmaları yaptığı hatırlanacak olursa, eylemlerinin türü açısından birinci olduğu dahi söylenebilir.

7. Çok gizli olmaya çalışmıştır. Lübnan dışında hücreler şeklinde çalışmıştır Lider ve bazı yöneticilerinin gerçek isimleri bugün dahi meçhuldür. Hücreler sadece gerektiğinde-bil stratejisi ile çalışmalarını yürütmüşlerdir. Önemli bir kısmının birbirlerinden haberleri dahi yoktur. Bu durum kısmi bir başarı sağlarken, kitlesel olmayı engellemiştir.

8. Çok sayıda takma ad kullanmıştır. Bunların bir nedeni mesaj verebilmektir. Bir diğer neden de gizliliği muhafaza edebilmektir. Değişik ülkelerdeki hücreler de bazen farklı takma adlar kullanabilirler. Bu da farklı ve çok sayıda örgüt olduğu izlenimini verme gayretini gösterir.

9. En çok ve güvenli eylemlerini Fransa ve Yunanistan'da gerçekleştirmiştir.

10.Sadece Türk hedeflerine saldırmamıştır. Batılı hedeflere de işbirlikçi ve "kapitalist" olmaları gerekçesiyle saldırmıştır. Ancak bu saldırılar daha çok son dönemlerde gelmiştir. Örgütün sona ermesinde saldırıların diğer ülkelere kaymasının büyük bir rolü olmuştur denebilir.

11.Vurucu eylemcileri çoğunlukla 20'sinde gençlerden oluşur. Birkaç istisna dışında orta yaşlı veya yaşlı suikastçı kullanmamıştır. Diğer bir deyişle eylemcilerin neredeyse hiç biri 1915 olaylarını, küçük bir çocuk olarak dahi yaşamamıştır. Hatta önemli bir kısmı üçüncü kuşaktır. Kulaktan dolma bilgilerle büyük bir terörist hareketin fitilini ateşlemişlerdir.

12.ASALA' nın terörist olarak görevlendirdiği gençlerin önemli bir kısmı yaşadıkları ülkede doğmamışlardır. Bulundukları diasporaya yeni gelmiş ve çoğunlukla uyum sorunu yaşayan kişilerdir. Radikal milliyetçilikte bu sorunlarını alan gençler terör için de en uygun hedefler olmuşlardır.

13.Terörist olmayı seçen gençlerin büyük bir kısmı Lübnan gibi şiddetin sıradanlaştığı bölgelerden gelmektedirler. 1970'li yılların Lübnan'da iç savaş yılları olduğu hatırlanacak

olur ise Lübnan'ın Ermeni terörü ve radikalizminde merkez haline gelmesi kolayca anlaşılabilir. (Laçiner,2005, s.321-324)

3.1.4 ASALA' ya Sağlanan Destekler

Terör örgütlerini ayakta tutan unsurlar; ideoloji, iç ve dış destek, finansal kaynaklar ve insandır. (Alkan,2008:154) ASALA'nın kurulduğu dönemde George Habbaş'ın FHKC' sinden (Filistin'in Kurtuluşu İçin Halkçı Cephesi) lojistik destek ve eğitim aldığı bahsedilmiştir. George Habbaş'a bağlı militanlar ile Asala'nın da FKÖ'nün (Filistin Kurtuluş Örgütü) Moskova temsilcisi Hikmet Abu Zaid'in gözetiminde eğitim ve teorik anlamda destek aldığı bir gerçektir.¹⁷ Bunun yanında ASALA'nın FKÖ'den önemli ölçüde destek alması ideolojilerinin örtüşmesinden ve FKÖ'nün Ermenileri kendileri gibi kayıp vatana ve göçebe topluma sahip çıkmaları şeklinde algılamalarından kaynaklanmaktadır. Özellikle 1970'lerin Lübnan'ındaki otorite ve nüfuz boşluğu, siyasi düzenin istikrar gösterememesi Asala'nın yaşama geçmesi açısından önemli aşamalardır.

Gerek Lübnan'daki gerekse Kıbrıs'taki Ermeni kiliseleri ateşten uzak olan konumları itibariyle kapalı (yasadışı) olarak faaliyetlerini yürütmüşlerdir. Kudüs'ün desteğini de sırtında hisseden kiliseler çalışmalarını gizlice organize etmişler ve dünyanın birçok yerinde düzenlenen toplantı ve konferanslarla güçlerini gün geçtikçe artırmışlardır. 1979 yılında Paris'te toplanan Ermeni Konferansı sırasında, Fransa'daki Ermeni teröristlerle irtibat kurulmuş; böylece örgüte yeni elemanlar katılmış ve örgüt daha da güçlenmiştir. Bu elemanlardan en ünlüleri Alex Yenikomşıyan ve Monte Melkiyan'dır. Bunların yanında daha birçok ülkedeki örgütlerle temas kurarak çevrelerini genişletmişler ve terör eylemlerini doruk noktasına taşımışlardır. Çünkü beyinleri yıkanan militanlar kendilerince yaptıkları eylemleri ile başarılı olarak beklenen cevabı verdiklerini ve sorumluluklarını yerine getirdiklerini düşünmektedirler. Teröristlere göre onları yenilmez kılan şey, iman güçleri ve haklı davalarıdır. Niceliksel zayıflıklarını, sahip oldukları manevi güçle telafi etmektedirler. Kaldı ki başka mücadele şansları ve araçları görünmemektedir.(Arıboğan, 2003,s.74)

Özellikle Fransa'da barınma olanağı bulan ASALA, kendi adını kullanarak Fransız hedeflere yöneldiğinde, Fransa'dan göreceği tepkiyi tahmin ederek eylemlerini farklı örgüt isimleri altında gerçekleştirmiştir. Bu kadar çok örgüt isminin geçmesi de bir nevi Asala'nın stratejik taktiğinden kaynaklanmaktadır. Rum kesiminde yetiştirilen militanlar gerekli eğitimi

¹⁷ http://www.sabah.com.tr/ozel/arafat206/dosya_211.html Erişim Tar.:09.04.2011

aldıktan sonra Beyrut'tan Fransa'ya sevk edilerek bu örgütlerce kullanılmıştır. Buradaki ilginç bir nokta da yetiştirilen militanlar genelde eylemlerde bir kez görev almışlar ve daha sonra geri plana çekilmişlerdir.¹⁸

1983 yılından sonra ASALA ilişkileri Monte Melkoyan'ın stratejisine göre şekillenmeye başlamıştır. Türkiye içinde terörün uygulanmasına ağırlık verilerek, bu stratejiyi doğrudan veya dolaylı şekilde eyleme geçirecek kabiliyette bulunan örgütlerle ilişkiler kurulması esas alınmıştır. Bunların başında PKK ve benzeri örgütler ile Marksist oluşumlar gelmiştir.

Ortadoğu'da Kafkasya'da nüfuz mücadelesi veren devletler Ermenileri gerektiğinde kullanmak ve kendi yanlarına çekebilmek için onlara sempati ile bakmışlar, 1. Dünya Savaşı döneminde yaşanan olaylarda Türkleri ise suçlu görmüşlerdir. Ancak Ermeni terörünün eylem alanının genişlemesi, Avrupa ve Amerika'ya zarar vermeye başlaması, ASALA'ya gizli destekleri durdurmuştur. Desteklerden yoksun kalan ASALA göz ardı edilmeye başlamış ve Türkiye'ye karşı eylemlerindeki azalmalarla yok olmaya başlamıştır.

Ermenilere karşı sempati duyularak yapılan yardım ve destekleri iki boyutta inceleyebiliriz. Birincisi sözde Ermeni soykırımına yönelik iddialara sağlanan siyasal destektir. İkincisi ise kanlı Ermeni terörüne sağlanan destektir. İki bakış açısını da ele aldığımızda örgüte farklı amaçlarla yapılan yardımlar karşımıza çıkmaktadır.

ASALA, amaçları ve izlediği politikalar gereği yaptığı eylemlerde sesini dünyaya duyurmuştur. Dünya kamuoyunda etkin bir role sahip olan Ermeni Lobileri sonraki dönemde marjinal Ermenilerin kesilen terör eylemlerinin ardından amaçlarını siyasi alanda devam ettirmişlerdir. Bu anlamda Asala'nın amacına ulaştığını düşünürsek örgütü bu noktaya getiren destekleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1-Sovyetler - Doğu Bloğu ve Sosyalist ülkeler,
- 2-Türkiye'yi dış ve iç tehdit ve terörle yıpratmayı jeopolitik beklentileri bakımından politikalarının esası sayan Yunanistan, Suriye gibi ülkeler,
- 3-Komünist partiler, dolaylı olarak Hınçak Ermeni terör örgütü ve sempatizanları, karşı görüşlere sahip bulunsalar da Ermeni kiliseleri¹⁹.

¹⁸ <http://www.ermenisorunu.gen.tr/turkce/teror/asala.html> Erişim Tar.:09.04.2011

¹⁹ <http://www.ermenisorunu.gen.tr/turkce/teror/asala.html> Erişim Tar.:09.04.2011

3.1.5 ASALA' nın Amaç ve Hedefleri

Ermeni örgütlerinin genelinde mevcut olan 1915'te meydana gelen "Tehcir" olayının "soykırım" olarak algılanması ve bunun intikamının alınması fikri ASALA'da da bulunmaktadır. Ayrıca bu sözde "soykırım" iddiasının uluslararası kamuoyunda kabul görmesi için şiddet ve terör eylemleri ile konuyu sürekli gündemde tutmayı amaçlamışlardır. ASALA 1981 yılı sonunda açıkladığı "siyasi programıyla" amaçlarını ve hedeflerini dünya kamuoyuna yayınlamıştır. Buna göre, ASALA'nın amacı: “Demokratik, sosyalist ve devrimci bir hükümetin önderliğinde birleşmiş bir Ermenistan’ın kurulmasıdır.” Burada tanımlanan hükümetin neresi olduğu da açıkça anlaşılmaktadır. Sovyetler Birliği ve sosyalist devletlerden her türlü yardım istenmekte ve “Sovyet Ermenistan’ı halkın uzun savaşı için bir üs olarak” kabul edilmektedir. Siyasi programda düşmanlar, iki grupta toplanmaktadır. Bunlardan birincisine "yerel gericiler" denilmektedir ki, bunlar ASALA karşısında yer alan veya yanında bulunmayan Ermenilerdir. Taşnak da bu grupta yer almaktadır. İkinci düşman grup ise, “uluslararası emperyalizmin desteklediği Türk emperyalizmi” olarak gösterilmektedir.(Bal&Çufalı, 2006, s.692)

3.1.6 ASALA Terör Örgütünün Bağlantıları

ASALA örgütünün liderleri amaçlarına ulaşmaları noktasında karşılarına çıkan örgütlerle işbirliği arayışına girmişlerdir. Hatta 1900’lü yıllarda atalarına karşı saldırıda bulunan Kürtlerin oluşturduğu terör örgütü olan PKK ile flört etmişler, aynı kamplarda eğitim görmüşlerdir. Çünkü güçlü devletlerle mücadele konusunda tek başına sıkıntı yaşayan diğer terör örgütleri gibi ASALA da uluslararası arenada kendi yayılımcı eylemlerini kolaylaştırmak için farklı oluşumlar ve devletler ile bağlantılar kurmuşlardır. ASALA içinde dahi dönem dönem sorun olan bu birlik, Ermeni terörünün amaçlarına yönelik her yolu aradığının acı yüzüdür. Çünkü artık terörizm öyle bir hal almıştır ki Türkiye’nin güçlü yapısına karşı içten zarar vermeyi amaçlayan örgütler acımasız birliktelikler içine girmişlerdir.

Lübnan’ın İsrail tarafından işgal edilmesi üzerine (1982) ASALA da FKÖ gibi Lübnan’ı terk etmek zorunda kalmıştır. Örgütün üyelerinin Suriye, İran Yunanistan Libya ve Kıbrıs' a gittikleri sanılmaktadır. Fakat işgalin oluşturduğu bu karışıklık bile örgütü etkileyememiştir. "Economist Foreign Report” a göre İsrail işgalinden sonra FKÖ ile ASALA arasında daha sıkı işbirliği tesis edilmiştir. FKÖ'nün İsrail ve ASALA'nın Türk hedeflerine karşı düzenledikleri saldırılarda paralel terörist operasyonları öngören bir anlaşma

imzalanmıştır. Ancak diğer raporlar bunun aksini göstermektedir. Suriye'deki ASALA hücresinin Kara Haziran örgütü ile birleştiği ve 1982 yılında FKÖ İle ASALA arasında görülen soğukluğun da bundan kaynaklandığı söylenmektedir. FKÖ'nün ASALA' ya zarar vermek üzere girişimde bulunduğu iddiası vardır. Arafat'ın en yakın adamlarından biri olan Ebu-Iyad'ın (Salah Khalaf) Fransız polisine ASALA üyelerinin fotoğraflarıyla birlikte haklarında geniş bilgi verdiği söylenmiştir. (Kantarıcı&Laçiner, 2003, s.134)

Justice Commandos for Armenian Genocide (JCAG kıs. “Adalet Komandoları”) ise komünist bir Ermenistan yerine bağımsız Ermenistan için Avrupa’ya yönelmiş ve Sevr’i yeniden uygulamaya geçirmeye çalışmıştır. Ancak bu iki örgüt sürekli olarak birbirini tamamlamıştır. ASALA yükselişe geçtiğinde JCAG alçalıp, geri planda kalmış; JCAG yükseldiğinde ASALA geri planda kalmıştır. Ama sonuçta ikisi de aynı hedefe çalışmış ancak farklı yolları izlemişlerdir. Dolayısıyla iki taraf olan Türkler ve Ermeniler çıkar-zarar mücadelesi içine girmişlerdir.

ASALA’ nın tek hedefi Türkiye olmasa da faaliyetleri hep Türkiye’yi yıpratmaya yönelik olmuştur. Türkiye’nin yanı sıra NATO, emperyalizm ve Siyonizm karşıtı olduklarını açıklasalar da kime yöneldikleri açıkça görülmüştür. Çünkü karşılıklı menfaat içinde kurulan ilişkilere dayalı olan devletler, NATO üyesi olan ülkelerdir.

Türkiye 1974 yılında Kıbrıs’a müdahale ettiğinde Avrupa’daki birçok ülke Türkiye ile olan ilişkilerini askıya almıştır. Bu durumda ABD’nin silah ambargosu uygulaması, Rumlarla birlikte Yunanistan’ın Ada’da geri adım atması, Lübnan’daki otorite boşluğu; Ermeni Lobilerinin ve Cemaatlerinin işini kolaylaştırmıştır. Çünkü aktif çalışan bu gruplar devletlerle ve örgütlerle olan dış ilişkilerini geliştirme fırsatı bulmuşlardır. Bu gelişmeler neticesinde ASALA; ABD, Yunanistan, Kıbrıs Rum Kesimi, Suriye ve Kanada’dan²⁰ geniş çaplı destek sağlamıştır. Avrupa’nın birçok ülkesinde teşkilatlanmasını tamamlayan örgütün yaptığı eylemler mahkemelerde sonuçlandırılmamış, faili meçhul olaylar zinciri birbirini izlemiştir. (Bal&Çufalı, 2006, s.645)

Yapılan eylemler birçok ülkede Türk-Ermeni mücadelesi olarak nitelendirilmiş ve devletler etnik sorun olarak gördükleri bu mücadeleleri kendilerine zarar gelinceye kadar müdahale etme gereği duymamışlardır. Ancak Türkiye’nin devlet politikasını gözden

²⁰ <http://www.turkmania.com/showthread.php?p=87402> Erişim Tar.:14.04.2011

geçirmesiyle değişen tutumu ve ASALA'daki çatlaklar neticesinde örgüt eylemlerinin çapının değişmesi ve yaygın eylemlere yönelmesi mevcut durumu değiştirmiştir. Eylemlerin boyutu kendi iç güvenliğini tehlikede gören devletlerin tavrını değiştirmesine neden olmuştur. Bu tavır, ASALA'nın kapalı kapılar ardında aldığı desteğin kesilmesine neden olmuştur.

3.1.7 ASALA Terör Örgütünün Eylem ve Faaliyetleri

Ermeni teröründe, Türkiye'deki iç huzursuzluğun zirveye çıktığı 1979 yılından itibaren büyük bir artış gözlenmeye başlanmıştır. Ermeni teröristler, 21 ülkenin 38 kentinde, 39'u silahlı, 70'i bombalı, biri de işgal şeklinde olmak üzere toplam 110 terör olayı gerçekleştirmişlerdir. Bu saldırılarda 42 diplomatımız ile 4 yabancı hayatını kaybederken, 15 Türk ve 66 yabancı uyruklu kişiyi de yaralanmışlardır.²¹

29 Mayıs 1977'de İstanbul Yeşilköy Havaalanı'na ve Sirkeci garına patlayıcı madde atılması (4 ölü ve 31 kişi yaralı, saldırıları "Aşırı Ermeni Hareketleri Örgütü" üstlenmiştir).

7 Ağustos 1982'de 3 Ermeni teröristin, Ankara Esenboğa Havaalanına silahlı, bombalı saldırı düzenlemesi ve katliam yapması (Otomatik silahlarla ve bombalarla orada bulunanlara saldıran teröristler, 3'ü emniyet görevlisi olan toplam 9 kişiyi öldürdüler ve 72 kişiyi yaraladılar. Levon Ekmekçiyan isimli terörist yakalanmıştır.

16 Haziran 1983'de Kapalı Çarşı'daki bombalama eylemleri (2 ölü, 21 yaralı), 3 Eylül 1984'de Topkapı Sarayı yakınlarında bir araca yerleştirilmek istenilen bombanın erken patlaması sonucu, eylem yapmak için İstanbul'a gelen ASALA militanı iki Lübnanlı Ermeni'nin ölümü.

Bu eylemlerden bir kısmı ve teröre verilen kayıplar aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

ASALA Tarafından Gerçekleştirilen Eylemler(Bal&Çufalı, 2006, s.650)

1. 22 Ekim 1975 Viyana
2. 24 Ekim 1975 Paris
3. 16 Şubat 1975 Beyrut
4. 29 Mayıs 1977 İstanbul
5. 9 Haziran 1977 Roma
6. 2 Haziran 1978 Madrid

²¹ <http://www.wikipedia.com.tr/asala> Erişim Tar.:02.03.2011

7. 12 Ekim 1979 Lahey
8. 22 Aralık 1979 Paris
9. 31 Temmuz 1980 Atina
10. 17 Aralık 1980 Sidney
11. 4 Mart 1981 Paris
12. 9 Haziran 1981 Cenevre
13. 24 Eylül 1981 Paris
14. 28 Ocak 1982 Los Angeles
15. 8 Nisan 1982 Ottawa
16. 4 Mayıs 1982 Boston
17. 7 Haziran 1982 Lizbon
18. 7 Ağustos 1982 Ankara Esenboğa Havaalanı
19. 27 Ağustos 1982 Ottawa
20. 9 Eylül 1982 Burgaz
21. 9 Mart 1983 Belgrat
22. 16 Haziran 1983 İstanbul
23. 14 Temmuz 1983 Brüksel
24. 15 Temmuz 1983 Paris
25. 27 Temmuz 1983 Lizbon
26. 30 Nisan 1984 Tahran
27. 21 Haziran 1984 Viyana

ASALA ağırlıklı Ermeni terörizminin 1973 ile Mart 1984 dönemi arasında takip ettiği seyir şöyledir. Coğrafi olarak terörist eylemler 4 değişik kıtada oluşmuştur: Kuzey Amerika, Asya, Avustralya ve büyük bir çoğunluğu Batı Avrupa. (Bal&Çufalı, 2006, s.657)

ASALA bu dönemde IRA' dan sonra en çok terör eylemi gerçekleştiren ikinci terör örgütü olmakla beraber IRA' nın eylemlerindeki çeşitlilik ve basitlik göz önünde bulundurulduğunda ASALA' nın bu dönem içerisinde eylem sıralamasında başta geldiği söylenebilir. Bu dönemde yukarıda belirtildiği gibi bir sürü siyasi suikasta imza atmış ve bu canice kıyımları kamu oyunda haklı göstermeye çalışmışlardır.

3.1.8 Dönemin Diğer Ermeni Terör Örgütleri

Ermeni terörü kurulan örgütler vasıtasıyla amacına ulaşmayı hedef edinmiştir. Örneğin, Bolşevik ihtilalinden sonra Taşnaklar bugünkü "Sovyet Ermenistan Cumhuriyeti" bölgesinde iktidarı ele geçirerek "Ermeni Cumhuriyetini" kurmuşlar ve siyasi girişimlere

başlamışlardır. Ancak bu siyasi dönem, Taşnaklar' ın terör faaliyetlerini bitirmesi sonucunu doğurmamış, hatta 1972 yılında Tasnaklar tarafından kurulan JCAG (Ermeni Soykırımı İçin Ermeni Adalet Komandoları), Türkiye'nin dış temsilciliklerine yönelik terör eylemlerine başlamıştır. Benzer şekilde Marksist Hınçak Örgütü de 1973 -1985 yeni Ermeni terör döneminin baş aktörü olan ASALA 'nın kuruluşunu teşvik etmiş, desteklemiştir. Bahsedilenlere ek olarak, ASALAMR (ASALA İhtilalci Hareketi), ARA, NAR, NUPA, AHHRMG, VEDO (Fransız kökenli), GECE (Beyrut kökenli), Ermeni Yeraltı Ordusu, Yeni Ermeni Uyanışı isimli örgütlerde Ermeni terörünün diğer temsilcileri olmuşlardır. (Bal&Çufalı, 2006, s.660-665)

3.1.9 ASALA - PKK İşbirliğinin Doğuşu

ASALA ile PKK arasında Marksist-Leninist yapıları, aynı amacı paylaşıyor olmaları ve eş söylemler kullanmaları dışında, daha pek çok benzer yön bulunur. Her iki örgüt de aynı yılda (1975) ve aynı ülkede (Lübnan) kurulmuştur. ASALA ve PKK kuruluş aşamasında ve sonraları aynı ülkelerde üslenmiş (Lübnan, Kıbrıs Rum kesimi, Yunanistan, Suriye, Fransa), aynı ülkelere beslenmişlerdir (Sovyetler Birliği, Doğu Almanya, İsveç, Suriye, Yunanistan, İran). (Bal&Çufalı, 2006, s.698)

Suriye askeri istihbarat örgütü El Muhaberat'ın denetim ve güdümündeki El Saika gerillaları, Abu Nidal ve George Habbaş üzerinden ASALA'ya aktarılan eğitim, istihbarat ve lojistik desteklerle, barınma olanakları, ASALA'nın sahneden çekilmesi ile Suriye tarafından PKK'ya aktarılmış, PKK önderi Abdullah Öcalan, önceleri Lübnan'da, Suriye'nin denetimindeki Bekaa Vadisinde, daha sonra Suriye başkenti Şam'da barındırılarak bir tür güvence ve koruma altına alınmıştır. Ne gariptir ki, Öcalan'ın Bekaa Vadisinde mesken tuttuğu yerler, daha önceleri ASALA militanlarının eğitimlerinde kullanılan kamplardır. (Kantarcı&Laçiner, 2003, s.152)

ASALA-PKK işbirliğinin temelleri birlikte siyasi ve askeri eğitim gördükleri Filistin kamplarında başlar. İlişkilerin başlamasında en Önemli rol, ASALA' yı eğiten George Habbaş'a aittir. İlk ortak toplantı, ilk görüşme 1979'da Lübnan'ın Sayda kentinde yapılır. Kürdistan News and Comment Dergisi'nin 4. sayısında bildirildiğine göre, ASALA ve PKK ortak bir deklarasyon yayınlayarak, "Türkiye'deki yönetimin faşist olduğunu. Ermeni ve Kürt halkı adına Faşist Türkiye'ye karşı ortak eylem kararı aktıklarını" açıklamışlardı. Bu bildirinin hemen arkasından, Uluslararası Af örgütü. Kürt Dayanışma Komitesi Ermeni Öğrenci Organizasyonu. Avrupa Ermeni Öğrenci Birliği, Avrupa Kürt Öğrenci Birliği. Ermeni Basın

ve Haber Örgütü, İngiliz Komünist Partisi gibi Marksist örgütler ortak bir cephe oluşturarak İngiltere'de, "Türkiye'de Kürtlerin azınlık olduğu ve Türk Hükümetinin onlara baskı yaptığı" iddialarıyla Türkiye aleyhtarı bir kampanya başlattılar. Londra'da yayınlanan The Armenian Question Dergisinin Şubat 1980 tarihli sayısında verilen bilgilere göre. 1980 başlarında PKK-ASALA ilişkilerinde yeni bir sayfa başlamış, ASALA ve PKK Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde "Ermeni-Kürt Federe Devleti" kurmak üzere anlaşmışlar ve işbirliğini resmileştirmişlerdir. (Denker,1997, s.106)

Erivan'ı, kendileri için uzun soluklu bir savaşın Hami'si olarak niteleyen ASALA militanlarının bugün bile Kuzey Irak'ta PKK militanları ile birlikte omuz omuza çarpıştıklarını açıklamaları, PKK'nın Ermenistan'da üsler edindiğine ilişkin Türk ve dünya basınında yer alan kimi haberler ve bu haberlerin hemen ardından PKK terörünün Türkiye-Ermenistan sınırına yakın yörelerde yoğunluk kazanmaya başlaması, ASALA ve PKK arasında kuruluş aşamasından başlayarak günümüze değin süren iş, eylem ve amaç birliğinin en somut göstergeleri arasında saymak gerekir.

1987 yılında bölücü terör örgütü PKK ile Ermeniler arasında bir anlaşma yapılmıştır. Söz konusu anlaşmanın hükümleri şunlardır:²²

1. Ermeniler PKK terör örgütü içinde eğitim faaliyetlerinde bulunacaklardır,
2. PKK terör örgütüne her yıl için adam başına 5.000 ABD doları ödenecektir,
3. Ermeniler küçük çaplı eylemlere katılacaklardır.

Yapılan bu anlaşmanın akabinde örgüt içerisinde Ermenilerin sivrilmeleri üzerine, PKK-ASALA ilişkilerinden sorumlu Hermez Somurouyan adlı şahısla birlikte 18 Nisan 1990 tarihinde yapılan toplantıda su kararlar alınmıştır:

1. PKK ve ASALA terör örgütleri artık ortak yönetilecektir,
2. Türk güvenlik kuvvetlerine yönelik eylemlerde istihbaratı Ermeniler yapacaktır,
3. Muhtemel devrimden sonra elde edilen topraklar esit olarak bölüşülecektir,
4. Kamp masraflarının % 75'ini Ermeniler karşılayacaktır,
5. Türkiye'deki metropol şehirlerde eylemler yapılacaktır,

²² Ali Özoglu, Şifre Çözüldü. MASONLAR'DAN TÜRKİYE'YE KANLI HEDİYE. ASALA PKK, İstanbul, Yenigüven Yayıncılık, s.358

1992 Ekim ayından itibaren Kuzey Irak'a üslenen terör örgütü PKK'ya karşı gerçekleştirilen sınır ötesi operasyonlarda örgütün büyük darbeler alması ve barınma imkanlarını kaybetmesi üzerine bir kısım örgüt mensuplarının İran ve Ermenistan'a geçmeleri ile PKK terör örgütünün Ermenistan'daki aktif faaliyetleri başlamıştır.

3.1.10 ASALA' nın Suriye'de PKK ile işbirliği içerisinde Türkiye'ye İlk Saldırıları (1984)

Kıbrıslı Rumlar ve Yunanistan'ın ASALA' ya desteğini ele almışlık. 1982'li yıllarda ASALA merkezini Atina'ya taşıırken, militanları da PKK safında Kuzey Irak'ta ve Suriye'de eylemlere katılmaktaydı. PKK'nın 1984'de Şemdinli ve Erüh'ta gerçekleştirdiği ilk kanlı saldırıdan çok önce, 1982 sonlarında. Sınır Jandarma Tugay Komutanlığınca Ankara'ya Genelkurmay'a verilen bilgilerde Türkiye-Suriye sınırında PKK tarafından "saldırıya yönelik" kamplar kurulduğu ve bu kamplarda ASALA militanlarının da bulunduğu açıkça belirtiliyordu.²³

ASALA'nın PKK'ya fiili yardımı, günümüze uzanan bir çizgide sürekli devam edecek. ASALA militanları. Türkiye-Suriye. Türkiye-Irak, Türkiye-Ermenistan sınırlarında, hatta Doğu Anadolu'daki PKK eylemlerinde önemli rol oynayacaklar, hatta lider kadroda yer aldıkları için kanlı katliamlara imza atarak. Güneydoğu'da masum Kürt ailelerini acımasızca katledeceklerdir.

ASALA'nın bu fiili yardımı, belirli bir dönemde bir çizgide sürekli devam etmiş, ASALA militanları, Türkiye-Suriye, Türkiye-Irak, Türkiye-Ermenistan sınırlarında, hatta Doğu Anadolu'daki PKK eylemlerinde önemli rol oynamış, hatta lider kadroda yer aldıkları için kanlı katliamlara imza atarak, Güneydoğu'da masum Kürt ailelerini acımasızca katletmiş, bu da PKK içinde tartışmalara sebep olmuştur.

"Armenian Struggle" (Ermeni Direnişi) dergisi. 31 Mayıs 1983'te ASALA'nın tam aksini ortaya koyan bir bildirisini yayınlar. "Dünya kamuoyu ve her yerdeki Ermeni Halkına" başlıklı bildiride. Türkiye'nin o günlerde düzenlediği bir sınır ötesi hareket kınandıktan sonra, ASALA'nın PKK ile Türk askerlerine karşı omuz omuza çarpıştıkları şu cümlelerle itiraf edilecektir:

²³Ali Özöglü, Şifre Çözüldü. MASONLAR'DAN TÜRKİYE'YE KANLI HEDİYE. ASALA PKK, İstanbul, Yenigüven Yayıncılık, s.358

“Günümüzde PKK’nın bir çok eyleminde yakalanan kimselerin kökenlerine bakıldığında Ermeni olduğuna dair bir çok bilgi bulunmakta ise de bu bilgiler günümüzde tam bir netlik kazanmamıştır ancak bilinen bir gerçeklik bu iki terörist grubu bir araya getirip ortak açıklama yapmasını sağlayan ideolojinin aynı amaca yönelik başka bir terörist grup altında ortak mücadele vermesini sağlaması; pek de şaşırtıcı olmasa gerekir.

Avrupa da bu iki örgütün kuruluşları arsında sıkı bir işbirliği başlamış ortak amaç olarak Türkiye’yi zayıflatma olarak belirleyen bu iki örgüt birbirlerine çiçek uzatmayı ihmal etmemişler bildirilerinde :

Ermeniler ve Kürtler beş yüz yıl süre ile Osmanlı yönetimi altında benzer sosyoekonomik ve kısıtlayıcı kültürel şartlar altında yaşamışlar, iki halk arasındaki bütünleşmeden korkan feodal ve militarist Osmanlılar böl ve yönet taktiği izlemişlerdir. Su anda Türkiye ve NATO orduları için, Sovyet Ermenistan’ında yaşayan Ermeni ve Kürtleri hedef alan radar istasyonu ve nükleer tesislerin yer aldığı askeri bir üs konumunda olan Batı Ermenistan ve Doğu Kürdistan bu silahlardan arındırılmalı ve halklarımız son altmış yıldır Sovyet Ermenistan’ın da olduğu gibi omuz omuza bir arada yaşayacakları yerlere sahip olmalıdırlar. Yaşasın Ermeni ve Kürt Kurtuluş Hareketleri...”(Bal&Çufalı, 2006, s.685)

Bildiride sözü edilen Batı Ermenistan ve Doğu Kürdistan, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dur.

3.1.11 ASALA’ nın Bitişi

ASALA’nın çöküşü ORLY saldırısı ile başlamıştır saldırıda 28’i Türk 60 kişinin yaralanması ve 8 kişinin hayatını kaybetmesi (ikisi Türk, dördü Fransız, biri Amerikalı, biri de İsveçli) üzerine batı dünyası (özellikle Fransa) ve kamuoyunda eleştirilmesine neden olmuştur.

Orly katliamı duruşmasından (Creteil Ağır Ceza Mahkemesi) bir gün önce (18 Şubat 1985) Atina’da yayınlanan Elefterotipia gazetesinde ASALA’nın bir bildirisi yayınlanmıştır. Bildiride özetle, (Bal&Çufalı, 2006, s.673)

“ABD ve Fransa hükümetleri, Ermeni örgütlerinin anti emperyalist ve devrimci karakterini bozmak için faaliyette bulunuyorlar. Özellikle, Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand’ın bu alandaki tutumunu dikkatle ve esefle izliyoruz... Ermenilerin vatan olarak

bildikleri toprakların yakınında ve Orta Doğu bölgesinde yaşayan Ermeniler bulundukları toprakları terk etmemeleri gerekir. Çünkü Dünya Kiliseler Birliği ve CIA basta olmak üzere çeşitli batılı kuruluşlar Orta Doğu ve çevresinde yaşayan Ermenileri bölgeden uzaklaştırmak için yoğun faaliyette bulunmaktadır... Ulusal kurtuluş mücadelesinde, eylemciler Sovyet Ermenistan'ını bir üs olarak kabul ederler.” denilmektedir.

Bildiri sonrasında ASALA'da ve dünyadaki Ermeni cemaatleri içinde hoşnutsuzluk artmış, ASALA artık misyonunu aşmış Türkiye'ye yardım eden herkesi düşman kabul etmiştir.

ASALA, sahip olduğu desteği, yapılan eleştirinin dozu arttıkça kaybetmeye başlamıştır. Örgütler arası rekabet ve önderlik yarışı sonucunda vurucu militanların bir bölümü yok olunca, Ermeni terör örgütleri eski güçlerini yitirmeye başlamışlardır.

ASALA'yı örgütleyip, eğiten ve sahneye süren güçler bu tehlikeleri görerek, örgütteki denetimlerinin azaldığının farkına varmışlardır. ASALA'nın çöküşünde Türkiye'nin de rolü de bulunmaktadır. ASALA'nın dağılmasında etkili olan olaylar şöyle cereyan etmiştir.

ASALA 1983 yılında daha önce anlatıldığı gibi büyük bir bölünme yaşamış ASALA MR adlı yeni grup ASALA'ya muhalefet etmiş bu dönemde liderler arası mücadelede örgütün birçok önemli militanı öldürülmüş bu yaşananlar halkın bu faaliyete olan inancında sarsılmalara meydan vermiş kısacası bu iki örgüt faaliyet alanında ve politika kapsamında farklı telden çılmış bu ASALA'nın ve lideri Agopyan'ın etkinliğini azaltmıştır.

ASALA'nın sonunun gelmesinde önemli olan etkenlerden birisini de Türkiye'nin ASALA'ya yönelik gizli eylemler yaptığı iddiaları oluşturmaktadır. Özellikle Orly katliamı sonrasında Avrupa'daki desteğini kaybeden ve Türkiye'nin sabrını iyice taşıran ASALA'lı teröristler Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin aldığı bir karar sonrasında bir plan çerçevesinde ortadan kaldırıldığı iddia edilmektedir.(Bal&Çufalı, 2006, s.674)

3.2 PKK Terör Örgütü

PKK (Partiya Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi) Kongra-Gel terör örgütü, Türkiye'de en çok konuşulan ancak en az anlamlandırılabilen ve bir çerçeve içerisinde sunulabilen örgütlerdendir. Örgüt bir yandan Marksist, diğer taraftan etnik ayrılıkçı ve aynı zamanda ise dini temaları kullanmaktadır.

. Hem devletin bölgeye yatırım yapmamasından şikâyet etmektedir, hem de bu yatırımları engellemek için bombalar atmaktadır. PKK ile ilgili çelişkiler bunlarla sınırlı değil elbette, örgüt bir taraftan insan hakları ve onurundan bahsetmektedir diğer taraftan ise en vahşi cinayetleri işlemektedir. Bu çelişkileri kuşkusuz çok daha fazla sıralamak olasıdır. Ancak, tüm bunlara rağmen örgütün bir taraftar ve sempatizan kitlesi vardır ve örgüt Türkiye Cumhuriyeti'nin son otuz yılında devletin ve halkın maddi ve manevi enerjisini harcamayı başarmıştır.(Bal, 2007, s.76)

Bu bölümde Türkiye'de faaliyetlerine devam eden daha güncel ve ASALA'dan daha etkili ve güçlü olan ve kuruluş yıllarında ASALA ile birlikte faaliyetlerde bulunan terör örgütü PKK'nın Türkiye de ortaya çıkışı ,terörist başı Abdullah Öcalan'ın sosyo-politik geçmişinden örgütün yapısı ve gelişimi açıklanmıştır. Devam eden bölümlerde örgütün Türkiye'deki ses getiren kanlı eylemleri ve eylem çeşitleri üzerinde açıklamalar yapılmış ve örnekler verilmiştir.

TSK'nin Zap kampını ele geçirmesi ve ağır kayıplar vermesi üzerine örgüt gerileme dönemine girmiştir. Zaman zaman tekrar yükselişe geçmek isteyen örgüt kırsaldan çok stratejisini değiştirerek şehir merkezlerinde bombalı eylemler düzenleyerek tekrar gündeme gelmeye ve yükselmeye çalışmıştır. Terör örgütü PKK'nın başı Öcalan'ın yakalanmasından sonra ciddi şekilde etkinliğini kaybeden örgüt yine zaman zaman şehir merkezleri ve kırsalda güvenlik güçlerine karşı saldırılarda bulunarak hala ayakta olduğu mesajını vermeye çalışmaktadır.

Son zamanlarda hala Kuzey Irakta dört bin civarındaki militanın bulunmasının yanı sıra güneydoğu bölgesinin özel durumundan yararlanarak siyasal olarak hem yurtiçinde hem de yurtdışında Türkiye Cumhuriyetinin zararına ve toprak bütünlüğüne karşı faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir.

3.2.1 PKK Terör Örgütünün Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

PKK Terör Örgütünün amaçları Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı İddianamesinde “Türkiye'nin doğu bölgelerindeki sözde Türk sömürgeciliğini yok etmeye yönelik, güvenlik güçlerinin bölgedeki faaliyetlerine son verilmesi, devletin tüm sivil yönetim kurumlarının tasfiye edilerek tüm ekonomik kurumlara el konulması, eğitim

kurumlarında Kürt dili ve kültürünün geliştirilmesinin sağlanması, büyük tüccar ve toprak ağalarının varlıklarına el konularak kamulaştırılması gibi amaçlar edinilmiştir.²⁴

1970’li yıllarda dünyada yükselen gençlik hareketlerinin Türkiye’ye yansması nedeniyle, ülkemizde de özellikle üniversite gençliği içerisinde başlayan siyasal hareketlenme neticesinde, illegal mücadele metotlarını benimseyerek, mevcut rejimi yıkıp yerine kendi ideolojileri doğrultusunda devlet kurmayı amaçlayan, bir çok yasadışı terör örgütü kurulmaya başlamıştır. PKK(Partiya Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi) terör örgütünün temeli de bu dönem içerisinde atılmıştır. (İst. Tem, 2004, s.67)

1971’in getirdiği siyasi kısıtlı ortam 1974 Genel Affı ile yerini serbest siyasal ortama terk edecektir. Bu arada tutuklanan Marksist-Leninist aşırı sol militanlar ile Kürtçü militanlar serbest kalınca, bıraktıkları mücadelelerine çok sayıda yasadışı bölücü örgütler kurmak suretiyle devam edeceklerdir. Türkiye’deki bu serbest ortamdan faydalanan Doğulu üniversiteli bir grup genç ise SBF öğrencisi Abdullah Öcalan başkanlığında yasadışı bir örgüt kuracaklardır.(Şehirli, 2000, s.266)

3.2.1.1 Abdullah Öcalan’ın Sosyo-Politik Özgeçmişi

Türk istihbarat birimlerine göre, 1947 yılında Şanlıurfa ili, Halfeti ilçesi ömerli Köyünde Üveyiş(Türk) ve Ömer(Suriyeli bir Ermeni) isimli şahıslardan yoksul bir ailenin, yedi çocuğundan(dördü kız) biri olarak dünyaya geldi. Gerçek adı “Artin Agopyan” olup yıllarca bunu saklamış ve adını değiştirmiştir.(Çeşme, 2005, s.138)

1969’da Ankara Tapu Kadastro Meslek Lisesini iyi dereceyle bitirmiş, Temmuz-1969’da “Diyarbakır Tapulama Müdürlüğüne” ne atanmıştır. Ekim 1970’de İstanbul Tapulama Müdürlüğüne tayin edilmiştir.(Halbuki 2 yıl aynı görevde çalışması gerekmektedir.)(Şehirli, 2000, s.266).

Öte yandan Abdullah Öcalan, Diyarbakır’daki memuriyeti sırasında aldığı rüşvetler sonucu biriktirdiğini söylediği(10 bin) lirayla üniversite eğitime başlamak için İstanbul’a gittiğini ve 1970-1971 ders yılda İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ne kayıt yaptırdığını söylemektedir. Legal düzeyde faaliyet gösteren DDKO’ya 1970 yılında üye olmuştur. 1971-1972 ders yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi’nde öğrenime başladığında

²⁴ Öcalan Davası, “Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı İddianamesi”, Belgenet, (Erişim) <http://www.belgenet.com/dava/dava05.html>, Erişim Tar.:03.12.2011.

ise ortamın giderek sertleşmesi üzerine, Abdullah Öcalan'ın giderek sinmiş olduğu gözlenmektedir.(İst. Tem, 2004, s.68)

Muhtıra sonrası, bölücü bir sol örgüt olan Türkiye Halk Kurtuluş Partisi(THKP)'ne üye bir grup, kaçırdıkları rehineleri kurtarmak isteyen güvenlik güçleriyle Kızıldere'de 30 Mart 1972'de silahlı çatışmaya girmiş, çoğu ölü ele geçirilmiştir. Ankara'da bu olayı bildiri dağıtarak protesto etmek isteyen bir grup Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisi tutuklanmıştır. Tutuklananlar arasında fakültenin öğrencilerinden Abdullah Öcalan da bulunuyordu. Savcının 8-12 yıl hapis cezası talebine karşılı, bir tanık eksikliğinden istifadeyle 7 ay tutukluluk süresinin ardından serbest kalmıştır.(Yavuz, 2011, s.138)

Abdullah Öcalan, 7 Nisan 1973'de bir grup doğu kökenli arkadaşı ile birlikte Ankara Çubuk Barajı'na giderek örgütün ilk adımını attı. Arkadaşlarına; "bir parti kurup, gerilla ile ayaklanma hazırlamak gerektiğini anlatmış." Öcalan o günlerde, " Mahir Çayan ile Deniz Gezmiş'in gerilla yöntemlerini birleştirmek gerektiğini" söylüyordu.(Şehirli, 2000, s.267)

1976'da faaliyetlerde bulunmak üzere , AYÖD tarafından Doğu Anadolu'ya gidilir. Öcalan Urfa Örgütlenme sorumlusudur. Öcalan "Kürdistan Devrimcileri" isimli bir grup oluşturmuşsa da 18 Mart 1977 sonlarında "Kürdistan Devriminin Yolu" adlı broşürü ve henüz kurulmamış parti programını tek başına yazar(Çeşme, 2005, s.141)

1978 yılı başlarında yasadışı Marksist- Leninist görüşlü Kurtuluş isimli örgüt içerisinde yer almakta iken bu örgütten ayrılan Seyfi Cengiz ile Abdullah Öcalan'ın ilk grup döneminde çevresinde yer alan Kamer Özkan gibi bazı kişiler birleşerek Tekoşin(Mücadele) isimli yeni bir bölücü örgüt kurmuşlardır. Bu örgüt, Tunceli ve çevresinde Seyfi Cengiz ve Kamer Özkan liderliğinde PKK'dan gizlenebildiği oranda varlığını sürdürebilmiştir. PKK'nın saldırıları nedeniyle geniş anlamda örgütlenemeyen Tekoşin(Mücadele) örgütü 12 Eylül 1980 askeri Müdahalesi sonunda örgütün üst düzey elemanları yurt dışını kaçmış ve örgüt dağılma sürecine girmiştir.(İst. Tem, 2004, s.73)

PKK'nın faaliyetleri ve şöhreti arttıkça, elebaşı Öcalan'ı Türkiye'den ve yurt dışından ziyaret eden çeşitli kişilerin ve basın mensuplarının sayısında artışlar kaydediliyordu. PKK terör örgütünün Beka'da eğitimlerine devam ettiği 1991 yılı içerisinde Öcalan'a Türkiye'den bir ziyaretçi geldi. Bu kişi Doğu Perinçek'ti. Öcalan bu durumu "Doğu Perinçek'in 1991 yılında kampımıza geldiği ve benimle görüşmeler yaptığı doğrudur. Ancak bizim örgütte gizli

lider konumuna getirildiği doğru değildir. Doğu Perinçek bana “Siz bu şekilde muvaffak olamazsınız, benim siyasi yapılanmam içinde yer almanız daha doğru olur şeklinde teklilerde bulunuyordu!” demiştir.²⁵

PKK terör örgütü her yıl Türkiye’ye daha büyük sorunlar yaratıp, içerde ve yurtdışında kamuoyunun dikkatin daha çok çekince, bizzat elebaşı Öcalan ile görüşme yapmak isteyen basın-yayın mensuplarının sayısında da artış kaydediliyordu. Bunlardan ilki; birincisini 1980’li yıllarda, ikincisini ise 1992 yılında Bekaa’da gerçekleştiren Mehmet Ali Birand’dı. Daha sonra Öcalan, Güneri Cıvaoğlu ve İsmet İmset’le de röportaj yapmıştı. (Demirel,2005, s.227)

Öcalan ile ilgili bütün bu sosyo politik bilgilere ek olarak örgütü yönettiği süre boyunca Öcalan’ın eleştirildiği konulardan biri de kadınlara karşı tutumudur. Bu konudaki bir olayı, daha sonra “can emniyeti” gerekçesiyle PKK’dan kaçan Selim Çürükkaya’nın eşi Aysel, Öcalan’ın yaşadığı Şam’daki “yoğunlaşma evi”nde geçen bir olayı şöyle anlatmaktadır:

“Şam’da kaldığım birkaç günde onun daha değişik durumlarına da tanık oldum. Orada tüm inancım kayboldu. Bir bayana tecavüze yeltendi. Aslen Bingöllü, Avusturya’dan katılmış, onaltı onyediyi yaşlarında güzel bir bayandı. Bir ara başka bir odadan dehşet içinde bağıarak kaçtı, benim arkama saklandı. ‘Aman Allahım ben nereye gelmişim’,diyordu.(...) Tekrar götürdüler, bu kez tekrar aynı tepkiyi gösterdi, oraya buraya, tuvaletlere kaçıp bağıyor, ağlıyordu.(...) O an daha önce Bekaa’da tutuklanan kızların anlattıklarını, yapılan dedikoduları hatırladım ve bunların yalan olmadığını anladım.(...) Bu adam Kürdistan ‘Bağımsızlık Savaşının Önderi’ olarak bizim ırzımıza geçiyor...”(Yavuz, 2011, s.336)

3.2.1.2 PKK’nın Kuruluşu

Öcalan, 27 Kasım 1978’de Diyarbakır, Lice İlçesi Fis (Ziyaret) köyünde Seyfettin Zuhurlu’nun evinde 25 taraftarın katılımı ile PKK(Partiya Karkaren Kürdistan)’yı kurar ve genel sekreter seçilir. Birkaç yıl öncesine kadar Ankara’da “bilgisiz, aşırı sert “ bulunup, alay konusu yapıp ciddiye alınmayan Öcalan bölgede “Apocuyum” diyen kalabalık bir gençlik grubunun lideri olur.(Şehirli, 2000, s.269)

²⁵ Ünal İnanc, Can Polat, İmrallı’da Neler Oluyor? APO, PKK ve Saklanan Gerçekler, Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği Yayını, 2. Basım, Haziran 1999, s.14-15.

PKK kuruluşunu Temmuz 1979'da Urfa milletvekili Mehmet Celal Bucak'a saldırarak ilan eder. Ortaya çıkışından itibaren dünya görüşünü Marksist\Leninist ilkelere dayandıran örgüt, amacını gerçekleştirmek için belirlediği yöntemin temelini, zor oluşturmaktadır.(Çeşme, 2005, s.144)

1979'da PKK'nın Gaziantep, Tunceli, Ağrı, Kars, birimleri çökertilip, PKK Urfa'da başarılı olamayınca 7 Temmuz 1979'da Öcalan Suriye geçer ve örgütü oradan yönetmeye başlar(Şehirli, 2000, s.270)

Kasım 1979 tarihinde birçok üst düzey örgüt mensuplarının da bulunduğu (60) civarında örgüt mensubu sınırlarımızdan illegal olarak Suriye'ye geçiş yaparak buradan da Lübnan'da bulunan Yaser ARAFAT'ın liderliğini yaptığı FKÖ içerisinde en büyük ve en etkin grup olan EL FETİH örgütünün 2 kampına aktarılmıştır. Nisan 1980 tarihine kadar ağırlıklı olarak askeri eğitim görmüşlerdir.

Askeri eğitimi kendilerine Subay rütbesi takan Filistinlilerce verilmiştir. PKK mensuplarına sözde öğretmenlik yapan eğitimci Filistinlilerin tamamının evvelce Sovyetler birliği, Bulgaristan , Romanya ve Küba gibi sosyalist ülkelerden eğitim gördükleri anlaşılmıştır. Bu dönem örgüt tarafından pasif dönem olarak adlandırılmıştır.(İst. Tem. 2005, s.76)

3.2.1.3 PKK Örgütünün Gelişme Aşaması

Daha 1977'de Abdullah Öcalan ve arkadaşları şiddete başvurmaları gereğini vurgulayan bir program kabul etmişlerdi. Hedefleri, Türk devletinin işbirlikçileri ve feodal toprak ağalarının yanı sıra, aşırı Türk milliyetçisi gruplar ve "sosyal şoveninst" gruplar(Kürt ve Türk sol radikal gruplar) olacaktı. 1980'deki askeri darbeye birlikte, PKK'nın lider kadrosu, eğitim kapları açtığı Suriye ve Lübnan'a kaçtı. PKK'nın Türkiye'ye geri döndüğü 1984'te, hedef yelpazesi, ekonomik, askeri ve sivil hedefleri kapsayacak şekilde genişlemiştir. Toplumu Kürtler ve Türkler olarak kutuplaştırmayı amaçlamış görünüyordu. (Kirişçi&Winnow, 2000, s.130)

Yurt dışına çıkmayıp Türkiye'de kalan örgütün birçok militanının 12 Eylül askeri darbesiyle bir bir yakalanarak cezaevlerine girmesi sonucu örgüt büyük bir darbe almıştır. 12 Eylül harekatı ile birlikte Türkiye içerisinde terör örgütü yok olmayla karşı karşıya kalmıştır. (Çeşme, 2005, s.147)

PKK Terör örgütünde 12 Eylül 1980 Askeri Harekatı'nın gerçekleşmesi ile yeni bir ortam ortaya çıktı. Bu dönemde terörist eylemlere katıldığı belirlenenlerden 1.790 civarındaki PKK militanı yakalanmış ve hüküm giymişti. Büyük bir kısmı ömür boyu hapis cezası alan PKK militanlarından az sayıda ölüm cezasına çarptırılanlar da olmuştu. Tutuklanıp cezaevlerine konulanlar, potansiyel örgüte katılabilecek kişiler olarak görülmüş ve PKK terör örgütü bu fırsatı kaçırmayarak kadro genişletme çabalarını buralarda sürdürmüştür. (İşeri,2008, s.117)

Terör örgütü PKK silahlı biriminin yanında, öğrenci, gençlik, işçi, memur gibi halk kesimlerinden destek alarak bu kesimlerden eleman kazanabilmek ve yurtiçi ve yurtdışında siyasi faaliyetlerde bulunabilmek amacıyla, 21 Mart 1985 tarihinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi(ERNK) adında bir örgüt kurmuştur. Bu bağlamda ERNK, örgütün propaganda faaliyetlerini yürüttüğü bir organı söylenebilir.(Alkan, 2002, s.90)

Propaganda ve lojistikten sorumlu olan ERNK; PKK eylemlerinden sonra köylerde toplantılar yaparak örgütün halk üzerinde psikolojik baskısını arttırmaya çalışmaktaydı. Cephenin Avrupa ve Türkiye faaliyetleri vardı ve cephe, gençlik, köylü, kadın işçi, aydın ve kültür birlikleri aracılığıyla çalışıyordu. (Çeşme, 2005, s.150)

PKK, ASALA ile Güney Lübnan'ın Sayda şehrinde ortak bir basın toplantısı düzenleyerek, "Türk Devleti aleyhine işbirliği yaptıklarını" bütün dünyaya ilan etmiştir. Daha sonra bu birliktelik, Suriye ve Irak'ta ortak kamp kurmaya kadar varmış, buradan Türkiye'ye saldırılar başlatılmıştır.(Şehirli, 2000, s.271)

3.2.1.4 PKK'nın Eylem Aşaması

Öcalan'ın yargılanma süreci sırasında verdiği ifadesine göre, 1982 yılında Diyarbakır Cezaevi'nde PKK'nın "çok sayıda" elemanı mevcuttu. Bunlardan üçü(Merkez Komite Üyesi Mazlum Doğan, Kemal Pir ve Mehmet Hayri Durmuş) bu esnada ölmüştü. Bunun üzerine "eylem" kararı alınmıştı. (İnanç&Polat, 1999, s.23)

PKK, bilindiğinin aksine ilk saldırısını 1984'de değil 1983'de Hakkari'de yapmıştır:10 Mayıs 1983'de Hakkari ili Uludere ilçesi, Gölyazı köyünde devriye gezen bir askeri araca PKK'lılar saldırmış 2 eri şehit etmiş, bir üsteğmen ve 2 eri de yaralamışlardır. Türk Dışişleri Irak ile temas kurmuş, yapılan anlaşma sonucunda, Irak dağlarında bulunan Dügün dağları

bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetleri “Huzur Operasyonu” adıyla anılan bir operasyon yapmıştır(28 Mayıs 1983). Bu operasyon yaklaşık 70 gün sürecek ve birliklerin Irak’tan geri dönmeye başladığı 7 Temmuz 1983 tarihli gazeteler duyuracaklardır. Hatta genel Kurmay Başkanlığı 11 Türk Gazeteciyi operasyon bölgesine helikopterle bir inceleme gezisine götürecektir.(Şehirli, 2000, s.271)

3.2.1.4.1 PKK’NIN 1984 Yılı Eruh ve Şemdinli Baskınları

Örgüt 15 Ağustos 1984 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu Şemdinli ve Eruh baskınlarıyla, terör örgütünün o zamanki adıyla sözde silahlı kanadı olan Kürdistan Kurtuluş Birliği-Hezen Rızgarıya Kürdistan-HRK isimli askeri aparatının kuruluşunu ilan etmiştir. Buna göre silahlı propaganda eylemlerini sürdürecektir örgüt elemanlarının Silah Propaganda Birlikleri(Takımları) ve Silahlı Propaganda Grupları(Mangaları) şeklinde teşkil edilmesi ön görülmüştür.(İst. Tem, 2004, s.82)

Eruh’ta teröristler jandarma karakolunu basmış, silah ve mühimmatı ele geçirmişti. Bir askeri öldürmüş, dokuz asker ile dört sivilde yaralanmıştı. Eruh ve Şemdinli’de el ilanları dağıtılmış, saldırganların Kürdistan Kurtuluş Birlikleri(HRK) olduğu duyurulmuştu. 15 Ağustos 1984’te dağıtılan el ilanları beklenen sonucu vermemişti. Yerli halk PKK’lı militanları askeri makamlara şikayet etti ve bunun üzerine 1985’te hafif silahlar verilerek üçra köyleri savunmak üzere koruculuk teşkilatı organize edildi.(Mango, 2005, s.56)

Bu baskınlarla hem devleti zor durumda bırakıp siyasi tavizler koparmak, hem de yurt içinde ve yurt dışında dikkati üzerine çekmeyi amaçlamışlardır. Bu iki baskın sırasında sadece askeri karakol basılmamış, aynı zamanda Eruh’taki Ziraat Bankası soyulmak istenmiş, bir memurun evindeki altını da gasp edilmişti. Zarar görenler içerisinde devlete ilaveten sivil vatandaşlar da vardı.(Yavuz, 2011, s.150)

Ağustos 1984 itibariyle PKK’nın; Türkiye’de 200, Irak ve İran’da 200, Suriye ve Lübnan’da 50, Avrupa ve Libya’da da 50 civarında olmak üzere toplam 500 civarında militanı mevcuttu.(Ersever,2009, s.116)

1984 yılındaki Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla adını duyuran HRK’nın, baskınları izleyen günlerde hiçbir eylemde bulunmamış olmasını, PKK’nın kendi yayın organı olan “Serxwebun”, “zafer sarhoşluğu ve Türk ordusunun ne yapacağını endişesine bağlıyordu.

PKK militanlarının, bölgeye hakim olan güvenlik kuvvetlerinin kalabalık oluşu ve etkinliği yüzünden “ eylemlerin devamını getiremedikleri saptanmıştır.(Şehirli, 2000, s.277)

3.2.1.4.2 PKK'NIN 1985 Yılı Eylemleri

21 Mart 1985'de ERNK'nın kuruluşundan sonra PKK grupları Suriye'den Türkiye'ye geçtiler. 1985 baharında Türkiye'ye geçen PKK militanları, Ağustos ortalarında “yerel ayaklanmayı” gerçekleştireceklerini düşünüyorlardı, ancak güvenlik kuvvetlerinin Eruh ve Şemdinli baskınlarında olduğu gibi habersiz olmadıkları ortaya çıkmıştı. Birbiri ardına çıkan çatışmalar, Türkiye'ye geçen PKK militanlarının büyük çoğunluğunun öldürülmesiyle sonuçlanıyordu. Kalanlar ise, Serxwabun'un deyişiyle “çoğunlukla uygulanması mümkün olmayan işler peşinde koşmak, sadece korunmak için uğraşmak ve olayları sadece seyretmek gibi bir yapı içinde” kalmışlardı.(Şehirli, 2000, s.299)

1985 yılının sonlarına doğru PKK militanları yeniden toparlanmayı başarıyorlardı. Bu arada, güvenlik güçlerine karşı yürütülen saldırıların yanma köy baskınları da ekleniyordu. Çünkü köylere PKK militanlarının rahat rahat gelememesi için başvurulmuş bir yöntem olan “Köy Korucuları”. PKK'nın “serbesti”sini önemli oranda engellemişti. Bunun bedeli ise, birbiri ardına basılan köyler ve öldürülen köy korucuları olacaktı. PKK, 1985 “sezonu”ndaki eylemleri için “var olma savaşı ve direnişi” adını veriyordu.

3.2.1.4.3 PKK'nın 1986 Yılı Bahar Atılımı Eylemleri

Bu dönemde PKK başlıca faaliyet sahaları olarak Botan, Mardin, Güneybatı, Garzan, Orta(Amed), Kuzey(Dersim), Kars-Ağrı(Serhat) “eyaletleri” tanzim edilmişti. HPP adında bir örgüt içi istihbaratı, TEVSAL adıyla da örgüt dışı istihbarat birimi kurulmuştu. Cezaevlerinin daha aktif hale getirilmesi de önemli hedefler içerisindeydi. Kongre ile başta Yunanistan olmak üzere bazı devletlerin PKK'ya olan ilgisinde artış olduğu gözlenmişti. (İnanç&Polat,1999, s.135)

PKK 1986 yılı 3. Kongresinde örgüte daha çok sayıda kadın militan devşirmeye başlamıştı. Kundakçı'nın örgütteki kadın militanlar konusundaki düşüncesi “PKK'nın erkek teröristleri dağlarda tutmak, şehirlere inmelerini önlemek, terörist olmayı çekici kılmak için kadınları örgüte aldığı” şeklindeydi. Bölgenin evlenme çağı geçmiş kadınları kendilerini kanıtlamak amacıyla örgüte katılıyorlardı.(Kundakçı,2004, s.135)

PKK terör örgütü yaptığı 3.Kongre ile bölge halkına “zorunlu askerlik yükümlülüğü” getirmiştir. 1987 yılı başlarında konuyla ilgili yayınlanan talimatında Öcalan, “...zorunlu askerlik yasası gereğince köyleri basıp her aileden en az bir erkek ve bir kadını dağa kaldıracaksınız. Bunları dağda kısa bir eğitimden geçirdikten sonra hızla savaş alanına süreceksiniz!” diye yazıyordu.(Ersever, 2009, s.144)

1986 yaz ayları süresince devam eden “vur-kaç” biçimindeki eylemler. Güneydoğu Anadolu bölgesinde asker-sivil 200 insanın ölümüyle sonuçlanıyordu. 1986 yılı içerisinde, Hakkari'nin bir ilçesinde 12 güvenlik görevlisinin öldürülmesi, ERNK'nın en kanlı eylemi oluyordu. Ancak bu arada PKK da çok önemli bir kayıp vermiş ve ERNK'nın "komutanı" olan Mahzun Korkmaz, Siirt'te girdiği çatışmada ölü ele geçirilmiştir.(Şehirli, 2000, s.300)

3.2.1.4.4 PKK'nın Gerilla Tümeni Oluşturma Çabaları (1988)

1988 için PKK'nın amaçları şöyle saplanmıştı; Gaziantep-Urfa bölgesinde tabur büyüklüğünde bir gerilla gücüne ulaşmak. Botan Parti-Cephe-Ordu (PKK-ERNK-ARGK) merkezi olacak. Bu bölge kurulacak olan bağımsız, Birleşik Demokratik Kürdistan'ın prototipi olacak. ARGK'nin gerilla tugayı burada 1988 içinde kurulacak. Bu plan daha sonra genişletildi.

Gerilla tugayı yerine gerilla tümeni adı belirlendi. Lübnan'daki “Mahsun Korkmaz Akademisi”nin adı "Harp Akademisine çevrilerek kurtarılmış alana, yani bölgeye getirilecekti. Ama 1988 içinde bu hedeflerden hiçbirine ulaşamadı. Ancak PKK'nın varlığını göstermesi için gerekli olan eylemler sürdü.(Kışlalı, 1996, s.172)

1988'de İran-Irak Savaşı sona erdi. 16 Mart 1988'de Halepçe'de Irak kuvvetleri kimyasal silah kullanmaları üzerine, bu katliamdan kaçmak isteyen binlerce insan Türkiye sınırına yığıldı. Irak Kürtlerinin çoğunluğunun oluşturduğu bu grubun yanında getirdiği silahların bir bölümüne PKK terör örgütünün hudut boylarındaki “denetimi” ile el konuldu. Ayrıca Irak kuzeyinde terk edilen yerlerde PKK'nın yeni üs kurmasına imkan tanınmış oldu. (İnanç&Polat,1999, s.88)

3.2.1.4.5 PKK'nın 1990 Yılı Eylemleri

Körfez Savaşı sonunda Kuzey Irak'ta ortaya çıkan boşluktan yararlanan PKK, Türkiye-Irak sınırının hemen güneyindeki bölgeye yerleşmiş, bir bakıma “kurtarılmış bölge” elde etmişti. Dağılan Sovyetler Birliği'nden geriye kalan en son teknoloji ile üretilen silah ve

cihazlar, Irak kuzeyindeki yeni “silah pazarı”nda pazarlanmaya başladı. PKK da ucuz pazardan istediği silah ve teçhizatı bulma şansını yakalayarak bu şansını çok iyi kullandı. Bu silah ve teçhizat zenginliği içerisinde PKK’nın da militan sayısı 8-10 kat arttı. Çünkü Irak kuzeyi, o tarihten sonrası PKK’nın, Irak kuzeyindeki Talabani ve Barzani’nin peşmergelerinden daha güçlü hale geldiği ileri sürülmektedir.(Kundakçı,2004, s.199)

1990’nın hazırlıkları ve planları Kuzey Irak ve İran’da yapıldı. Bu sırada Türkiye’de olayların neden hala bastırılmadığı tartışılıyor, ortaya sorular atılıyordu. Bölge halkı ise genelde bir yandan PKK’ya, öte yandan da devlete güven vererek kendini güvence altına almak ister gibiydi. Bölgede uzun incelemeler yapan bir istihbaratçı o günlerle ilgili olarak şu değerlendirmeyi yapar. “Bölgede başı boş insanlar, sorunlular, işsizler, idealist gençler ve genç öğrencilerin durumu başkaydı. Onlar olayların daha çok film ve roman konusu gibi idealize edilmiş yönlerine ilgi duyuyorlardı. Bu hava içerisinde “bahar atılımları” hazırlandı. Irak, Suriye ve İran’dan girişler yapıldı. “Halk eylemleri” Cizre ve Nusaybin ilçelerinde patlak verdi. Silopi ve başka yerlere de yayıldı. Kepenk kapama eylemleri genişledi. Kadınlar ve çocuklar gösterilerde öne sürüldü. Ama bu olayları ne medya ve ne de siyasi partiler ciddi bir şekilde bütün boyutlarıyla ele alıp inceleyebiliyorlardı.(Şehirli, 2000, s.308)

3.2.1.5 PKK’nın Gerileme Aşaması

PKK terör örgülü 1992 yılına gelindiğinde, gerek uygulamış olduğu vahşet derecesindeki katliamları ile gerekse bölge halkı üzerinde uygulamış olduğu psikolojik hareket faaliyetleri ile bölgede kısmi de olsa önemli bir faaliyet alanı ve destek bulmuştur. PKK’nın bu kazanımlarında; yapmış olduğu faaliyetlerin yanı sıra, siyasi gücü elinde bulunduran iktidarların ve emniyet kuvvetlerinin yapmış olduğu hatalarında büyük payı vardır.(Çeşme, 2005, s.156)

3.2.1.5.1 PKK’nın 1993 Yılı Ateşkes Önerisi ve Siyasi Çalışmaları

1993 yılı Terörle mücadelede bir dönüm noktası olmuştur; 1501 köy ve mezranın “güvenlik” gerekçesiyle boşaltıldığı bilinmektedir. Gene aynı yıl içerisinde geçici köy korucularının sayısı 42.694’e ulaşmıştı. Bu insanlara ödenen maaşların tutarının, 1993 yılı bütçe açığının 1/3’üne yakın olduğu ileri sürülmektedir.(Yavuz,2011, s.173)

PKK ilk resmi basın toplantısını Beka’da Taliban ile birlikte Mart 1993’te yapmıştır. Toplantıyı Taliban “Bugün burada çok önemli bir tarihsel gelişmeye tanık oluyoruz ve bin

yıllık Kürt-Türk kardeşliği amacıyla bulunuyoruz” sözleri ile açmıştır. Abdullah Öcalan ise, “Celal’in tavsiyesi ile bu toplantıyı yapmayı bir sorumluluk sayıyoruz. 20 Mart-15 Nisan bizim için Türk devleti bizi imha etmeye kalkışmadığı taktirde koşulsuz ateşkes tarihidir ve bunu iyi niyetimizin bir yansıması olarak duyuyoruz” demiştir. Abdullah Öcalan gazetecilerle soru-cevap bölümünden sonra toplantıyı mutlu bir şekilde sona erdirmiştir. (Şehirli, 2000, s.328)

İçişleri Bakanı İsmet Sezgin bu çağrıya cevaben, "Devlet eşkıya ile pazarlık yapmaz" sözleriyle devletin tutumunu Örgüte ve kamuoyuna iletmiştir. Nevruz 1993'te Cizre'de ve Diyarbakır'da kutlanırken, PKK yine provokasyonlarla çeşitli olaylar çıkarmıştır. TSK ise operasyonlarına devam etmiştir. Operasyonları gerekçe gösteren PKK; 24 Mayıs 1993 tarihinde Elazığ-Bingöl karayolunun Çevrîmpınar yol ayrımında otobüslerden indirdikleri 33 er, 3 öğretmen ve 2 sivil vatandaşı hunharca katledince “sözde ateşkesi” sona erdirmiş oldu. 1993 yılında TSK'nın PKK'ya yönelik operasyonları artarak devam etti.(Şehirli, 2000, s.329)

PKK'nın en önemli hedefleri arasında okullar ve öğretmenler de vardı. Öyle ki, 1984-1994 döneminde, terörle mücadelenin yoğun olduğu bölgelerde 128 öğretmen katledilmişti. Bu arada bölgede görev alacak öğretmenler de “ailelerine de saldırılacağı” tehdidi ile caydırılıyorlardı. Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı'ndan alındığı bildirilen bilgilere göre, 1992-1994 yılları arasında bölgedeki 5.210 okul “güvenlik nedeniyle” kapalıydı. PKK'nın gerekçesi ise, “Ankara, Kürtleri asimile etmekte milli eğitim sistemini kullanmakta” idi. Bu sebeple de PKK, “Kürtçe öğretime izin verilinceye kadar bütün eğitim faaliyetlerini kesintiye uğratmaya yemin” etmişti. Bölgede sadece PKK'dan “izin alan” öğretmenler çalışabilecekti.(Yavuz,2011, s.170)

3.2.1.5.2 PKK'nın 1994 Yılındaki Durumu

Öncelikle 1994 yılında TSK'nın dengeyi sağlayarak, mevcut durumun PKK'nın aleyhine döndüğünü belirtmek gerekir. 1993 yılında Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Doğan Güreş, “Low-Intensity Conflict” kavramını Türkçe'ye çevirerek bölgedeki olaylara “Düşük Yoğunluklu Çatışma” (DYÇ) diyerek TSK için bir doktrin değişikliği ile mücadeleyi yeni bir boyuta sokmuştur. Mücadele gayri nizami savaş halini almış bunun gerekleri için çalışılmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü ise “Özel Harekat” birimlerinin sayısı, eğitim ve donanımını arttırarak bölgeye göndermekle bu konseptte katkıda bulunmuştur. Bu birlikler vurucu kuvvet olarak PKK birimlerini arayıp bulup imha etmeye yönelmişlerdir. Güvenlik güçleri 1994

yılında operasyonlarına ilkbaharda başlayınca PKK ağır kayıplar vermeye başlamıştır.(Kışlalı, 1996, s.158)

Mayıs - Haziran 1994 tarihinde Dersim sözde eyaleti üzerinden ve Kuzeye Açılım Planı çerçevesinde Gümüşhane, Bayburt, Artvin, Rize, Trabzon, Samsun, Giresun gibi illere yönelik faaliyetler başlamıştır. Terör örgütü PKK Temmuz 1994 tarihinde dindar çevreleri ve alevi vatandaşları kendi saflarına kazanmak masadıyla merkezleri Avrupa’da olan Kürdistan İslami Hareket ve Kürdistan Aleviler Birliği’ni kurmuştur.(İst. Tem, 2004, s.100)

3.2.1.5.3 TSK'nin Zap Kampını Ele Geçirmesi ve PKK'nın İki Helikopteri Düşürmesi (1997)

Tarih 14 Mayıs 1997’yi gösterdiğinde Türk ordusu PKK terör örgütüne karşı Kuzey Irak’a 50 bin asker ve birçok korucu ile dev bir operasyon düzenledi. “Çekiç Harekatı” adı verilen bu operasyonda PKK’nın bölgedeki kalesi olarak bilinen kamplar bir bir ele geçirilerek imha edildi. PKK’nın çok güvendiği, 1982 yılından beri askeri ve siyasi karargah olarak kullandığı ve kesinlikle girilemez dediği Zap Kampı da ele geçirilen kamplar arasındaydı. 29 Mayıs’ta Harekat’ta; “1817’si Ölü, 2173 teröristin etkisiz hale getirildiğini” belirten yetkililer, ayrıca 300 bine yakın hafif silah mermisi, 119 ağır silah, 3373 ağır silah mühimmatı, 421 ton yiyecek ele geçirildiğini açıkladı. Harekat sürerken 18 Mayıs’ta bir “Süper Kobra”, 4 Haziran’da da “Cougar As 502” tipi helikopter vurularak düşürüldü (Bu füzeleri PKK’ya Yunanistan’ın verdiği ortaya çıkarılmış, bunu yakalandıktan sonra PKK’nın 2. adamı Semdin Sakık da doğrulamıştır).(Şehirli, 2000, s.342)

Dönemin üst düzey sorumlularından Parmaksız-Zeki-Şemo Kod adlı Semdin Sakık’ın 22.05.1997 tarihindeki MED Tv konuşmasında ise “Önümüzdeki günlerde misilleme olarak kuzeyde (Türkiye sınırları içerisinde) intihar eylemlerine girişeceğiz. Kürt halkı katledilmek isteniyorsa, Kürtler de eylem yapmalıdır, her köyün gerillaya katılıp bize destek vermesi gerekir, biz bunu istiyoruz.” şeklinde açıklamada bulunmuştur. Bu dönemde, örgütün metropol bölgelerde planladığı eylemlerin akıbete uğratılması ve güvenlik kuvvetlerinin Kuzey Irak’ ta gerçekleştirdiği başarılı sınır ötesi operasyonlar sebebi ile örgüt kadrolarının demoralize olduğu, bunun engellenmesi amacıyla örgütün güçlü bir çıkış yapma gayreti içerisine girdiği gözlenmiştir.(İst, Tem, 2004, s.112)

3.2.1.5.4 PKK'nın 1998'de Yeniden Küçük Gruplarla Eyleme Geçmesi ve Toparlanma Çabası

1998 yılının ilk aylarında PKK'ya yönelik TSK operasyonları sürerken Nisan ayında PKK ile mücadelede önemli bir aşama kaydedildi. 14 Nisan'da Genel Kurmay'a bağlı Özel Kuvvetler, Kırmızı Berelilere bağlı timler "Yarasa" operasyonu ile Kuzey Irak'a helikopter ile inerek PKK'nın iki numaralı ismi Semdin Sakık, kardeşi ve 2 peşmergeyi yakalayarak Türkiye'ye getirdi. Sakık'ın verdiği bilgilere göre; "örgütteki çöküşü önlemek ve yönetici kadroyu kontrol altına almak isteyen Abdullah Öcalan'ın yeni yapılanmada Cemil Bayık, Halil Ataç gibi eski liderleri pasif hale getirilirken örgütte büyük bir panik yaşanmaması için Sait Çürükkaya, Duran Kalkan ve Murat Karayılan gibi isimlere de önemli görevler verilmiştir".(Şehirli, 2000, s.343)

Bu gelişmelere ek olarak 17.11.1998 günü saat 09:00 sıralarında Hakkari ili Yüksekova ilçe Jandarma Komutanlığı önünde Van iline gitmek üzere bekleyen askeri konvoyu yönelik olarak Mardin ili Savur ilçesi Kayatepe köyü nüfusuna kayıtlı iken 1977 yılında nüfus kayıtlarını Hatay, İskenderun İlçesi Kurtuluş mahallesine naklettiren Ferho-Hamdiye kızı 1971 doğumlu Rojbin-Amanos Kod Fatma Özen isimli kadın örgüt mensubu tarafından gerçekleştirilen intihar eyleminde bir astsubay şehit olmuş, iki astsubay ile iki vatandaşımız yaralanmıştır.(İst. Tem. 2004, s.114)

3.2.1.5.5 Öcalan'ın Yakalanması

Beş bin civarında güvenlik görevlisi ve beşbin beşyüz civarında sivil halk olmak üzere on bini aşkın insanımızın canına mal olan PKK terörünün başı Abdullah Öcalan, Suriye'de güven içinde yaşamını sürerken. Türkiye bu bataklığın kurutulması için düğmeye bastı.

Konu önce Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in başkanlığında Çankaya Köşkünde toplanan Milli Güvenlik Kurulunda ele alındı. Bu toplantıdaki Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, güvenlik konseptinin değiştiğini gösteriyordu. Türkiye, artık PKK'ya destek veren ve Öcalan'a kucak açan Suriye'ye karşı ilk kez güç kullanma kararlılığındaydı.

Türkiye terör belasından kurtulmak için savaşı bile göze almıştı. Türk savaş uçakları Suriye sınırında denetim uçuşları yapıyor, TSK, Suriye sınırının sıfır noktasına kadar 35 bin asker ve gerçek mermilerle yapılacak olan tatbikata hazırlanıyordu. (Pirim&Örtülü,1999, s.79)

Suriye'ye yapılan bu baskılar olumlu sonuç verecek ve Öcalan'ı sınır dışı edecektir. 9 Ekim 1998 günü Suriye'den ayrılan Abdullah Öcalan'ın yolculuğu, Yunanistan, İtalya ve Rusya'da devam edecek, 15 Şubat 1999'da Kenya'da son bulacaktır.

3.2.1.5.6 Örgütün Yeniden Doğuşu

ABD'nin Merkezi Haber alma Örgütü(CIA)'den beş kişilik bir ekip 2003'te Kandil Dağı'na çıkarak, örgütün elebaşlarından Murat Karayılan, Osman Öcalan ve Cemil Bayık'la görüşmüşler ve onlara silahları bırakmaları halinde, bölgede "Irak vatandaşı" olarak kalabileceklerini önermişlerdi. Ancak, Cumhuriyet gazetesinde 15 Ekim 2003'te gündeme getirilen ve "KADEK'lilere Irak Kimliği" başlığıyla yer alan bu görüşmenin sonunda, PKK elebaşları öneriyi reddetmişlerdi.(Faraç,2008, s.184)

PKK terör örgütü tam tasfiye olacak iken, bölgedeki önemli bir gelişme her şeyi alt üst etti. Mart 2003'te ABD'nin Irak müdahalesinin ardından, Irak kuzeyinde yeniden barınma, eğitim, finans ve gelişme ortamı bulan PKK, adeta küllerinden yeniden doğdu. Bu yeni doğuşta hem ABD'nin hem de Irak kuzeyindeki Mesud Barzani ve Celal Talabani gibi yeni bir Kürt devleti kurma hevesi içerisindeki Kürt liderlerinin de büyük payı vardı.(Yavuz ,2011, s.422)

3.2.1.5.6.1 Aralık 2007 Sınır Ötesi Harekatı ve Sonraki Dönem

TSK, Aralık 2007'de hava harekatı ile Irak kuzeyindeki PKK yuvalarına bomba yağdırmaya başladı. 16-22 Aralık 2007 tarihleri arasındaki PKK operasyonlarında Metina, Zap, Avaşin, Hakurk bölgelerindeki 22, Kandil Dağı'ndaki 11 hedef grubu dahil, toplam 200 hedefe hava harekatı düzenlendi.

260 barınak kullanılamayacak hale getirildi. 25-26 Aralık 2007 döneminde Şırnak'ın Küpeli Dağı bölgesinde 13 terörist etkisiz hale getirildi. 15 Ocak 2008'e kadar PKK'nın eylem dahi yapamadığı görüldü.²⁶

29 Şubat 2008'de harekatın sona erdiği Genelkurmay Başkanlığı'nın basın açıklamasıyla duyuruldu. Bu açıklamadan bir gün önce ABD Savunma Bakanı Robert Gates Ankara'yı ziyaret etti. Ziyaretle masaya getirilen TSK'nin Irak'tan ne zaman çıkacağı

²⁶ Celalettin Yavuz, "Kış Uykusundaki PKK ve Kara Harekatının Anlamı", <http://www.turksam.org/tr/a1387.html>, Erişim Tar.: 27.01.2012

yolundaki sorusuyla ilgili yorumlar ve daha önce ABD Başkanı Bush'un "Türkler çok hızlı hareket etmeli!" şeklinde ve Türkiye'den pek sevimli bulunmayan açıklaması dikkate alındığında, TSK'nin ABD'nin baskısı sonucunda kara hareketini kısa tuttuğu yargısı yaygınlaştı.²⁷

PKK lideri Abdullah Öcalan'ın "muhatap bulamadığı" için çekileceğini belirttiği 31 Mayıs 2010 tarihinden, 2 Ağustos 2010'da Siirt'in Eruh ilçesinde gerçekleşen saldırıyı da içine alan süreçte, 56 güvenlik görevlisi şehit olurken, 100'den fazla yaralanma gerçekleşti. "Aktif savunma" stratejisini uygulamaya koyan terör örgütünden ise bu süreç içinde; 79'u ölü, 11'i sağ ve 46'sı teslim olarak 136 terörist etkisiz hale getirilmiştir.²⁸

3.2.1.6 Örgütün Siyasallaşma Çabaları

1987 genel seçimlerinde "solcu Kürtler" in bir kısmı toplandıkları Sosyal Demokrat Halkçı Parti'yi desteklediler. Bu seçimde Ahmet Türk Mardin'den milletvekili seçildi. Ancak Paris'teki "Kürt Konferansı"na katılınca partiden ihraç edildiler.(Tan,2010, s.399)

1989 mahalli seçimlerinde PKK açısından önemli bir siyasi destek kazanma şansı yakalandı. Bu seçimlerde bölgedeki görevliler ve güvenlik güçleri ne belediye başkan adaylarını incelemişler, ne de seçimler sırasında neler "tezgahlandığına" dikkat etmemişlerdi. Terör odaklarının da yoğun çalışmalarıyla belediye başkanlarının büyük bir kısmını PKK yanlısı olduğu ileri sürülen kişiler kazanmıştı. Böylece terör örgütü, belediyeler sayesinde çok önemli "sığınaklar" bulmuştu. Böylece devletten bölge belediyelerine aktarılan kaynakların bir bölümü terör örgütüne aktarıldığı gibi, yurtdışı gezi imkanı bulan PKK'ya yakın belediye başkanları da, uluslar arası alanda propaganda fırsatı yakalamışlardı ve bu fırsatı hemen her defasında kullanıyorlardı.(Kundakçı,2004, s.197-198)

Aynı dönem içerisinde şehirlere inen terör örgütü, siyasal alanda da mücadelesini sürdürme gereği hissetmiş ve 7 haziran 1990'da Halkın Emek Partisini(HEP) kurdurtmuştur. HEP, seçim öncesi ortaklık kurduğu Sosyalist Halkçı Parti (SHP)'si içinde Meclis'e girmeyi başardı. HEP'in seçimlere girdiği 1991 yılında PKK elebaşı Öcalan, yakalandıktan sonraki

²⁷ Celalettin Yavuz, "Kış Uykusundaki PKK ve Kara Harekatının Anlamı", <http://www.turksam.org/tr/a1387.html>, Erişim Tar.: 27.01.2012

²⁸ "Etkisiz Hale Getirilen Terörist Durumu", Erişim Tarihi, 30.07.2010, http://www.tsk.tr/HABERLER_ve_OLAYLAR/6_Bolucu_Terror_Orgutuyle_Mucadelede_Haftalik_Durum/haziran_2010.html

yargılama süreci sırasında adeta günah çıkartırcasına, “HEP’e oy vermeyen herkesin tavuğunu bile öldürün !” diye talimat verdiğini söylemiştir.(Demirel,2005, s.226)

HEP milletvekillerinden Leyla Zana’nın TBMM’deki yemin töreni sırasında “Kürt” kimliğini öne çıkarma gayreti ve Kürtçe konuşma yapması talimatı da PKK terör örgütü elebaşı Öcalan tarafından verilmişti.(Demirel,2005, s.228)

Terör örgütü elebaşı Öcalan, yargılama süreci içerisinde iken HADEP, MAZLUM-DER ve Türkiye İnsan Hakları Derneği(İHD)’nin PKK’ya yakın teşkilatlar olduğunu bizzat itiraf etmiştir. 1996 yılında Irak kuzeyine kaçırılan askerlerin iadesi sırasında İHD Başkanı Akın Birdal, o dönemdeki Refah Partisi Van Milletvekili Fethullah Erbaş ve MAZLUM-DER Genel Başkanı İhsan Arslan’ın ricaları üzerine, anılan askerler serbest bırakılmışlardı.(İnanç& Polat,1999, s.15)

Bugünkü gelinen noktada PKK, başı Öcalan’ın yakalanması ile birlikte hedef ve stratejisini değiştirmiştir. Ancak terör örgütü PKK’nın silahı tamamen bıraktığı söylenemez. Nitekim Kuzey Irak Bölgesi’nde 4-5 bin militanını eğitmeye devam ettiği bilinmektedir. Dolayısıyla terör örgütü PKK, Türkiye’nin en önemli tehdit unsurlarından biri olmaya devam etmektedir.(Alkan, 2002, s.65)

Avrupa Birliği ülkelerince terör örgütleri listesine alınması gündeme gelen terör örgütü PKK, 4-10 Nisan 2002 tarihleri arasında 8. Kongresini yaparak, KADEK(Kongrea Azadiye Demokrasiya Kürdistan/Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi) adını almıştır. PKK adını değiştirdikten sonra 02 Mayıs 2002 tarihinde Avrupa Birliği Konseyince DHKP/C ile birlikte terör örgütü listesine dahil edilmiştir. Türkiye’nin demokratik açılımları, hemen her alanda yapılan düzenlemeler, PKK/Kongre-Gel’in istismar alanını daraltmış, dünyadaki güvenlik konseptinin terörle mücadeleye doğru kayması ile birlikte PKK/Kongre-Gel terörü de etkisini yitirmeye başlamış ve terör örgütü listesine dahil edilmesi ile birlikte dış destek ortadan kalkmaya başlamıştır.(Urhal, 2008, s.471)

2003 yılı içerisinde KONGRE-GEL’in de kuruluşuyla birlikte PKK’da yeni söylemler ortaya çıktı. Öcalan’ın “Demokratik-Ekolojik Toplum” tezi ve gene aynı çerçevedeki “Demokratik Konfederalizm” tezi gündeme geldi. Yani İran-İrak-Türkiye ve Suriye’deki Kürtleri kapsayacak “Büyük Kürdistan” projesi üzerine yoğunlaşma başladı. Bu bağlamda

KONGRA-GEL bir “çatı” örgüt olarak kurulmuştur. Ardından da dört ülkede örgütlenerek parti kurma düşüncesi ileri sürüldü. Bu bağlamda Türkiye’de KADEK, İran için PJAK, Irak’ta “Demokratik Çözüm Partisi” ve Suriye’de de “Demokratik Birlik Partisi” kurulması kararı alınmıştı.²⁹

Öcalan’ın yakalanmasından sonra adeta büyük bir şok yaşamış olan PKK terör örgütünün bu durumuna 2005 yılında bizzat Öcalan el atarak, “Kürt hareketinin tüm legal ve illegal kuruluşlarını” bir çatı altında toplanması kararını aldı. Bu maksatla “Kürdistan Konfederasyon Topluluğu(KKK:Koma Komalen Kürdistan) şeklinde bir oluşum önerdi. Kandil’deki HPG(halk savunma güçleri) ve Avrupa’daki KONGRE-GEL, Kandil’de 2005’te Murat Karayılan’ın “başkanlığında” KKK’yı kurdu.(Faraç,2008, s.266)

3.2.1.7 Örgüte Destek

PKK terör örgütünün yapılanmasının tamamlanabilmesi için kurulduğu yıllarda, militanlar oldukça ağır işlerde çalışarak elde ettikleri az parayla bir yandan geçinmiş, bir yandan da arta kalanını “Kürt ideolojik hazırlıklarının” hizmetine sunmuştu. Örgüte destek olmayan belediye başkanlarını ve meclis üyelerini yıldırma politikası ile zorla görevlerinden istifa ettirmişlerdi. Kimi yerlerde kooperatifler kurmuş; binlerce dönümlük araziye el koymuş ve destek gördüğü ülkelerden getirdikleri otomatik tüfekleri köylülere zorla satıp, tekrar örgütün hizmeti için ellerinden almışlardır. Bu şekilde hem örgüte maddi kaynak sağlamış oluyor, hem de köylüleri suç ortağı haline getiriyorlardı.(Özcan, 2000, s.38-46)

3.2.1.7.1 Örgütün Finans Kaynakları

PKK terör örgütünü 1980’li yılların ortalarındaki en önemli gelir kaynağı “Zorunlu vergi”lerdi. Bunun için iki-üç kişilik özel birimler kurularak köy ve mezralara gönderildiler. Aslında devlete o güne kadar vergi vermemiş, hatta kullanılan elektrik ve suyun bile parasını ödemeyen bölge halkına, bu PKK vergisini ödemekte zor gelmiştir. Bir kısmı bu ödemeyi korkularından dolayı öderken bir kısmı da vermemek için direndi. Fakat direnenlere karşı PKK’nın tepkisi çok sert oldu ve ödemeyi reddedenler hemen bulundukları yerlerde katledilerek diğerlerine de gözdağı verilmiştir. Vergi yoluyla toplanan paranın bir kısmı örgüte giderken, bir kısmı da toplayan örgüt üyelerinin ceplerine gidiyordu.(Kundakçı,2004, s.185-187)

²⁹ KONGRA-GEL ve KADEK ifadelerinden daha sonra vazgeçilerek yeniden PKK’ya dönüldü. Bkz: Arif Keskin, “PJAK:PKK’nın Bölgedeki Yeni Misyon Arayışı”,Stratejik Analiz, sayı 92, Aralık 2007, s.46.

HADEP'in kurulması sırasında da PKK'nın Avrupa'daki kuruluşları vasıtasıyla maddi yardım yapılmıştı. Bizzat Öcalan'ın ifadelerine göre bu yardımın tutarı 200 bin Mark civarındaydı.(İnanç&Polat,1999, s.19)

1989 mahalli seçimlerinden sonra bölge belediyelerinin önemli bir bölümünde DEP'in kazanmasıyla, PKK'ya aktarılan “devlet” kaynaklarında artış kaydedildi. Öyle ki, PKK ile ilgisi olduğu bilinen kişiler bile bu belediyelerde işe alındıkları gibi, belediyeler tarafından doğrudan terör örgütüne para aktarıldığına dair söylentiler artmaya başlamıştır.(Kundakçı,2004, s.199-200.) Bu iddialar nezdinde devlet terör örgütüne istemeden dolaylı olarak destek verme durumuna düşürülmüştür.

1990 yılında PKK'nın bazı Kürt kökenli sanatçılardan maddi destek istediği de anlaşılmaktadır. Yargılama sürecindeki ifadelerinde bizzat Öcalan'ın belirttiği üzere, MED Tv'nin konserlerine Ferhat Tunç, Ahmet Kaya ve Şivan Perver çıkararak destek vermişlerdi. İbrahim Tatlıses'ten de tehditle para sızdırılmıştı.(Demirel, 2005, s.229)

3.2.1.7.2 Örgütün Avrupa Kaynaklı Geliri

Sınır boylarında “gümrük” adı altında oluşumlar kurulmuş, devamlı para akışı sağlanıyordu. PKK'nın Avrupa'da topladığı para ise “Sinan” kod adlı Nusaybin asıllı bir eleman tarafından İsviçre bankalarına yatırılmaktaydı. Belçika'daki elemanın adı da, o sıralarda yakalanmış bulunan Haydar Ağbaba idi.(İnanç& Polat,1999, s.22)

1984-1993 dönemi arasında tespit edilen 503 Türk uyruklu uyuşturucu kaçakçısından 315'i Avrupa'nın çeşitli yerlerinde tutuklanmıştır. Avrupa'nın farklı ülkelerinin polis raporlarında bu kişilerin %94.6'sının terör örgütü PKK mensubu veya örgütle ilişkili insanlarla bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda Fransız Paris Enstitüsü tarafından hazırlanan “Terörizm ve Politik Şiddet” başlıklı rapor ayrıntılı bilgiler vermektedir.(İnanç& Polat, 1999, s.140)

SONUÇ

Türkiye'nin ve dünyadaki bir çok ülkenin gündemdeki sorunu olan Terörizm, özellikle Türkiye'nin Jeopolitik konumundan ötürü ve içinde birden çok etnik grup bulunmasından dolayı daha etkili bir sorun halini almaktadır. Özellikle bölgede etkili bir güç olmasını istemeyen dış güçler ülkemizdeki bölücü teröre destek vermekte, böylelikle ülke gelişiminin ve dinamiklerinin etkililiğini ve kullanımını engellemek istemektedirler. Biz bu amaçla ülkemizde cumhuriyet tarihinden sonra özellikle yakın tarihimizdeki uluslara arası nitelikteki bölücü terör faaliyetleri ve eylemleri üzerinde çalışmamızı şekillendirdik.

Çalışmamızın ilk bölümünde Genel Olarak Terörizm başlığı altında terörizmin tarihsel gelişimini, kullandığı araçları ve diğer unsurlarının tarihsel gelişimini açıkladık. Daha sonraki aşamada Terör ve Terörizm kavramlarının tanımlanmasında yaşanan kavram kargaşasını aşmaya çalışarak tanımlama yaptık. Çünkü bu tanım farklılıkları yüzünden bir ülkenin Terör Örgütü olarak nitelendirdiği örgütü başka bir ülke veya kuruluş Özgürlük savaşçıları olarak kabul edebilmektedir. Ayrıca suçluların iadesi taleplerinde terör örgütü üyelerinin siyasi suçlu olarak tanımlanması da ayrı bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ardında Terörizmin özelliklerini ve ideolojik, örgüt, eylem ve destek unsurlarını açıklayarak terörizmin diğer örgütsel suçlarda ayrılan yönlerini ortaya koymaya çalıştık. Birinci bölümün sonunda Terörizmin nedenleri üzerinde durularak sorunun çözümünde bize yol gösterici olan özellikle ekonomik, sosyokültürel, Hukuki/İdari Yapı, Siyasal ve Eğitimden kaynaklanan nedenler açıklanmıştır.

Üç bölümden oluşan çalışmamızın ikinci bölümünde terör çeşitlerini açıkladık. Bu konu üzerinde uzman kişiler terörü birçok çeşitte sınıflandırmışlardır. Bunların hepsini açıklamamızın mümkün olmamasından dolayı biz Amaçlarına göre Etnik Terör, Devlet Terörü ve İdeolojik Terörü açıkladık. Bunlara ek olarak Uygulama alanlarına göre yerli(iç) ve çalışmama temel oluşturan çağımızın yeni eğilimi olan uluslararası terör açıklandı. Bölümün sonunda Etnik terör ile diğer terör çeşitleri arasındaki farklılıkları ve ayrılan yönleri ortaya koyarak Türkiye'deki Bölücü Terör Hareketlerinin daha anlaşılır bir şekilde açıklanmasını amaçladık.

Son bölümde Türkiye'deki Uluslararası Terör örgütlerinden ilk olarak Ermeni Terör Örgütü ASALA'yı açıkladık. İlk olarak örgütün kuruluşu, yapılanması ve özellikleri sıralanmaya çalışıldı. Daha sonra yaptığı eylemler ve örgüte sağlanan destek açıklanmaya çalışıldı. Örgütün yaptığı eylemler ve örgüte yapılan destek ve Türkiye'de halen eylemlerde bulunan aynı şekilde uluslar arası nitelikte olan PKK Terör örgütü ile yaptıkları işbirliği ve ortak bildirilerinden anlaşıldığı üzere ASALA Terör örgütünün Uluslar arası nitelikte bir terör örgütü olduğu tezini savunmaya çalıştık. Sonraki aşamada Asala'nın bitişi ortaya konuldu. Asala ile ilgili son olarak PKK terör örgütü ile yaptıkları ilişkiler, işbirlikleri ve anlaşmalar açıklanmaya çalışılmıştır.

Bölümün devamında daha güncel ve Asala'dan daha etkili ve güçlü olan ve kuruluş yıllarında Asala ile birlikte faaliyetlerde bulunan terör örgütü PKK'nın Türkiye de ortaya çıkışı ,terörist başı Abdullah Öcalan'ın sosyo-politik geçmişinden örgütün yapısı ve gelişimi açıklanmıştır. Devam eden bölümlerde örgütün Türkiye'deki ses getiren kanlı eylemleri ve eylem çeşitleri üzerinde açıklamalar yapılmış ve örnekler verilmiştir. TSK'nin Zap kampını ele geçirmesi ve ağır kayıplar vermesi üzerine örgüt gerileme dönemine girmişti. Zaman zaman tekrar yükselişe geçmek isteyen örgüt kırsaldan çok stratejisini değiştirerek şehir merkezlerinde bombalı eylemler düzenleyerek tekrar gündeme gelmeye ve yükselmeye çalışmıştır.

Terör örgütü PKK'nın başı Öcalan'ın yakalanmasından sonra ciddi şekilde etkinliğini kaybeden örgüt yine zaman zaman şehir merkezleri ve kırsalda güvenlik güçlerine karşı saldırılarda bulunarak hala ayakta olduğu mesajını vermeye çalışmaktadır. Son zamanlarda hala Kuzey Irakta dört bin civarındaki militanın bulunmasının yanı sıra güneydoğu bölgesinin özel durumundan yararlanarak siyasal olarak hem yurtiçin de hem de yurt dışında Türkiye Cumhuriyetinin zararına ve toprak bütünlüğüne karşı faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir.

Ayrıca ABD'nin Irak işgalinden sonra Kuzey Irakta Hareket kabiliyeti artan ve ne tesadüftür ABD'nin 1 Mart Tezkeresinin Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmemesinden sonraki zamanda örgütün güçlenmesi, adeta örgüt lideri yakalandıktan sonra tasfiye sürecine giren PKK Terör örgütünün kullerinden yeniden doğması ve Türkiye gündeminde yankı uyandıran ciddi eylemlerine tekrar başlaması üzerinde düşünülmesi gereken ayrı bir

tesadüftür. Bu bağlamda gerek Türkiye ve gerek yurtdışında yaptıkları silahlı ve silahsız eylemlerden gerek örgüt üyelerinin birçok ülkede askeri ve ideolojik eğitim almasından gerekse örgüte birçok devlet tarafından maddi, siyasi ve askeri yardımdan anlaşılacağı üzere PKK Terör örgütü halen faaliyette olan ciddi belki de dünyanın en güçlü Uluslararası nitelikteki Terör örgütlerinden bir olduğunu söyleyebiliriz.

Sonuç olarak ben bu çalışmamda dünyada halen çözülememiş olan Terör ve Terörizm kavramlarını açıklamaya çalıştım. Ayrıca Terörizmin unsurlarını ve Terör çeşitlerini açıklayarak çalışmanın daha anlaşılır bir hal almasına çalıştım ve bu bağlamda yeni dünya düzeninde ciddi bir tehlike olan uluslar arası terör kavramı üzerinde durdum. Çalışmamda verdiğim Türkiye örneklerinden; ASALA Terör örgütü son bulmuş bir Uluslar arası Terör örgütüne örnek olduğu ve PKK Terör örgütünün hala faaliyet gösteren Uluslara arası bir Terör örgütüne örnek olduğu tezi savunulmuştur.

KAYNAKÇA

- ALKAN, Necati, *Gençlik ve Terörizm*, TEMÜH yayınları, 2002, Ankara
- ALKAN, Necati, *Söz Bitmeden Terörle Mücadelede Önleme Stratejileri*, USAK, 2008, Ankara
- ALTUĞ, Yılmaz, *Terörün Anatomisi*, Altın Kitaplar yayınevi, 1995, İstanbul
- ARIBOĞAN, D.Ülke, *Tarihin Sonundan Barışın Sonuna-Terörizmi Anlamak ve Anlamlandırmak*, Timaş Yayınları, 2003, İstanbul
- ATAR, Olcay, “Terörizmin Felsefesi Argümanları”, *Polis Dergisi*, EGM Yayınları, Terörle Mücadele Özel Sayı, Sayı:40, 2004, Ankara
- AYDIN, Nurullah, *Küresel Terör ve Türkiye*, Bilgi Yayınevi, 2006, Ankara
- BAL, İdris ve ÇUFALI, Mustafa, *Dünden Bugüne Türk Ermeni İlişkileri*, Lalezar Kitabevi, 2006, Ankara
- BAL, İhsan, *Terörizm, Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadele Ulusal ve Bölgesel Deneyimler*, USAK Yayınları, 2006, Ankara(a)
- BAL, İhsan, *Alacakaranlıkta Terörle Mücadele ve Komplo Teorileri*. USAK, 2006, Ankara(b)
- BAL, İhsan, *PKK Terör Örgütü Tarihsel Süreç ve 28 Mart Diyarbakır Olayları Analizi*, USAK Yayınları, 2007, Ankara
- BEŞE, Ertan, *Terörizm, Avrupa Birliği ve İnsan Hakları*, Seçkin Yayınları, 2002, Ankara
- CİRHİNLİOĞLU, Z., *Terör ve Toplum*, Gündoğan Yayınları, 2004
- ÇAKMAK, Haydar, *Terörizm*, Barış Platin Kitap Ltd., 2008, Ankara
- ÇEŞME, Ahmet, *Kansız Mücadelenin Kanlı Yüzü PSİKOLOJİK HAREKAT VE PKK*, IQ Kültür-Sanat yayıncılık, 2005, İstanbul
- ÇINAR, Bekir, *Devlet Güvenliği, İstihbarat ve Terör*, Sam Yayınları, 1997, Ankara
- DEMİREL, Emin, *Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar*, IQ Yayınları, 2005, İstanbul
- DENKER, M. Sami, *Uluslararası Terör, Türkiye ve PKK*, 1997, İstanbul
- DİLMAÇ, Sabri, *Terörizm Sorunu ve Türkiye*, EGM yayınları, 1997, Ankara
- ERDEM, Tarhan, *Kapana Sıkışanlara*, Doğan Kitap, 2008, İstanbul
- ERGİL, Doğu, *Türkiye’de Terör ve Şiddet*, Turhan Kitabevi, 1980, Ankara

- ERSEVER, A.Cem, Kürtler PKK ve Abdullah Öcalan, Milenyum Yayınları,2009,İstanbul
- FARAÇ, Mehmet, PKK'nın Şifreleri:Siyasallaşan Terör, 2.Baskı, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul,2008
- GÜLER, Ali ve AKGÜL, Suat, Sorun Olan Ermeniler, Berikan Yayımcılık, 2003, Ankara
- GÜN, Ö. Rengin, Uluslararası Terörizm: Dünya Savaşının Yeni Boyutu, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. 2, S. 4, 2000, İzmir
- GÜNAY, Tuncer, Şemdin Sakık'tan Mektuplar, Marduk,2005
- GÜRSES, Emin, Uluslar arası Sitemin Kısacasında Etnik Terör, Profil Yayınları, 2007, İstanbul
- HEPER, Metin, Devlet ve Kürtler,(State and Kurds in Turkey; Çev:Kadriye Göksel), Doğan Kitap, 2008, İstanbul
- İLHAN, Suat, Terör Neden Türkiye, NU-DO Yayıncılık, 1998, Ankara
- İSTANBUL VALİLİĞİ Emniyet Müdürlüğü, Pkk/Kongra-Gel, Hizmete Özel Eğitim Serisi6/2004, 2004, İstanbul
- İŞERİ, Reyhan, Türkiye'de Etnik Terör:Asala ve PKK Örneği, BİN Ofset, 2008, Ankara
- İNANÇ, Ünal, POLAT, Can, İmralı'da Neler Oluyor? APO, PKK ve Saklanan Gerçekler, Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği Yayını, 2. Basım, Haziran 1999,
- KANTARCI, Şenol- LAÇİNER Sedat ve diğerleri, Ermeni Sorunu El Kitabı, Ankara Ün.,Basımevi, 2003, Ankara
- KARAGÖZ, Ahmet, “ Terörizmin Etkilerinin Damla Teorisi Açısından Değerlendirilmesi”, Polis Dergisi, EGM Yayın Katolog No:446, Yıl:14, Sayı:54-55, 2008, Ankara
- KIŞLALI, Mehmet Ali, Güneydoğu Düşük Yoğunluklu Çatışma, Ümit Yayınları, 1996, Ankara
- KİRİŞÇİ, Kemal ve WINNOW, Gareth M., Kürt Sorunu Kökeni ve Gelişimi, Tarih Vakfı Yurt yay., 2000, İstanbul
- KORKMAZ, Gürol, Terör ve Medya İlişkisi, EGM Basımevi, 1999, Ankara
- KUNDAKÇI, Hasan, Güneydoğu'da Unutulmayanlar, Alfa Yayınları, 2004, Ankara
- KUYAKSİL, Ali, “ *Türkiye'de Terör ve Terörün Kaynakları* ” , *Polis Dergisi, EGM Yayınları, Terörle Mücadele Özel Sayısı*, Yıl:10, Sayı:40, 2004, Ankara
- LAÇİNER, Sedat, Türkler ve Ermeniler, 2005, Ankara
- MANGO, Adrew, Çeviren:Orhan Azizoglu, Türkiye'nin Terörle Savaşı, Doğan Kitap, 2005, İstanbul

- MARDEN, Charles F. (1952) “Minorities in American Society”, (Çev:Erhan Atiker, Der:Orhan Türkdoğan), Etnik Sosyoloji, 5. Baskı , Timaş Yayınları, 2006, İstanbul
- ÖKTEM, Emre Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları, Derin Yayınları, 2007, İstanbul
- ÖZAKINCI, Cengiz, Türkiye’nin Siyasi İntiharı Yeni-Osmanlı Tuzağı, Otopsi Yayınları, 2007, İstanbul
- ÖZCAN, Nihat Ali, “Terör ve Ekonomi”, (Der. Ümit Özdağ, Osman Metin Öztürk), Terörizm İncelemeleri: Teori, Örgütler, Olaylar, ASAM Yayınları, 2000, Ankara,
- ÖZÇELİK, İsmail, Ermeni Sorunu ve Gerçekler, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, 2005, Ankara
- ÖZDAĞ, Muzaffer, *Örtülü İstila ve Psikolojik Savaş*, Avrasya-Bir vakfı yayınları, 2003, Ankara
- ÖZDAĞ, Ümit, PKK Neden Bitmedi?Nasıl Biter?, Kripto Yayıncılık, 2009, Ankara
- ÖZOĞLU Ali, Şifre Çözüldü. Masonlar’dan Türkiye’ye Kanlı Hediye. Asala Pkk, Yenigüven Yayıncılık, İstanbul
- ÖZÖNDER, Cihat, “Terörün Sosyo-Kültürel Yönleri”, Doğu Anadolu Güvenlik ve Huzur Sempozyumu(Elazığ:Fırat Üniversitesi, 1998),
- PİRİM, Oktay ve ÖRTÜLÜ, Süha, Ömerli Köyünden İmralı’ya PKK’nın 20 Yıllık Öyküsü, Boyut Kitapları, 1999, İstanbul
- ROBİNS, Robert S. ve POST, Jerrold, Politik Paranoya, Çev. İnci Kurmuş, Doğan Kitap, 2001, İstanbul
- SAYILGAN, Aclan, Sovyetlerde Eğitim ve Türk Öğrencileri, Mars Matbaası, 1967, Ankara
- ŞEHİRLİ, Atila, Türkiyede Bölücü Terör Hareketleri, Burak yayınları, 2000, İstanbul
- ŞENEL, Muazzez; ŞENEL, A.Turhan, Genel Hatlarıyla Terörizm, Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, 1995, Ankara
- TAN, Altan, Kürt Sorunu, Timaş Yayınları,2010, İstanbul
- TAŞDEMİR, Fatma, Uluslar arası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi, Usak Yayınları, 2006, Ankara
- TÜRKDOĞAN, Orhan, Sosyal Şiddet ve Türkiye Gerçeği, Mayaş Yayınları, 1985, Ankara
- URHAL, Ömer, *Kamu Güvenliği Açısından İstihbarat ve Örgütlü Suçlar, Adalet yayınları*, 2008, Ankara
- VOLKAN, Vamık D. , Etnik Terörizmin Psikolojisi, Politik Psikoloji Yayınları,1993, Ankara

VOLKAN, Vamık D. , *Kan bağı Etnik Gururdan Etnik Teröre*, Bağlam yay, 1999, İstanbul

YAVUZ, Celalettin, *Terör ve Terörizmle Mücadele “PKK Özeli ve Çözüm Arayışları”*, Berikan Yayınevi, 2011, Ankara

İnternet Adresleri

<http://www.ermenisorunu.gen.tr/turkce/teror/asala.html> Erişim Tar.:09.04.2011

<http://www.polisiye.com/devam.asp?yazid=456>, Erişim Tar.:02.03.2011

http://www.sabah.com.tr/ozel/arafat206/dosya_211.html,ErişimTar.:09.04.2011

<http://az.wikipedia.org/wiki/ASALA> Erişim Tar.:02.03.2011

<http://www.wikipedia.com.tr/asala> Erişim Tar.:02.03.2011

<http://www.turkmania.com/showthread.php?p=87402> Erişim Tar.:14.04.2011

<http://www.tusiad.org/yayin/gorus/48/38.pdf> Erişim Tar.: 17.11.2010

Celalettin Yavuz, “Kış Uykusundaki PKK ve Kara Harekatının Anlamı”,

<http://www.turksam.org/tr/a1387.html>, Erişim Tar.: 27.01.2012

Gündüz AKTAN, “Ölüme Gidişin Sebepleri ne?”,

<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=97101> Erişim Tar.:08.04.2011

Öcalan Davası, “Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı İddianamesi”, Belgenet, (Erişim) <http://www.belgenet.com/dava/dava05.html>, Erişim Tar.:03.12.2011.

T.C. Dışişleri Bakanlığı, Temel Dış Politika Konuları, Terörizm PKK/KONGRA-GEL,

http://www.mfa.gov.tr/pkk_kongra-gel.tr.mfa, Erişim Tar.:04.05.2012

EGM, TEMÜH, <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm1.html> Erişim Tar.: 10.06.2011

“Etkisiz Hale Getirilen Terörist Durumu”,

http://www.tsk.tr/HABERLER_ve_OLAYLAR/6_Bolucu_Terror_Orgutuyle_Mucadelede_Haftalik_Durum/haziran_2010.html, Erişim Tar.:30.07.2010

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Ali Kemal AL
Doğum Tarihi ve Yeri : 05.05.1987 – BEYOĞLU
Medeni Durumu : Bekar

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Ankara Polis Koleji
Lisans Diploması : Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Fakültesi
Tez Konusu : Uluslararası Terörizm ve Türkiye
Yabancı Dil : İngilizce

Bilimsel Faaliyetler

İş Deneyimi

Stajlar : 2008 yılında Ankara İl Emniyet Müdürlüğünde Staj Eğitimi
Meslek : Komiser Yardımcısı
E-mail : alikemal01095@mynet.com